

Velika odločitev

94,3 odstotka.

Kaj nam pove ta številka?

S to številko ne merimo samo formalne udeležbe na nedeljskih volitvah v zvezni in republiški zbor. Ta številka nam pove več: da je toliko volilnih upravičencev v Sloveniji združilo svoje glasove v enotno odločitev za še hitrejši napredek. Svoje glasove nismo dali samo kandidatom, ki smo jim s tem zapupali, da predstavljajo naše širše interese v predstavniških telesih, ampak tudi programu Socialistične zveze. S svojimi glasovi smo ponovno potrdili tudi novo ustavo, s katero začnemo novo obdobje graditve socialistične družbe na višji ravni. Na volitvah smo z udeležbo, kakršne še ni bilo na nobenih volitvah doslej, dokazali vsemu svetu, da smo za socializem in mir. O tem sicer nihče ne dvomi, kdor stvarno presoja naš uspešen razvoj, toda pred mračnimi silami, ki delajo proti napredku človeštva

in proti miru, je treba vedno znova demonstrirati in jim s tem pokazati, kako prevladujoče postajajo sile, ki se bore za mir. Na tej fronti naprednega in miroljubnega človeštva je delež Jugoslavije nadvse pomemben, zlasti še, ker uživa najvišje državno in politično vodstvo tako množično podporo delovnih ljudi.

Tako so dokončno oblikovani tudi najvišji predstavniški organi — republiške in zvezne skupščine. Čakajo jih ogromne naloge. Njihovo delo bo olajšano, če bodo globoko zajemale iz zakladnice napotkov in delovnih dogovorov milijonov Jugoslovancev, ki so množično, kakor še nikdar doslej, sodelovali v ustavni in predvolilni razpravi. Temeljne naloge, ki jih je treba urediti, se da strniti v eno samo: še hitreje naprej! Delo bo toliko uspešnejše, kolikor bolj bomo zvesti duhu nove ustave, ki mora prežemati vsako odločitev predstavniškega telesa. Delati v duhu ustave — to pa pomeni urediti težnje večine delovnih ljudi, saj mora biti izhodišče in cilj vsake družbene akcije človekova osebna sreča.

Se nekaj je treba zapisi: skupščine morajo biti v najtesnejšem stiku z občani. Samo po sebi se razume, da stik ne bo mogel biti tako intenziven kot je bil pred volitvami, ker bo treba delati v skupščini, se poglobljati v problematiko, ki bo na dnevnem redu, sodelovati pri oblikovanju predlogov in podobno. Spet pa se ne bi smelo zgoditi, da bi — kot se je to, žal, neredko dogajalo v preteklosti — povsem pretrgali stike z volivci, kakor da nimamo do njih nobenih obveznosti. To ne bi bilo samo v nasprotju z duhom ustave, ampak bi škodilo tudi poslancu, ki tako, odtrgan od življenja, ne bi mogel uspešno delati. V takem primeru bi se izpostavljali nevarnosti, da sploh ne bi delal in da bi bil le številka, ali pa bi se pri delu ravnal po lastnih nagibih in težnjah, s katerimi bi kaj kmalu lahko izrazil nezauzanje občanov, ki so ga volili.

94,3 odstotka — to ni le velik uspeh, ki se ga je vredno veseliti, ampak pomeni tudi obveznost, ki jo bo treba izpolniti. Najlaže jo bomo izpolnili, če se je bomo lotili z roko v roki — volivci in poslanci.

Vlado Lamut: KOSTANJEVSKI GRAD

DOLENJSKI KULTURNI FESTIVAL — POLETJE 1963

PROGRAM LETNIH PRIREDITEV V KOSTANJEVICI NA KRKI

Ob III. mednarodnem simpoziju kiparjev in prazniku občine Videm-Krško, ki bo 4. julija 1963

I.

SOBOTA, 22. junija

ob 20: Prizig festivalnega ognja in fanfare; Krleža; V agoniji. Najboljša jugoslovanska predstava, ki jo izvede Drama SNG

NEDELJA, 23. junija

ob 9: Otvoritev razstave starih grafik od XV. do XVIII. stoletja (Rembrandt, Rubens, Dürrer, Tiepolo itd.) v šolskem poslopiju. Originali. Otvarja kustodinja Mestnega muzeja v Celju Milena Moškonova

ob 10: Otvoritev retrospektivne razstave slovenskega kiparja Ivana Napotnika. Skulpture v lesu. Razstava bo na razstavišču Doma kulture. Otvarja ravnatelj Narodne galerije v Ljubljani dr. Karel Dobida

ob 11: Otvoritev retrospektivne razstave slikarja in kiparja Jožeta Gorjupa na Lamutovem razstavišču. Otvarja akademik prof. dr. France Stele

ob 15: Odkritje spomenika pesniku in slikarju Jožetu Cvelbarju na Prekopi, delo akad. kiparja Staneta Jarma

ob 20: Nastop pevskega zbora »Jakob Gallus« iz Kočevja v Domu kulture pod vodstvom Miloša Humeka

SOBOTA, 29. junija

ob 20: Miller: Vsi moji sinovi. Izvaja gledališče PD »Dušan Jerbek« iz Novega mesta v Domu kulture

NEDELJA, 30. junija

ob 16: Smetana: Prodana nevesta. Izvaja ves ansambel ljubljanske Opere. Predstava bo na grajskem dvorišču Slovesen pričetek III. mednarodnega simpozija kiparjev. Po predstavi bo na voljo pečen vol na ražnju, ki ga bo pripravila Mesna industrija Emona iz Ljubljane

ČETRTEK, 4. julija

ob 20.30: Shakespeare: Kar hočete. Komedija v izvedbi SLG Celje. Predstava bo na grajskem dvorišču zaključena z baklado

II.

SOBOTA, 3. avgusta

ob 20.30: Slovesna premiera zgodovinskega umetniškega filma

»Nevesinjska puška«. Predstava bo na grajskem dvorišču ob navzočnosti režiserja in vodilnih igralcev

NEDELJA, 4. avgusta

ob 20: Literarni večer vodilnih slovenskih književnikov v Domu kulture

SOBOTA, 10. avgusta

ob 20: Zapolska: »Morala gospe Dulске« v izvedbi PD »Lojze Kosak« iz Kostanjevice v Domu kulture

NEDELJA, 11. avgusta

ob 20: Koncert komornega zbora. Izvaja moški pevski zbor iz Celja pod vodstvom prof. Egona Kuneja. Koncert bo v grajski kašči

SOBOTA, 17. avgusta

ob 20: Večer opernih arij in baleta v Domu kulture

NEDELJA, 18. avgusta

ob 20: Bela krajina v pesmi in plesu. Izvaja PD iz Metlike v Domu kulture

SOBOTA, 31. avgusta

ob 20: Večer jugoslovanskih plesov. Izvaja folklorna skupina »France Marolta« v Domu kulture

NEDELJA, 1. septembra

ob 17: Slovesen zaključek III. mednarodnega simpozija kiparjev in otvoritev razstave na prostem

ob 18: Koncert slovenskega okteta v grajski kašči

ob 21: »Beneška noč« na Krki

Vse tri razstave bodo odprte do 2. septembra 1963. Udeleženci prireditev bodo lahko obiskali tudi kiparje na 3. mednarodnem simpoziju FORMA VIVA in Gorjupovo galerijo v kostanjevski šoli, kjer je zastopanih 70 slikarjev in kiparjev. — Vstopnice za vse prireditve lahko naročite po telefonu: Kostanjevica na Krki 19.

DELOVNI KOLEKTIVI, DRUŠTVA, ORGANIZACIJE: organizirajte v dneh prireditev Dolenjskega festivala izlete v Kostanjevico in na Dolenjsko! Kmetijska zadruga bo nudila v času prireditev pristni cviček, restavracija »Pod Gorjanc« pa bo skrbela za hitro postrežbo!

OBIŠČITE LETOSNJE PRIREDITVE DOLENJSKEGA KULTURNEGA FESTIVALA!

Kako smo volili v nedeljo

Po neuradnih telefonskih poročilih občinskih in okrajnih komisij je bila volitna udeležba v republiški zbor in zvezni zbor v nedeljo precej boljša kot pri zadnjih volitvah 26. maja. Ob 19. uri smo na našem področju v nedeljo zvečer zabeležili naslednje volilne rezultate:

	% volivcev:
ČRNOMELJ	89,6
METLIKA	93,3
NOVO MESTO	90,2
TREBNJE	89,8
BREZICE	93,9
SEVNICA	95,4
VIDEM-KRŠKO	90,6

V okraju Ljubljana je volilo 93,3 odst. vpisanih volivcev, v okraju Celje pa 94,2 odst. volivcev. Volivci so z udeležbo znova pokazali visoko državljansko zavest ter potrdili, da je bila izbira kandidatov pravilna. Tudi na našem področju so nedeljske volitve povsod potekle v prazničnem vzdušju, o čemer poročamo v današnji številki še posebej.

S prve seje okrajne skupščine v Ljubljani

Preteklo sredo, 12. junija, se je v Ljubljani prvič sestala na sejo nova skupščina ljubljanskega okraja. Sejo je začel kot najstarejši odbornik Alojz Krhlin. Najprej so potrdili mandate izvoljenim odbornikom, ki so jih v okrajno skupščino izvolile na svojih prvih sejah občinske skupščine; zatem so z javnim glasovanjem izvolili za predsednika okrajne skupščine Ljubljana tovariša inž. Marka Bulca, za podpredsednika pa tovariša dr. Viktorja Damjana, Antona Koprivnikarja in Franca Puharja.

Na tej seji so izvolili oz. imenovali tudi organe okrajne skupščine: komisijo za volitve in imenovanja (njen predsednik je dr. Viktor Damjan); mandatno-imunitetno komisijo — predsednik Metod Brajer; komisijo za prošnje in pritožbe — predsednik Janez Vinkler; komisijo za reševanje pritožb na

drugi stopnji (po zakonu o splošnem upravnem postopku) — predsednik Brane Vi-

Predsednik okrajne skupščine inž. Marko Bulc

potnik; komisijo za službenška vprašanja — predsednik Edi Klanjšek; komisijo za narodno obrambo — predsednik inž. Marko Bulc; komisijo za odlikovanja — predsednik Franc Puhar; komisijo za štipendije — predsednica Danica Hočevar in komisijo za statut okraja Ljubljana — predsednik inž. Marko Bulc.

Tovarišu inž. Marku Bulcu, sekretarju bivšega okrajnega komiteja ZKS Novo mesto in kasneje članu sekretariata okrajnega komiteja ZKS Ljubljana, iskreno čestitamo ob izvolitvi na novo, odgovorno dolžnost!

VREME

OD 20. DO 30. JUNIJA

Močnejši ali trajen dež z ohladitvijo pričakujemo okrog 23., 27. in 29. junija. V ostalem deloma do pretežno sončno s pogostnimi krajevnimi nevihtami.

Dr. V. M.

Kam? V Nemčijo! — so nam povedali delavci, ko smo jih presenetili pri natovarjanju kamiona v brežiški tovarni pohištva, Pošiljka, ki jo pravkar nalagajo, odhaja v Zahodno Nemčijo. Tako naloženi avtomobili dan za dnevno odvažajo izdelke na postajo v Brežicah, nato pa jih odpelejo vlaki v svet. Več o Tovarni pohištva preberite na 3. strani današnje številke

Krvodajalcem v priznanje in toplo zahvalo

Kri, dragocena tekočina, ki je vir življenja, je tolikšne vrednosti, da jo je nemogoče preplačati. Naši delovni ljudje jo zato v krvodajalskih akcijah darujejo brezplačno. Vedo, da bo njihova kri reševala življenja ponesrečenec, porodnic in operirancev takrat, ko bi bila zdravniška veča za vsa svoja tehnika brez moči. Krvodajalstvo je humanizem v najpopolnejši obliki, saj z delom svoje življenjske tekočine rešuje človek človeku - neznanecu življenje. V novomeški občini živi več tisoč krvodajalcev. Vsak teden enkrat prihajajo v skupinah v prostore transfuzijske postaje v bolnišnici in darujejo kri.

Letos praznujemo 10. obletnico začetka krvodajalstva pri nas. Občinski od-

bor Rdečega križa je najvnetejšim krvodajalcem v torek, 11. junija, priredil v prosvetnem domu v Novem mestu skromno slovesnost, akademijo, na kateri so bila krvodajalcem, ki so največkrat darovali kri, in kolektivom, ki imajo v svoji sredi največ krvodajalcev, podeljena priznanja. Dragocenega prispevka krvodajalcev ni moči poplačati, podeljene značke in diplome pa naj bi bile javno priznanje in spodbuda vsem, ki sodelujejo v tej humani akciji. V programu so sodelovali člani orkestra DPD Svobode »Dušan Jereba« iz Novega mesta, gojenci glasbene šole in podmladkarji RK osemletke »Katje Rupena«. Predsednik OBO RK Novo mesto dr. Božo Oblak je v uvodnem govoru orisal pomen krvodajalstva, ob koncu pa se je v imenu novomeške bolnišnice in transfuzijske postaje zahvalil vsem krvodajalcem za darovano kri dr. Ljubo Kretič ter jim čestital za prejeto odlikovanje.

Podeljenih je bilo 9 zlatih značk, 77 srebrnih značk, 4 diplome kolektivom in 1 diploma krvodajalcu. Zlate značke so prejeli: Franc Luzar iz Gabrja, Slavoljub Ferjančič, Danilo Kovačič, Adolf Mavrovič, Marinka Šmalc in Lado Janež iz Novega mesta, Jožefa Zagar iz Mirne peči, Pavla Jordan iz Irče vasi in Aldo Sinkovec iz Regerče vasi. Diplome za krvodajalstvo so prejeli: kolektiv IMV Novo mesto, kolektiv TNZ Novo mesto, mladinski aktiv RK učiteljska in ekonomske srednje šole ter Franc Luzar, krvodajalec iz Gabrja, ki je doslej 27-krat daroval kri.

Vsem odlikovancem in vsem krvodajalcem izrekamo javno zahvalo v želji, da bi se njihove vrste po možnosti, občinski odbor RK pa se hkrati zahvaljuje vsem, ki so sodelovali pri akademiji.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Ze nekaj dni (ko to pišemo) krožita okrog Zemlje dve novi sovjetski vesoljski ladji - »Vostok 5« in »Vostok 6«. Jastreb in Čajka. Ne samo da sta se ladji približali druga drugi na pet kilometrov, kar je doslej rekord, (Nikolajev in Popovič sta se približala na razdaljo šest kilometrov) in ne samo, da govorijo o tretjem sovjetskem kozmonavtu, ki naj bi se pridružil dvema v tiru okrog Zemlje, ampak še nekaj: v vesoljski ladji »Vostok 6« leti prva kozmonavtika sveta - Valentina Vladimirovna Terješkova.

Tudi če pustimo vnevar znanstveni in tehnološki napredek, ki ga hkrati izpričuje in omogočata ti dve novi sovjetski ladji, je dejstvo, da je prva ženska poletela v vesolje, pomemben dogodek. Morda je celo nekaj simboličnega v tem. Ženska bo sledila moškemu tudi pri osvajanju vesolja. Po izjavah številnih fiziologov, biologov in zdravnikov je njena telesna konstitucija celo bolj primerna za prenašanje nenavadnih naporov, ki jih vesolje terja od človeka.

Afera Profumo, ki že nekaj tednov buri britansko javnost in zbujajo neznanstvo zanimanje tudi v tujini, ker vsebuje vse primere senzacionalnega in človeškega, se čedalje bolj zapleta in hkrati razpleta. Najnovejši razplet je bil v spodnjem domu britanskega parlamenta, kjer je britanski premier Macmillan odgovarjal na vprašanja in obtožbe voditelja laburistične opozicije Wilsona. Pri glasovanju je Macmillan sicer zmagal. Vlada je dobila zaupnico z večino 69 glasov, toda običajna konservativna večina v sedanjem parlamen-

tu je 97 glasov. To pomeni, da se je skoraj trideset konservativnih poslancev vzdržalo glasovanja, kar je zlovesče znamenje. Konservativci Birch, bivši minister, je celo zahteval, naj Macmillan odstopi. In kljub Pirovi zmagi premiera Macmillana v spodnjem domu se bo to zgodilo najbrž v kratkem.

O aferi Profumo so začeli prvič govoriti marca, ko je javnost zvedela za glavne »nastopajoče«: rdečelaso Kristi-

no odškodnino od nekaterih časopisov, ki so ga »klevetali«. Toda sodu je bilo izbito dno, ko je dr. Ward priznal, da ne samo, da je minister Profumo imel intimne odnose s Keelerjevo, ampak da je take odnose imel tudi pomorski ataše sovjetskega veleposlaništva v Londonu Ivanov, da sta si tako rekoč podajala pri njej kljuko. Ivanov naj bi tudi nagovarjal Keelerjevo, naj skuša dobiti od Profuma kake informacije. Vsa zadeva se je zelo nevarno zasukala. Ivanova so odpoklicali v Moskvo.

Profumo je v javnem pismu Macmillanu priznal in odstopil. Toda afera ki je dobila njegovo ime, utegne povzročiti odstop tudi premiera Macmillana in prispevati k porazu konservativcev na prihodnjih volitvah.

PRVA ŽENSKA V VESOLJU

no Keeler, ki je s 17 leti prišla v London kot skromna deklica, polna ambicij, z enaindvajsetim letom pa postala ena izmed najbolj iskanih dam dvomilijevskega slovesa v West Endu, londonski četrti; za 48-letnega vojnega ministra Johna Profuma, ki je imel razmerje s Keelerjevo; in za dr. Stephena Warda, 43-letnega osteopata, ki je — po lastnih besedah — pomagal »dekletom nizkega rodu, da so se prilagodile potrebam in težavam sodobnega življenja«. Obtožnica, na osnovi katere, je bil dr. Ward aretiran, je bolj neposredna in govori o tem, da je jemal denar od prostitutk.

Ko so govorice postale preglasne, je neki laburistični poslanec zahteval od konservativne vlade pojasnilo glede Profumovih zvez s Keelerjevo, Macmillan in Profumo sta odločno zanikala govorice in Profumo je celo dobil sod-

Pred kratkim je ameriška revija »Time« takole opisala obisk predsednika Kennedyja v glavnem stanu severnoameriškega letalskega poveljstva (NORAD) v Colorado Springsu: »Kennedy je sedel sključen naprej v stekleni kabini, iz katere bi poveljnik NORAD vodil obrambo proti sovražnemu atomskemu napadu. Med električno ponazorjenim nenadnim napadom, ki je trajal 18 minut, je opazoval na zaslonu sledove bombniških formacij in valove raket iz Sovjetske zveze. Bombnike so zaustavili, toda medcelinski izstrelki so kar naprej prihajali in eksplodirali v belih krogih, ko so zadevali ameriška mesta. Neki letalski oficir je zamrmral: »Nimamo sredstva, da bi jih zaustavili.« Po končani vaji je predsednik stopil iz kabine nenavadno resnega obraza»

NABIRAJTE ZDRAVILNA ZELIŠČA!

Cvete: malih marjetic, ranjalec, šmarcnice, bele deteljice, rdeče deteljice, bezga, lipe.

Listi: šmarcnice, gloga, lapuna, jetrnika, ozkolistnega trpotca, melise.

Rastline: gladilnika, dišeče perle, krvavega mlečka, melise, polaja, vodne krase, grenke ramsele, ženiklja, zdravilnega jetličnika.

Lubje: češminovih korenin, češminovih palic, krhlike.

Korenine: gozdnega korena (angelike), bodeče neže, sladkih korenin, trobentice, rumenega regrata, cikorie, medvedovih tac, velikega divjega janeža, malega divjega janeža, srčne moči, pekotih kopriv.

V naši poslovalnici v Novem mestu odkupujemo tudi sveže listje šmarcnice in korenine srčne moči. Cene so zelo ugodne. Pojasnila dobite v našem skladišču v Novem mestu, Slakova ulica št. 8.

Na letošnjem novosadskem sejmu je Kmetijski inštitut Slovenije razstavil osem novih slovenskih krompirjevih sort. Ta uspeh je inštitutu prinesel zlato kolajno.

25. maja so odprli 33 km dolg odsek avtomobilske ceste med Skopjem in Titovim Vesom. Za modernizacijo cest bodo letos v Makedoniji porabili okrog 7 milijard dinarjev.

Težave v METALNI

V obratu Metalne v Krme-lju naj bi letos naredili za 700 milijonov dinarjev vrednosti. Kolektiv, ki je prerasel iz rudarjev v konstrukcijske ključavničarje in kovinarje, se razen s proizvodni-mi težavami bori tudi s pomanjkanjem obratnih sredstev. Ker gradijo največ investicijsko opremo, za katero se investitorjem odpro krediti šele proti koncu leta, ostanejo vse leto brez potrebnih obratnih sredstev. Vsega imajo le 70 milijonov dinarjev obratnih sredstev, koeficient obračanja pa je v njihovi stroki 2,1 do 2,5-krat na leto. Letos je pretežni del

proizvodnje namenjen opremi za železarno na Jesenicah (400 milijonov dinarjev), izdelavi zapornice za kanal Donava-Tisa-Donava (200 milijonov dinarjev), preostalih 100 milijonov dinarjev letošnje proizvodnje pa gre na račun manjših naročil. Komunalne banke jim ne morejo pomagati, ker nimajo kreditov za obratna sredstva, kolektiv pa je zaradi tega v precejšnjih težavah. Proizvodnja, ki je v prvih treh mesecih zaradi hude zime močno pešala, se popravlja. V juniju bodo, če bo šlo vse po sreči, izdelali okoli 380 ton konstrukcij v vredno-

sti 90 milijonov dinarjev. Kvaliteta njihovih izdelkov je po mišljenju strokovnjakov in njihovega matičnega obrata iz Maribora na izredni višini, zaradi pomanjkanja izkušnje pa ne dosegajo najboljšega učinka pri delu. Prekvalifikacija ljudi še vedno poteka. 16. maja so končali tečaj z 41 slušatelji, ki so dobili naziv kvalificirane konstrukcijske ključavničarja. V jeseni bodo pričeli z novim tečajem, ki bo štridesetorici doslej nekvalificiranih delavcev omogočil polkvalifikacijo. Letos pričakujejo več izučenih vajencev (v uku jih imajo 15), pa tudi stiska zavoljo tehnikov, ki jih najbolj primanjkuje, se bo počasi omilila.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

Sovjetska časopisna agencija TASS je zanikala vse govorice in poročila, da bi bil bivši sovjetski pomorski ataše v Londonu Evgenij Ivanov zapleten v afero Profumo.

V Moskvi se je začel plenum CK KP ZSSR, na katerem obravnavajo tekoče naloge v ideološkem delu Partije. Referat je imel Iljčev.

Vojaško poveljstvo v severnem Iraku je sporočilo, da je podaljšalo Kurdom rok za vajo do 30. junija letos. Sovražnosti med Kurdi in iraško armado so se začele pred nekaj dnevi. Iraška letala so bombardirala več kurdskih vasi in ubila nad sto ljudi.

Politični sekretar italijanske krščansko-demokratske stranke Aldo Moro je vrnil mandat za sestavo nove italijanske vlade predsedniku republike Segniju, ker socialistična stranka ni odobrila načrta vladnega programa.

KP Francije je povabila socialistično stranko na razgovore, ki naj bi bili uvod k ustavitvi skupnega akcijskega programa obeh najmočnejših levčarskih strank.

Predsednik ZDA Kennedy je zahteval, naj Kongres odobri in financira graditev potniškega letala s nadzorno hitrostjo. Sestletni projekt za gradnjo takega letala bi po njegovih cenitvah veljal milijardo dolarjev.

Po zaključku razgovorov v Moskvi je voditelj britanskih laburistov Harold Wilson dejal, da sta Hruščov in on mnenja, da ni moč upati na sporazum o splošni prepovedi atomskih poskusov brez sestanka na vrhu.

Po številnih krajih na ameriškem Jugu vre. Črnci so v ofenzivi za svoje pravice in skušajo izsiliti enakopravnost od belega prebivalstva. Ponekod prihaja do integracije mirno, toda marsikje je nasilje na dnevnem redu. Predsednik Kennedy se skoraj vsak dan posvetuje z raznimi predstavniki, da bi omilil položaj.

bivši predsednik secesionistične katanške vlade Moiz Combe je odpotoval iz Konga. Izjavil je, da se umika iz političnega življenja.

Promet s prašiči še upada

V primeru s prometom na preteklem sejmu za prašiče je bilo v ponedeljek, 17. junija, opaziti na novomeškem sejmišču spet manjši promet. Napredaj je bilo 802 prašičev, prodali pa so jih 731. Kupci so prišli od blizu in daleč vendar posebnega zanimanja ni bilo. Cena se od zadnjega sejma ni spremenila in je znašala 6.500 do 10.500 din.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Statistika nam ponuja podatek, da je tudi v maju narasla industrijska proizvodnja za 14%. To je razveseljiv podatek, ki skriva v sebi velike obete: prepričanje, da bomo izpolnili in morda celo presegli letošnje planske naloge. To pa pomeni, da bomo uresničili tudi tista predvidevanja, ki so v zvezi z naraščanjem realne osebne potrebnosti. Izpolniti plan danes, to je čisto nekaj drugega kot včasih. To pomeni, da bomo imeli več sredstev za modernizacijo proizvodnje, da bomo lahko primaknili nekaj več k družbenemu standardu in da bo tudi naš družinski proračun kazal vidna znamenja napredka.

Pri vseh teh razveseljivih obetih pa nas mora nekaj vendarle skrbeti: kako bo zdaj v poletnih mesecih? Ne smemo dopustiti, da bi se zaradi dopustov proizvodnja zmanjšala. To bi bila velika škoda, ki bi pokvarila vsa optimistična pričakovanja. Vedeti je treba, da je tudi v poletnih mesecih treba jesti. In ker so to lepi meseci, bi radi jedli in živeli celo še boljše. To pa ne bo mogoče, če bomo popuščali in če se bo tempo proizvodnje zmanjšal. Pametno, preudarno je treba proučiti vse možnosti in izdelati tak razpored dopustov, da bo ostala proizvodnja na isti ravni kot je bila zadnje mesece. Le če bomo tako storili, bomo lahko odhajali na dopust brez skrbi, da bi morali na koncu leta spet ugotavljati, kako nam je dopustniški izpad proizvodnje požrl lep del predvidenih sredstev za osebne dohodke.

Na Hrvaškem so pred dnevi slovesno proslavili 20-letnico ustanovitve ZAVNOH, prvega resnično vseljudskega parlamenta. Velicaste proslave v Zagrebu so se udeležili preživeli člani ZAVNOH in poslanci dosedanjih sklicev Sabora, predstavniki bratskih republik in drugi. Na proslavi je najprej govoril dr. Vladimir Bakarič, ki je izrekel priznanje milijonom borcev za njihove nadčloveške napore v narodnoosvobodilni vojni in socialistični revoluciji. Referat o nastajanju

in razvoju socialistične republike Hrvatske je prebral dr. Pavle Gregorič. Proslave se je udeležil tudi Edvard Kardelj, podpredsednik Zveznega izvršnega sveta. Našo republiko sta zastopala France Kimovec — Ziga in Tone Fajfar.

Nedolgo tega je zasedal plenum OK ZKS Ljubljana, ki je ocenil vlogo komunistov v predvolilni aktivnosti in pri izvedbi občinskih volitev. Referat o tem je imel inž. Vitja Rode, ki je med drugim navedel podatek, da je med izvoljenimi odborniki občinskih skupščin kar 61,3% komunistov. Če pri tem upoštevamo še to, da je bilo med kandidati samo 48,66% odstotka komunistov, podatek jasno dokazuje, da komunisti uživajo velik ugled. — Na plenumu so izvolili novega sekretarja Mitjo Ribičiča, ker je odšel dosedanji sekretar Franc Popič na novo odgovorno dolžnost, o čemer smo že poročali.

NE SMEMO POPUSTITI

Novoizvoljene okrajne skupščine so se pred dnevi sešle na svoje prve seje, da bi se konstituirale. Za predsednike okrajnih skupščin so bili izvoljeni: v Ljubljani inž. Marko Bulc, nekdanji sekretar OK ZKS Novo mesto, v Mariboru inž. Marko Kržišnik, v Kopru Jože Eržen in v Celju Peter Sprajc.

Jugoslovanski listi so te dni poročali, da so bila uspešno končana pogajanja med delegacijama Jugoslavije in Romunije o izgradnji gigantskega hidroenergetskega in plovnega sistema na Djerdapu. Po načrtih, ki jih izdelujejo naši in romunski strokovnjaki, bo to največja hidrocentrala v Evropi, če izvzamemo znano mamutsko hidrocentralo na Volgi.

Zadnji potresni sunek 12. junija, ki je spet vznemiril Litijane, je dodal k prejšnji še novo

škodo. Okrog 400 hiš je poškodovanih, 18 družin se bo moralo preseliti. Tudi zidovi šolskega poslopja so tako razmajani in razpokani, da otroci niso več varni. Celotno škodo cenijo na okrog 150 milijonov dinarjev, vendar menijo, da je dejanska škoda veliko večja. Glavni odbor rdečega križa Slovenije je priskočil na pomoč z večjim denarnim zneskom.

Naš turizem je dobil nov impulz: uvedbo premije za turistične devize. Ta stimulacija je obstajala že doslej, vendar je novost v tem, da se bodo za premijo lahko potegovali tudi prehodni obrati in turistični objekti, kjer je mogoče evidentirati inozemski turistični promet. To pomeni, da bodo premijo lahko prejeli tudi trgovine, potovalne agencije, servisi, maloobmejni promet itd. Premija znaša 300 din za dolar (trgovina in maloobmejni promet 150 din za dolar) in gre v celotni dohodek kolektiva. S povečanjem celotnega dohodka se, razumljivo, povečata tudi čisti dohodek in, po odbitku družbenih obveznosti, osebni dohodek.

Naši državljani na tujem bodo po novem pravilniku uživali zdravstveno varstvo po poenostavljenem postopku. Zdravstveno varstvo bodo uživali jugoslovanski državljani, zaposleni v naših diplomatskih in drugih predstavništvih oziroma organizacijah, nadalje Jugoslovani, ki so zaposleni na tujem na podlagi mednarodnih pogodb, potem jugoslovanski državljani, ki so zaposleni v državah, s katerimi ima Jugoslavija sklenjeno konvencijo o socialnem zavarovanju, in državljani, ki se mude v tujini po zasebnih opravkih, toda slednji samo v primeru nujno potrebne zdravstvene zaščite za prve tri mesece.

Te dni je začela veljati uredba zveznega sekretarja za finance, po kateri bodo gradbena podjetja, ki so registrirana kot graditelji stanovanj, v določenih pogojih lahko najela kredite za graditev prodajni namenjenih stanovanj.

Po preureditvi: dvainpolkrat več

Tovarna pohištva v Brežicah je v letu 1950 nastala tako, da je kolektiv obzidal stebre nekdanjega kozolca. Poleg starih prostorov so se letos začeli dvigati betonski stebri, ki nosijo konstrukcijo iz prednapetega betona. Nad betonskim skeletom kipi v nebo nosilni krak velikega žerjava, ki slovesno in molče prenaša tovore.

Letos bo v stavbo in za nakup nove strojne opreme vložila družba 320 milijonov dinarjev, 100 milijonov pa bo kolektiv dobil za obratna sredstva. Po opravljeni rekonstrukciji se bo število zaposlenih povečalo le za 20 do 30 odstotkov, vrednost proizvodnje pa bo hkrati porasla za 167 odstotkov. Posamezni član kolektiva bo namesto dosedanjih 1 milijon 600 tisoč dinarjev vrednosti na leto ustvarjal v preurejeni tovarni 3 milijone dinarjev. Ze te številke so dovolj zgovoren dokaz, da so sredstva v Tovarno pohištva v Brežicah vložena nadvse gospodarno.

Vsa proizvodnja je namenjena izvozu, le majhen del (povprečno 4 odst.) manj kvalitetnih izdelkov prodajajo na domačem trgu. S preureditvijo tovarne bo kolektiv odpravil dve veliki težavi, ki sta ga pekli doslej: pridobil bo prostor, ki je bil do zdaj pretesen, s pomočjo novih strojev pa bo lahko izdeloval pohištvo po naj sodobnejših proizvodnih postopkih. S tem se bo storilnost dela močno povečala, hkrati pa se bodo znižali stroški proizvodnje.

Namesto dosedanjih 2500 garnitur pohištva na leto jih bodo odšle izdelovali po 6 tisoč. Tovarna bo opremljena s sodobnimi ogrevalnimi in prezračevalnimi napravami, ter urejenimi sanitarijami za delavce. Transporterji za mehanizirani prenos sestavnih delov pohištva v proizvodnji bodo zmanjšali porabo časa in povečali učinek. Proizvodni postopek je prirejen naj sodobnejši tehnologiji.

Približno 60 odst. gradbenih del je že opravljenih, v teh dneh pa bodo pričeli z obrtniškim deli. Slednja bodo potekala vzporedno s preostankom gradnje, nove stroje, ki bodo pričeli kmalu prihajati, pa bodo v novih proizvodnih prostorih namestili sproti.

Nova strojna oprema bo vlačila okoli 80 milijonov dinarjev. Za približno 64 milijonov je domače, preostanek pa je uvozil iz Italije in Za-

hodne Nemčije. Dovoljenje za uvoz strojev je kolektiv že dobil.

Tovarna bo dobila novo kotlovnico, novo sušilnico za hitro sušenje lesa in nove naprave za brizganje lakov, sušenje lakov in poliranje. Stroji bodo razpostavljeni v novih prostorih tako, kot poteka postopek proizvodnje. Les gre najprej v decimirnico, oddelek, kjer ga razrežejo na primerne kose tako, da je odpadek kar najmanjši. Od tod ga bodo prenesli v sušilnico, kjer se bo posušil.

Nato nastopi pot po glavni proizvodni dvorani, v kateri bo na eni strani masivna (groba) obdelava, na drugi pa ploščovna obdelava. Ob tej dvorani je skladišče panel in ivernih plošč. Na strojih jih razrežejo v ustrezne kose in lepijo na les. Nato sledi sestava furnirja. Posamezni kosi bodo odšli nato v brusilnico furnirja, v oddelek za površinsko pripravo na poliranje, kjer kose belijo in lužijo, od tam pa pošljejo posamezne sestavne dele pohištva v kabino za brizganje lakov ter skozi sušilni kanal za lake in stroj za poliranje. Polirnilnica, v kateri dobijo sestavni deli dokončno podobo in lesk, bo v posebni dvorani. Tako obdelane kose bodo nato sestavljali v starih proizvodnih prostorih, kjer jih bodo sproti spravljali v zabojne in pošiljali v skladišče.

V kolektivu so zelo veseli dejstva, da se je pomanjkanje kvalitetnega pohištvenega okovja malce ublažilo, ker tovarne kovinske galanterije že kažejo večje zanimanje za tovrstno proizvodnjo. Tovarna v Ložu na primer je že začela izdelovati lepe ključavnice ustreznih vrst, s katerimi so kupci v Ameriki dočela zadovoljni. Le za potrebe Zahodne Nemčije morajo pohištvene okovje še vedno uvažati. Posamezne dele takšnega okovja so pričeli v Tovarno pohištva delati sami, ker niso mogli čakati na industrijo kovinske galanterije, ki se zelo počasi prilagaja potrebam.

Letos so poslali v Sovjetsko zvezo prvih 150 pohištvenih garnitur, ki so popolnoma zadovoljile kupce. Kolektiv je od izvoznika, podjetja »Eksport-drvo«, prejel posebno pohvalo, v jeseni pa bodo izvozili v Sovjetsko zvezo no-

vih 300 garnitur. Ker bo preurejeni obrat stekel šele konec leta, mora kolektiv po letošnjem proizvodnem planu ustvariti 360 milijonov dinarjev vrednosti. Ze do konca maja pa so naredili za nekaj več kot 217 milijonov. V prvi polovici leta napenjajo vse sile, ker vedo, da bo proizvodnja na jesen, ko bodo začeli premeščati stroje, pričela pešati. Kljub vsemu so prepričani, da bodo letos plan presežili in ustvarili s proizvodnjo za okoli 400 milijonov dinarjev vrednosti.

V montažnem oddelku Tovarne pohištva v Brežicah je sedaj zelo tesno. Zidovi novih prostorov pa se naglo dvigajo in kmalu bo bolje. — Na sliki: Delavci v montažnem oddelku

V Sevnici lahko poceni jeste

V Sevnici je na Glavnem trgu lokal z napisom »OBRAT DRUŽBENE PREHRANE«. Mnogi deželani so zavili vanj, zato nas je radovednost prignala za njimi. Nizek strop, 8 miz z aluminijastimi stoli, gostinski pult, za katerim je

slabe pol metra prostora, velik hladilnik, peči ni.

Gostje so posedli in večina jih je naročila kurjo obaro, ki je bila na pogled zelo okusna. Plačali so zanjo 120 din. Trije kratkohlavniki so prišli po »lučke« in tovarišica, ki jim je stregla, se je obrnila tudi k meni:

— Zeelite?

— Ne jesti ne piti, samo z upravnico bi rada govorila.

Vtem se oglasi mlajša ženska izza gostinskega pulta: »Mene?»

— Da, zanima nas vaše delo in bi radi, da bi nam o tem kaj povedali.

Sedli sva za mizo in prijazna tovarišica MARICA LUP-SINOVA je povedala:

— Obrat družbene prehrane je bil ustanovljen februarja 1961. Takrat je bilo rečeno, da bomo v teh prostorih samo začasnno in da bomo kmalu dobili nove, pa smo se vedno tu; kako je, pa sami vidite. Vsak dan pripravimo 120 toplih malic, 70 kosil in 40 večerij za abonente, razen tega upamo, da bomo vendarle uspeli, saj vsi Sevničani goste. Za vse delo smo štiri ženske, do nedavnega pa smo

bile samo tri. Delamo ves dan in se trudimo, da bi bili gostje zadovoljni, pogoj za delo pa so zelo slabi.

V kuhinji, ki je premajhna, je vedno preprih, ni prave shrambe in ne drvarnice. Tudi lokal za goste ni primeren, ker je pozimi hladen, poleti pa vroč.

Prometa imamo dosti, ker je hrana poceni. Abonenti plačajo za malico 90 din, za kosilo 160 din in za večerjo 120 dinarjev, prehodnim gostom pa računamo hrano po kvaliteti. Za malico plačajo največ 130 din, za kosilo največ 240 din in za večerjo do 160 dinarjev.

Če bomo dobili nove prostore, bom delala naprej, v teh razmerah pa ne bom dolgo vzdržala. Revme sem se nalezla že v internaciji in si ne mislim zdravja dokočno uničiti s stalnim preprihom v kuhinji. Koliko več bi lahko naredili in koliko več prometa bi lahko imeli v lepih prostorih, pa je vsem znano. Trdno upamo, da bomo vendarle uspeli, saj vsi Sevničani goste. Za vse delo smo štiri ženske, do nedavnega pa smo

Obsežen program za povečanje zmogljivosti v Šmarjeških Toplicah

V Šmarjeških Toplicah so že pričeli pripravljati programe za razširitev turističnih zmogljivosti, ker se bodo v prihodnjem letu udeležili natečaja. Graditi nameravajo novo hotelsko stavbo s 100 ležišči, tri pokrite bazene, zgraditi nameravajo paviljonske samopostrežne bifeje ter prostor za piknik, ki bi lahko ob nedeljah sprejel najmanj po 5000 gostov naenkrat.

Izmed pokritih bazenov s termalno vodo bi bil eden namenjen rehabilitaciji gostov, druga bi bil v razvedri-

lo, v tretjem pa bi v ogljikovih kopalnih izvajali terapijo. Samopostrežni bifeji na prostorih za piknik bi bili urejeni tako, da bi bil možen dostop z avtomobili. Lotiti se bo treba tudi zajetja vrelca, ker bodo novi bazeni potrebovali več vode. Če ne bodo na glavno žilo naleteli prej kot v globini 100 metrov, bi za zajetje potrebovali okoli 12 milijonov dinarjev. Vsega bo v prihodnjem letu potrebnih za izvedbo prej omenjenih načrtov okoli 400 milijonov dinarjev.

Delovno društvo v Dol. Toplicah

Turistično društvo je odprlo v zadnjem času pisarno, kjer dobivajo gostje vsa potrebna navodila in nasvete. Pred nedavnim pa je imelo sejo, na kateri so razpravljali o nadaljnjem razvoju turizma v Dol. Toplicah.

Sprejeli so več sklepov glede odkupa razglednic in čiščenja parkirnih prostorov, razen tega pa se bodo pomenili z upravo zdravilišča zaradi taborjenja TVD Partizana iz Grosuplja.

Odbor bo obvestil vse lastnike weekend hišic, da morajo vse goste najaviti v turistični pisarni in zanje plačati zdraviliško takso. Odbor je tudi odobril vse račune, ki so bili društvu predloženi, in sklenil v najkrajšem času markirati pot na Cvinger. To je nekdanja keltska naselbina, kjer so izkopali že mnogo arheoloških predmetov. Tu je stala v 12. st. tudi zgradba stiškega samostana,

katero razvaline so še vidne. Na seji je podala poročila tudi komisija za ureditev pomanjkljivosti v kraju. Pomenili so se, kaj bo treba še ukreniti, da bi bilo bivanje gostov prijetno in da bi se v Dol. Toplicah dobro počutili.

D. G.

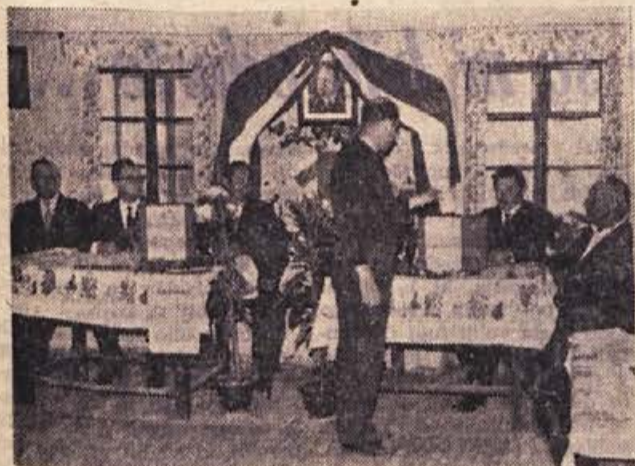
ZABELEŽENO

V spodnjeposavskih občinah, predvsem v sevniki in videmsko-krški, je v zadnjem času odkup telet, namenjenih za pitališča, postal resen problem. V odkupu povzročajo že dovolj težav različne cene, ki jih ponujajo odkupovalci raznih podjetij. Da bi bil klopčič še bolj zamotan, je v letošnji spomlad nastala nova težava, ki povzroča tako veterinarski inšpekciji kot kmetijskim združenjem precej nepotrebnih skrbi. Večina pitališč za bebi-bif goveda, ki so v gradnji v bližnjem okolju, bo dograjenih šele jeseni. Posebna uredba prepoveduje zakol telet, primernih za pitanje. Zasebni rejci, ki nimajo pogojev, da bi jih pitali sami, jih vodijo na dogonska mesta na prodaj. Na posameznih sejmiščih, ki so precej oddaljena drugo od drugega, se nabere vsak teden po 3-5, ponekod tudi 8 ali 10 telet, ki so primerna za rejo. Takrat pa se začne težave.

Kaj bo s teleti za pitanje?

Kot resen kupec telet za rejo iz področja Spodnega Posavja se je ponudil obrat Černela ljubljanske Agrokombinata. Žal pa je pripravljen jemati samo večje količine telet, tako da jih naloži poln kamion in odpelje. Kmetovalci privedejo teleta v manjšem številu, odkupovalci pa vztrajajo, da jih mora dostaviti na čermelski obrat področna kmetijska zadruga. Prevoz tako majhne količine se žal tudi zadrugi ne izplača. Po nekaj telet, odkupljenih na posameznih sejmiščih, ostaja na ta način prepričenih skrbi veterinarskega inšpektorja, ki se kljub moralnemu pritisku te vrste ne more odločiti, da bi jih odredil za zakol.

Področni oblastni organi in kmetijske zadruge so že skušali najti sporazumno rešitev. Imajo namen predlagati obratu v Černela, naj bi vsak teden ali na določena časovna razdobja privedil po Spodnjem Posavju krožno vožnjo, v kateri bi nabral za poln kamion telet. Žal se kljub telefonskim razgovorom in pismenemu vabilu posveta, na katerem so nameravali razpravljati tudi o tem, ni udeležil noben predstavnik Agrokombinata. O stroških takšnega načina prevoza bi se pač lahko pogovorili partnerji med seboj. Dejstvo, da ostajajo teleta na dogonskih mestih letos, ko je povpraševanje po njih tako veliko, in končno tudi to, da takšen odnos prav gotovo ni najbolj spodbuden za zasebne kmetovalce, ki zelo rad išče napake, terja hitre rešitve. Prav gotovo pa zahteva Agrokombinata, naj mu področne zadruge dostavljajo teleta v pitališča, ni utemeljena, zlasti še če upoštevamo, koliko težav se nam obeta v vzreji mlade živine za pitališča, ki je bo v jeseni, kot vse kaže, močno primanjkovalo.

»Fotografirajte še naše volišče! Poglejte, kako lepo smo ga uredili...« — taka in podobna vabila smo dobivali v nedeljo povsod, kamor smo prišli. Tako kot na prvih volitvah 26. maja so organizacije SZDL, ljudski odbori in volilne komisije povsod posvetili tudi zunanji podobi državnih volitev največjo skrb. Treba je javno pohvaliti vse, ki so sodelovali v predvolilnih pripravah in pri samih volitvah v vseh naših občinah! — Na sliki: volišče v Jesenicah na Dol. (Foto: Baškovič, Brežice)

Samopostrežnica za turiste

Zdravilišče Šmarješke Toplice bo 1. julija v prostorih gostišča Beti odprlo prvo samopostrežnico, namenjeno turistom. V majhnem, lepo urejenem trgovskem lokalu bo lahko turist kupil vse, kar potrebuje: galanterijske in drogerijske predmete, kopalke, copate, pa tudi turistične spominke in delikatesne izdelke. Zdravilišče ureja lokal zato, ker nova uredba dopušča organizacijam, ki se ukvarjajo z gostinsko turistično dejavnostjo, odpirati trgovine, ki so namenjene turistom.

MLADINSKA KNJIGA NOVO MESTO

i s c e

SUH PROSTOR ZA SKLADIŠČE

v velikosti od 35 do 70 m²

OBVESTILO OBČINSKE SKUPŠČINE NOVO MESTO

Občinska skupščina (prej občinski ljudski odbor) Novo mesto obvešča občane,

da bo sprejemala stranke samo ob uradnih dnevih, to je ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Prosimo občane, da vzamejo ta ukrep z razumevanjem na znanje in ga upoštevajo. Le tako bo zagotovljeno, da bo vsakdo opravil svojo zadevo, referentom pa bo zagotovljen čas za hitro in nemoteno reševanje upravnih zadev.

OBČINSKA SKUPŠČINA NOVO MESTO

Boj za večjo produktivnost ne sme imeti meja

Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj je na velikem predvolilnem zborovanju v Ljubljani in kasneje v svoji izjavi za »Delo« obširno govoril o nalogah delovnih kolektivov in družbenih organizacij pri povečevanju produktivnosti dela. Če bi hoteli na kratko povzeti vodilno misel, ki jo je bilo čutiti v vsem njegovem govoru oziroma sestavku, bi morali reči tole: brez povečanja produktivnosti dela ni izboljšanja življenjskega standarda. Zelje, živeti bolje in lepše, odmeriti si vsako leto več za osebne dohodke, ostanejo še naprej samo želje, luzija, če jih s svojim delom, z napori za večjo in kvalitetnejšo proizvodnjo ne spreminjamo v stvarnost. To pa je odvisno od nas samih, od dela naših rok, od našega gospodarjenja. Tega nam ne more dati noben dekret. Zakone boljše ali slabše življenja si pišemo sami: na delovnem mestu, s svojimi odločitvami v organih delavskega in družbenega upravljanja, z lastnostmi dobrega ali slabega gospodarjenja.

Tovariš Kardelj je dejal med drugim tudi tole: »Nekateri mislijo, da je glavno zgraditi čimveč tovarn in veliko proizvesti. To je nalnvo razsojanje. Treba je vse več proizvajati, toda ob relativno vse večji produktivnosti dela, ob relativno vse manjših stroških proizvodnje.« To je velika resnica. Res je, da še marsikje vidimo napredek le v novih tovarnah, pri tem pa zanemarjamo vse tiste možnosti, ki so že dane in ki še daleč niso dovolj izrabljene. Tako se potem zgodi, da se stvari ne premaknejo naprej: za nove tovarne ni sredstev, tisto, kar imamo, pa nam ne daje toliko, kolikor bi nam moglo in moralo dati. V mislih nimamo le občine kot celote, temveč tudi posamezna podjetja, kjer pogosto izgublja čas z načrti za nove obrate, z izračuni o možnostih za povečanje narodnega dohodka in podobno, pri tem pa pozabljajo, da bi lahko povečali narodni dohodek tudi brez novih investicij. Tovariš Kardelj je našel tudi najpomembnejše činitele v boju za večjo produktivnost: sposobnost delovne organizacije, da stalno uporablja najnovejše rezultate znanosti, spodbudna delitev dohodka, katere osnovno merilo morajo biti rezultati dela, boljše izkoriščanje kapacitet, dobra organizacija dela, skrb za razvoj znanstveno raziskovalnega dela, moralni aspekt življenja v kolektivu itd. To pa so vse stvari, ki ne terjajo zmeraj investicij v denarju, katerega tudi ni v izobilju.

Iti v korak z razvojem znanosti in tehnike ne pomeni, da je treba zraven starih graditi nove tovarne. Sploh ne bi smeli dovoliti, da nam tovarna toliko zastari, da ni več za drugam kakor za v staro šaro. Dandanašnji čas, ko življenje hitreje utripuje, je treba podjetje stalno prilagajati zahtevam časa, stopnji razvoja znanosti in tehnike. To pa terja od kolektiva, da ima več razumevanja za razvoj znanstveno raziskovalnega dela. Podjetju so potrebni visokokvalificirani kadri, ki bodo znali upravljati najnovejše dosežke znanosti in tehnike. Nampak bi bilo, če bi se vdajali obrtniški miselnosti, češ: kaj bodo s svojo učenostjo in visoko matematiko! Mi smo zadovoljni z mojstri, ki niso hodili na visoko šolo

in ki ne vedo, kaj so integrali, znajo pa izračunati dimenzije brez računanja... Kako je taka miselnost škodljiva, kako smešno je izračunavanje dimenzij »naoko« danes, ko gremo v obdobje avtomatizacije in jedrske energije, ni treba posebej poudariti!

Edvard Kardelj je dejal o tem med drugim tudi tole: »Tehnika, ki je danes bila nova, jutri že zastarela in jo bo čez nekaj let treba zamenjati. Znanje, ki je danes lahko zadnja beseda znanosti, bo morda že jutri konservativna starodavnost ali pa neznanje.

Razmisliti je treba tudi o prihodnosti. Vsak kolektiv se mora vživeti v buren utrip časa, ki ne dovoli, da bi samo za trenutek pomislili, da je dosežen vrh razvoja. To danes sploh ni mogoče. Vrha ali konca uspehov ni. Stalno se je treba boriti za razvoj svojega podjetja in za vse večjo produktivnost dela v njem, ker se bomo sicer kmalu znašli na repu drugih. Lahko je skleniti, da bomo pojedli vse, kar smo proizvedli, toda kako bi skleпали čez nekaj let, če bi bilo zaradi tega v skledi premalo, da bi lahko polno zajemali? Kaj se lahko izcimi iz tega, je tovariš Kardelj obrazložil takole: »Če bodo trošili za osebne izdatke in podobne stroške več, kakor pa dovoljujejo uspehi v njihovem gospodarjenju in delu, in če se ne bodo stalno borili za razvoj svojega podjetja in za vse večjo produktivnost dela v njem, se bodo v nekaj letih znašli na repu proizvodnje v svoji panogi, kar pomeni, da bodo pričeli zaostajati tudi v rasti svojih osebnih dohodkov. In narobe, kolikor več bodo vlagali v svoje podjetje z namenom, da dosežejo večjo produktivnost dela, s toliko večjim zaupanjem lahko gledajo na svoj materialni položaj v prihodnjih letih.«

Tako je tudi s skrajšanjem tedenskega delovnega časa. Če v kakšnem podjetju, kjer imajo slabo organizacijo dela, premalo spodbudno delitev dohodka, neizrabljene zmogljivosti, slabo počutje delavcev in podobno, razmislijo o 42-urnem delavniku in sedanjim ravni osebnih dohodkov, je prav tako, kakor če bi sanjarili o čarobni palici, ki jim bo pričarala razliko, za kolikor se bo zmanjšala proizvodnja. Resnica je, kar je o prehodu na 42-urni delavnik dejal tovariš Kardelj: da namreč uvedba skrajšanega delovnega časa ne pomeni — manj delati za isto plačo. Uresničitev tega cilja mora biti v tesni zvezi z napori za povečanje produktivnosti dela. Preden preidemo na 42-urni delavnik, je treba poiskati in izrabiti vse tiste, doslej zanemarjene rezerve, ki bi lahko omogočile, da ne bi v skrajšanem delovnem času proizvedli čim manj — raje še več — kot danes. Kakorkoli bi drugače storili, bi goljufali sami sebe.

Na koncu še ena Kardeljeva misel: »Mnogi mislijo, da je produktivnost dela predvsem boj za večji finančni napor delavcev. To ni res. Vsi skupaj moramo sicer marljivo delati, dobro izkoristiti svoj delovni čas in znati delati, toda ni treba, da bi v naši socialistični družbi iskali pot k večji produktivnosti dela v fizičnem izčrpanju ljudi. To pa predvsem tudi zato ne, ker ima vsak fizični napor svoje meje, boj za večjo produktivnost dela pa ne sme imeti meja.«

15 let novomeškega učiteljišča

Preteklo nedeljo je v Domu ljudske prosvete novomeško učiteljišče pridelilo zaključno proslavo v zvezi s koncem šolskega leta. Ne bi bilo prav, če dogodka ne bi zabeležili tudi v naši kulturni kroniki, saj je proslava pomenila ne samo obračun opravljenega dela, marveč tudi skromno, brez zunanje sijaja sicer, pa prav zato toliko iskrenjejšo proslavo 15-letnice obstoja te naše pomembne kulturno-prosvetne ustanove.

Slovesnost je začel ravnatelj prof. Milan Smerdu z govorom, iz katerega povzemamo glavne misli:

»Letošnjemu zaključku dajemo poseben poudarek, saj praznujemo 15 let, odkar obstaja naš zavod. V tem času je zapustilo novomeško učiteljišče lepo število absolventov, ki kot učitelji uspešno širijo prosveto in kulturo po vseh predelih republike, največ pa po Dolenjskem. V 15 letih se je bilo treba spoprijeti z marsikatero težavo, ki je večkrat ogrožala normalen potek dela, vendar se je ob kritičnih trenutkih s skupnimi napori vodstva, kolektiva in ustanovitelja šole našla ustrezna rešitev in pot iz zagate.

Tudi v letošnjem letu nam ni bilo prizaneseno. Šolsko leto smo pričeli z velikim optimizmom, saj je bila v preteklem letu uspešno rešena vrsta problemov in je vse kazalo, da se bodo razmere normalizirale in da bo delo v redu teklo. Svet za šolstvo OLO Novo mesto je uvidel, da se naša šola kot občinska ustanova ne more normalno razvijati in da ji lahko samo OLO kot ustanovitelj zagotovi nadaljnji obstoj; postali smo okrajna uslančva. Zal se je kmalu spet zataknilo:

okraj Novo mesto je bil razformiran in vsi lepi upi so šli po vodi. Novi OLO je ponovno prenesel ustanoviteljske pravice na Ob LO Novo mesto in naša nadaljnja usoda je postala spet problematična, kajti občinski ljudski odbor je sklep okraja zavrnil. Področje, iz katerega črpa dijak naša šola, je namreč dosti širše, kot ga obsega novomeška občina, pa tudi kapaciteta šole daleč presega potrebe občine Novo mesto po učiteljsstvu. Zato pričakujemo, da bo okraj le našel primerno rešitev.

V preteklem šolskem letu je imelo učiteljišče 10 oddelkov z 283 učenci. Po programu je znašala povprečna tedenska učna obremenitev za ves zavod 490 ur. Od tega so domače učne moči lahko prevzele samo 314 rednih ur, 176 ur pa je bilo treba zasedi honorarno z domačimi in tuji predavatelji. Take kadrovske težave pa niso bile zgolj prehodnega značaja; jedro problema je v tem, ker novim močem ne moremo zagotoviti primernih življenjskih pogojev. Zato je vrsta odličnih predavateljev v teh 15 letih odšla drugam, kjer so imeli na razpolago stanovanje in boljše osebne prejemke. Seveda teh stvari Ob LO sam s svojimi sredstvi ne more urediti, ampak bodo morale tudi gospodarske organizacije prispevati delež, saj se tudi otroci njihovih delavcev, tehnikov in inženirjev šolajo v naši šoli.

Učiteljišče pa nikoli ni omejevalo svojega dela samo na učni proces in pridobivanje znanja. Skrbelo je tudi za to, da bi dalo mladim širši duhovni profil. Zato je bil močan poudarek na številnih oblikah izveščilskega dela. Važno vlogo sta imeli pri tem mladinska organizacija kot politična organizacija ter šolske in razredne skupnosti. Delo mladinske organizacije se je odvijalo v zelo pestrih oblikah. Pri ideološki vzgoji sta važno vlogo odigrala dva marksistična krožka in bogat program mladinskih ur. V prvem polletju je bila vsa mladina vključena v načrtne študij osnutka ustave. Pomembno delo pa so opravila tudi društva in krožki na šoli: literarni izdaja svoje glasilo Naša misel, športno društvo je imelo vrsto sekcij, v okviru Rdečega križa je bila izvedena krvodajalska akcija, fotografirali krožek je pridelal rastlino, na šoli je bil esperantski krožek itd.

Tudi delovne akcije so med učiteljišči vedno našle močan odziv. Ena izmed mladinskih kon-

ferenc je na primer sprejela sklep, da se morata vsak mladinec in mladinka v času šolanja vsaj enkrat vključiti v MDE Letos odhaja v zvezo in nekatere lokalne delovne akcije 69 mladincev in mladink. Razredna skupnost prvega letnika pa je celo formirala delovno skupino, ki bo za en mesec odšla na pogozdovanje. In tako bi lahko še in še naštevati: tabornike, klub OZN, mladinsko banko, udeležbo na tekmovalju »Spoznavajmo svet in domovino!«, posvetovanje učiteljiščnikov v Kopri itd.

Lepo se je uveljavljala tudi šolska skupnost. Njen osnovni namen je bil prizadevanje za temeljitejšo znanje, za odpravo kampanjskega učenja, skrb za socialno šibkejšo sošolce in drugo.

Sola pa se je trudila tudi, da bi imela čim tesnejše zveze z domom. Obisk na roditeljskih sestankih je bil zadovoljiv, vendar bo v tem pogledu treba storiti še več.

Iz ravnateljevega poročila povzemamo še uspehe ob koncu letošnjega leta. Gd 283 gojencev (63 dijakov, 220 dijakinj) jih je izdelalo 244 ali 86,22 odstotka. Najboljši uspeh imajo 2 b, 4 a, 5 a in 5 b, kjer so izdelali vsi učenci.

Po ravnateljevem govoru se je začela vsebinsko bogata in zelo lepo pripravljena akademija, kjer so se zvrstili kar štirje pevski zbori, telovadci in telovadke, recitatorji in igralci. Posebno so ugajale ritmične vaje, ki jih je z učenkami III. letnika naš študirala prof. Smerdujeva, glasbo zanje pa je sestavil tov. Pink; parterna telovadba (dijaki M. Bavdka) pevski nastopi (učenci T. Marklja in E. Jazbeca) ter nadarjeni igralci iz 3. b, ki so pod vodstvom profesorja Trdana imenitno zagrali Marinčev humorisko »Darilca«.

V ponedeljek se je na učiteljišču začela matura, ki ji predseduje prof. dr. Leon Zlebnik iz Ljubljane. L. R.

Ko volišče še ni bilo odprto...

Črnomelj v zastavah. Tujec bi pomislil: »Praznik imajo.« Da, v resnici je bil v nedeljo, 16. junija, praznik, to'a ne samo praznik črnomaljske

V nedeljo na enem izmed črnomaljskih volišč

vedal predsednik komisije tega volišča Franc Malerič. »Kdaj ste odprli volišče?« »Deset minut pred šest.« »Kdo je prvi volil?«

»Franc Kos, direktor trgovskega podjetja, ki je bil tu že ob pol šestih. Pred šestimi zjutraj sta volili tudi dve kuharici, ki se jima je mudilo v službo.« Tovariš Malerič je še dodal, da je bil obisk do ure približno tak kot na volitvah v občinsko skupščino.

Na volišču št. 2 je do 8. ure volilo okrog 40 odstotkov volilnih upravičencev. Povedali so, da je tolikšna udeležba za to uro nad vse zadovoljiva. Ko smo povprašali, kdo je bolj »marljiv«, moški ali ženske, je odgovor prišel kar sam od sebe, kakor je razvidno iz naslednjega:

»Dajmo, Lojze, kaj se boš dal, da te bodo ženske?« je pripomnil eden izmed članov volilne komisije, ko je prihajal moški v družbi dveh

žensk. Ena je tedaj rekla Lojzu: »Ti počakaj, smo me na vrstilo in je prva že vzela lističe in obkrožila kandidate. Zene, gospodinjice so torej hitreje kot moški, je bil dokončen odgovor na vprašanje, kdo je bolj »marljiv«.

Tako je bilo tudi na ostalih črnomaljskih voliščih. Do 8.30 je volilo 40 do 50 odstotkov.

Nekako tako pa so potekale volitve drugod v občini. Iz poročil, ki so jih prinesli kurirji, je bilo razvidno, da je udeležba dobra, se pravi približno taka kot ob tem času na nedavnih volitvah odbornikov. O volilni udeležbi je poročal tudi radio. Črnomelj je bil imenovan skupaj s kraji, kjer je do določene ure volilo največ občanov. O volitvah pa so tekli pogovori tudi na živilskem trgu. Gospodinje iz Ozlja (Hrvaška), ki so prodajale češnje, so povedale, da so bile na voliščih že ob šestih zjutraj, da so lahko odšle v Črnomelj.

Z volišča št. 2 v Črnomlju

Kako smo volili v Suhi krajini

Z volitvami v zvezni in republiški zbor smo v Suhi krajini zelo uspešno zaključili vsestransko živahno in delovno volilno obdobje. Nedoljske volitve so bile zaključene še z boljimi rezultati kakor pa prejšnje. Kljub sezoni kmečkih del, ki so zaradi letošnjega slabega vremena zamujena, so volilci našli dovolj časa za pripravo volišč in za okrasitev krajev, tako da so volitve zelo slavnostno potekale. Tudi delo volilnih komisij in poročevalske službe je bilo prizadevno. Ze zgodnje nedeljsko jutro je pre-

pričljivo pokazalo, da so se kraji dostojno pripravili na volitve, v nekaterih krajih so začeli volilci že pred četrto uro zjutraj postavljati mlaže in krasiti.

Končni rezultat volitev je pokazal, da je glasovalo nad 93 oast. volivcev, med njimi so bili že zgodaj zjutraj tudi stari ljudje, na primer 96-letni Andrej Modic z Dvora in drugi.

Med prvimi so glasovanje zaključili volilci iz Dolnjega in Gornjega Kota, iz Podlpe, Visejca, Dvora, Prevol, Velikega Lipovca, Lopate in De-

šeče vasi. Na teh voliščih so domači volilci glasovali že do 10.30 in 14. ure v celoti. Prvi so zaključili volitve v Dolnjem Kotu ob 10.30, v Podlpi ob 11. uri, v Prevolah ob 12. uri, na Dvoru in na Visejcu ob 12.30, na Lopati in v Velikem Lipovcu ob 14. uri in v Dešeči vasi ob 14.30, medtem ko so ostala volišča zaključila glasovanje ob 19. uri.

Najboljši volilni rezultati so bili na Dvoru, v Velikem Lipovcu, na Jami, v Laščah, v Podlpi in v Lopati.

S. M.

Gradbinci dohitevajo

Tri velika gradbišča: v Ljubljani, v Novem mestu in v Vidmu-Krškem, Ropot strojev, žerjavi, stotine parov delovnih rok, stavbe pa ki poje kvišku in so iz dneva v dan večje. Tu stanovanjski bloki, tam spet nove tovarne, visoki stolpi in pomožne naprave.

Ko na večer vrvež potihne, se gradbinci razgubijo. Ne po domovih, ker se za delom selijo iz delovišča na delovišče. Tam nekje v senci nove stavbe, ki še raste, stoji lesenjača. V njej so postelje, klubski prostor, televizor, kuhinja in obednica. Gradbišče postaja tovarna, tovarna novih stavb, ki hkrati z zidovi ustvarja tudi novega gradbinca. Takšnega, ki živi v mnogo boljših pogojih kot nekdanj.

Tebi, mladi človek, predvsem tebi, ki stojiš na križpotju življenja in se oziraš ter v samem sebi vprašuješ: »Kam?«, tebi so namenjene te vrstice. Ves širni svet je pred teboj, vsak dan je eno samo veliko gradbišče, ki zaživi s prvo jutranjo zarjo in se nadaljuje nato, ko prično utripati prve zvezde, da bi vnovič vzkliko z zarjo naslednjega dne. Gradbinci bi ti radi povedali nekaj o sebi, kaj naj se odločim? Česa naj se lotim zdaj, ko so šole za menoj?»

To niso gradbinci tiste stare vrste, ki so mešali malto z grebiljo, natakneli na dolg drog, gasili apno in se vzpenjali po deskah na oder nove stavbe, s tovorom opeke v rokah. To so gradbinci novega časa, gradbinci, ki dohitevajo to, kar je bilo zamujeno. Gradbišča so postala tovarne. Ob njih bobni stroji in kipe kvišku dvigala in žerjavi orjaki. Delo kramar, rovnice in kopače so zapeljali stroji. Pionirji gradbinci govore o svojih uspehih in o tem, kar so dosegli v 16 letih, odkar so začeli.

Od 200 milijonov na 4 milijarde 100 milijonov

V letu 1946, ko je bilo Splošno gradbeno podjetje Pionir v Novem mestu ustanovljeno, je delalo v njem okoli 250 ljudi, ki so zgradili za približno 200 milijonov dinarjev stavb. Letos šteje Pionirjev delovni kolektiv 1700 zaposlenih in bo ustvaril za 4 milijarde 100 milijonov dinarjev vrednosti. Vmes je dolgih 16 let. Prav imate, če trdite, da takšna primerjava ne more biti objektivna, ker se v tem času izpremenile cene in tudi vrednost dinarja.

Našteli bomo nekaj podatkov, ki bodo kljub temu dokazali, da Pionirjevi gradbinci niso držali rok križem. Oglejmo si najprej, kako so od leta 1957 dalje naraščale cene (vsa leta bomo primerjali z letom 1957). V letu 1958 so bile za 5 odst. višje, v letu 1959 za 17 odst., naslednje leto za 29 odst., nato za 45 odst.; v letu 1962 pa so bile za 48 odst. višje kot v letu 1957. Tu mislimo na cene gradbenega materiala, ki ga uporabljajo gradbinci.

Primerjajmo zdaj še porast števila zaposlenih. V letu 1958 jih je bilo za 16 odst. več kot leta 1957, naslednje leto za 22 odst. več, v letu 1960 za 35 odst. več. V letu 1961 začne število zaposlenih upadati, v tem letu je še za 22 odst. več kot v letu 1957, lani pa jih je bilo le še za 18 odst. več.

Kako pa je ob gibanju cen in števila zaposlenih rasla vrednost proizvodnje? Tu bomo nenehno, skokovit porast. V letu 1958 je bila za 15 odst. večja kot v letu 1957, v letu 1959 za 51 odst. višja, naslednje leto za 103 odst. višja, nato za 129 odst. in lani za 161 odst. višja kot v letu 1957.

Storilnost dela se je povečala vzporedno z vrednostjo osnovnih sredstev

Če primerjamo malo prej našete podatke, bomo ugotovili porast storilnosti dela. Tudi ta se nenehno vzpenja. Vedno več gradbenih strojev in sodobne gradbene opreme je ustvarjalo pogoje za vedno večji delovni učinek in storilnost dela. Stroji, veliki pomočniki delavca, so pomagali, da je bil beton hitreje zmešan, da se delavcem ni bilo treba ukvarjati z izkopom zemlje za temelje in podkletenje stavbe, da so zidovi hitreje rasli. V letu 1958 je ostala storilnost dela, če jo primerjamo z letom 1957, neizpremenjena, naslednje leto se je povečala za 12 odst., nato za 43 odst., v letu 1961 za 62 odst. in 1962 za 95 odst., če jo primerjamo z ono v letu 1957.

Povedali smo že, da je tolikšen porast storilnosti dela, hkrati pa tudi vrednosti proizvodnje v zadnjih šestih letih posledica velike skrbi kolektiva SGP Pionir za sodobno gradbeno mehanizacijo. Niso štedili skladov, iz leta v leto so kupovali nove žerjave in dvigala, mešalce betona, transporterje, bage za izkop zemlje in ostale gradbene stroje. V letu 1958 se je vrednost njihovih osnovnih sredstev povečala za 8 odst. v primerjavi z letom 1957, v letu 1959 za 22 odst., v letu 1960 za 53 odst., v letu 1961 za 72 odstotkov, v letu 1962 pa je bila v primerjavi z letom 1957

več kot 100 odst. Višja. Na ta račun so v lanskem letu na posameznega člana kolektiva ustvarili 2 milijona 300 tisoč dinarjev celotnega dohodka, na vsako delovno uro po 925 dinarjev bruto proizvoda, na vsak dinar, vložen v osnovna sredstva, po 1 dinar 25 par dohodka; v vsako delovno uro so ustvarili 20 dinarjev skladov, obratna sredstva so obrnili 7,2 krat in v vrednosti osnovnih sredstev po vsakem zaposlenem članu kolektiva dosegli zavidljivo številko 239 tisoč dinarjev.

Stavba dobesedno kipi kvišku. Najprej nosilni stebri, nato vmesni stropni nosilci iz prednapetega betona, na te pa pokladajo opečno betonske prednapete elemente — in strop je pokrit. Visoki žerjav prenaša bremena in jih poklada tja, kamor je treba. Tako je na gradbišču tovarne pohišstva v Brežicah

vrednost osnovnih sredstev za 105 odst. večja.

Na ta račun so v lanskem letu na posameznega člana kolektiva ustvarili 2 milijona 300 tisoč dinarjev celotnega dohodka, na vsako delovno uro po 925 dinarjev bruto proizvoda, na vsak dinar, vložen v osnovna sredstva, po 1 dinar 25 par dohodka; v vsako delovno uro so ustvarili 20 dinarjev skladov, obratna sredstva so obrnili 7,2 krat in v vrednosti osnovnih sredstev po vsakem zaposlenem članu kolektiva dosegli zavidljivo številko 239 tisoč dinarjev.

Čas in denar zahtevata sodobne načine gradnje

Čas je v hitrem utripu razvoja zelo pomemben činitelj. Stavbe morajo biti dograjene v kar najkrajšem roku, to pa jih hkrati tudi poceni. Za hitrejšo gradnjo so potrebni stroji, vendar sami stroji niso dovolj. V sodobnem gradbeništvu ne polagajo več opeke na opeko in ne delajo več lesenih opažev, med katere bi nabijali beton ali pa nanje vlivali betonske plošče. Z uporabo montažnih in polmontažnih elementov, ki jih pripravijo že pred gradnjo ali pa sproti v času gradnje, se je čas od izkopa temeljev pa do vselitve stanovalcev skrajšal za polovico.

Pionirjevi gradbinci gradijo kleti stanovanjskih stavb iz betonskih elementov. Vsa, takšen že prej izdelan kot betona zaleže za 11 navadnih opečnih zidakov. Zidovi rasto veliko hitreje, odkar uporabljajo velike opečne modelarne zidake (takšen način gradnje uporabljajo na Mestnih njivah v Novem mestu). Zal jih je težko dobiti, ker jih naše opekarne izdelujejo v premajhni količini. Okenske in vratarne preklade iz betona izdelajo že prej in jih samo položijo na zid. Prav tako ne vlivajo več betonskih plošč, ki leže med nadstropji stavb. Na gradbišču jih prepekuje v posameznih kosih iz prednapetih opečno-betonskih elementov. Predne stene d-1-jo iz siporeksa betona stavbno pohištvo (okna in vrata) pa vgrajujejo popolnoma izdelano, prepletkano in zastekleno. Tudi industrijske objekte gradijo na sodobnejše načine, brez lesenih opažev: iz armiranih siporeks betonskih elementov in prednapetega betona. (Novalesov obrat drobnega pohišstva v Straži).

Stavba dobesedno kipi kvišku. Najprej nosilni stebri, nato vmesni stropni nosilci iz prednapetega betona, na te pa pokladajo opečno betonske prednapete elemente — in strop je pokrit. Visoki žerjav prenaša bremena in jih poklada tja, kamor je treba. Tako je na gradbišču tovarne pohišstva v Brežicah

Več kot 6 milijonov dinarjev na leto za izobraževanje

Revolucijo v tehniki ustvarja človek, prav zato pa mora človek v korak s tehniko. Način gradnje je postal sodobnejši, hkrati s tem pa so se morali tudi gradbinci naučiti marsičesa. Izobraževalni center, ki deluje v podjetju nenehno, prireja tečaje in seminarje. Namenjeni so delavcem na gradbiščih in strokovnemu, tehničnemu, delovodskemu in drugemu osebju. V štirih tečajih za sodobno, belgijski način zidave je doslej dobilo polkvalifikacijo

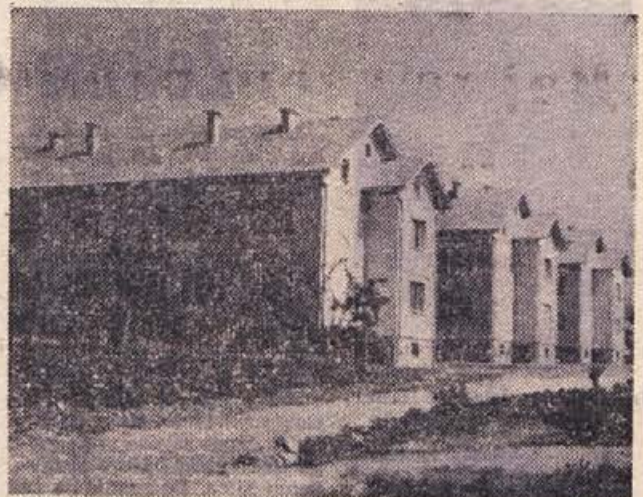
80 Pionirjevih zidarjev, pripravljajo pa še peti tečaj, ki bo v letošnji jeseni. Nova skupina se bo poleg belgijskega načina zidave priučila tudi ométavanju stavb po isti metodi.

Izobraževalni center prireja tečaje za strojnike, ki vodijo sodobne gradbeniške stroje, za skladišnike, ki sprejemajo in izdajajo material po deloviščih, za delovodje, ki se priučujejo vodenju gradnje po sodobnih načinih, ter številne druge tečaje. Razen tega pomaga Izobraževalni center tudi vsem članom kolektiva pri študiju, saj je precej vpisanih v ekonomsko srednjo šolo za zaposlene, mnogi obiskujejo začetne in nadaljevalne tečaje knjigovodske stroke, center pomaga delavcem, ki bi radi pridobili kvalifikacijo kot strojniki, tesarji, zidarji in podob-

TA PROSTOR SMO ODSTOPILI SPLOSNEMU GRADBENEMU PODJETJU PIONIR IZ NOVEGA MESTA

no. Pri tem dajejo prednost uslužbencem narodnoosvobodilnega boja in jim kar najbolj pomagajo.

6 milijonov 500 tisoč dinarjev daje približno vsako leto kolektiv za izobraževanje. Doslej si je v kolektivu izmed okroglo 13 tisoč ljudi, kolikor se jih je zvrstilo v njem, odkar je bil Pionir v letu 1946 ustanovljen, pridobilo izobrazbo in zvanje polkvalificiranega delavca okoli 2500 ljudi, zvanje kvalificiranega delavca 500 ljudi in zvanje visokokvalificiranega delavca 220 ljudi. Ker je v kolektivu prišlo precej takšnih, ki so kvalifikacijo že imeli, lahko

Stanovanja, stanovanja, nove tovarne, vedno novi in novi objekti! V nezadržnem poletu snujejo projektanti dan za dnem nove načrte, ki jih uresničujejo gradbinci, ko polagajo kamen na kamen, opeko na opeko... V pravi gneči novih stavb naselja hitro izpreminjajo svojo podobo. Na sliki: Eno izmed mnogih naselij, ki jih je zgradilo SGP Pionir iz Novega mesta

ci namiznega tenisa. V vseh nastetih panogah, razen v nogometu in v balinanju, se udeležujejo tudi žene.

Doslej so priredili ali pa se udeležili brez števila športnih srečanj in tekmovanj. Lani so na občinskih delavskih športnih igrah v Novem mestu zasedli prvo mesto, prav tako pa so prvi tudi v republiških športnih igrah gradbincev. Ob deloviščih si na hitro urejajo manjša športna igrišča za posamezne panoge, čeprav vedo, da bodo kraj prej kot v enem letu zapustili. Vsih prostih trenutkov izkoriščajo njihovi navdušeni športniki za sport. Njihovi kegljaci in balinarji so na raznih tekmovanjih doslej dosegli najvišja republiška in medrepubliška priznanja.

Sredstva, namenjena sportu, deli poseben odbor, ki hkrati usklajuje, delo posameznih športnih ekip in izmed najboljših izbira tiste, ki kot ekipa predstavljajo kolektiv na tekmovanjih.

Kolektiv ima v Piranu svoj dom počitka z 48 ležišči. V njem in v počitniških domovih drugod se vsako leto zvrsti na počitnicah po 500 članov kolektiva, torej vsak četrti. Pri Pionirju pa ne mislijo samo nase. Z okoliškim prebivalstvom in s komuno jih vežejo mnoge vezi. Kot smo že poročali, so šolarjem v Birni vasi brezplačno zgradili kapelico za vodo; pionirskemu starejšemu svetlu osemletke v Smilenu pri Novem mestu so odobrili 10-dnevno brezplačno bivanje v svojem domu v Piranu za 9 pionirjev z vodičem. Do 50 tisoč dinarjev prispeva vsem otrokom svojih delavcev iz občine Videm-Krško, ki so potrebni klimatskega zdravljenja. Tudi krvodajstvo je pri Pionirju izredno razvito: 100 članov kolektiva iz Novega mesta je krvodajalec in so vedno na razpolago transfuzijski postaji.

100 družinskih stanovanj in 300 urejenih ležišč za samce

Gradbinci se selijo z delovišča na delovišče. Ko dogradijo začetni objekt, se preselijo drugam. Nekdanji gradbeni delavci spali po podstrešjih, po zaslinih lesenih kolibah, ki so si jih na hitro zbili iz desk, in so si sami kuhali. Dandanes potrebuje delovni človek primerne življenjske pogoje, v katere štejejo tudi stanovanja. Doslej so pionirjevi zgradili za člane svojega kolektiva 95 družinskih stanovanj: 80 jih je v Novem mestu, 5 v Ljubljani in 10 v Vidmu-Krškem. V Novem mestu bo 9 novih stanovanj vsak čas dograjenih, 12 pa so jih začeli graditi letos.

Skrbno rešujejo tudi problem stanovanj za samce in za delavce pri deloviščih. Kolektiv je lani odprl v Novem mestu sodobno urejen samski dom z 250 ležišči, ki je eden izmed najlepših v SRS. V njem so stanovalcem na voljo kopalnice s toplo in mrzlo vodo, centralna kurjava, garderobni prostori za čevlje, klubske sobe v vseh nadstropjih, sejna soba, knjižnica, mehanizirana pralnica, perica za pranje osebnega

perila in brez števila drugih ugodnosti. Podoben samski dom bodo še letos zgradili tudi v Ljubljani.

Vsa tri gradbišča imajo urejena delavska naselja. V Ljubljani so barake že skoraj v celoti nadomestili z zidanimi provizoriji. Slamnjace bodo vsak čas izginile, saj so jih že skoraj povsod nadomestili z žimnicami. V vseh delavskih naseljih imajo urejene klubske prostore, televizorje, športne naprave, menze in podobno. V Ljubljani so tako urejena delavska naselja, eno v Štepanji vasi, drugo v Mostah, tretje v Sentvidu in četrto ob Smartinski cesti.

Za gradnjo stanovanj, za urejanje delavskih naselij in za vse drugo, kar potrebujejo gradbinci po deloviščih kot nadomestilo doma, namenja kolektiv vsako leto po 40 milijonov dinarjev.

Takšna je zgodba o gradbincih novega časa. Se vedno se selijo iz kraja v kraj, še vedno zidajo stavbe, in kljub temu so se izpremenili. Postali so strokovnjaki, ki se z roko in razumom lotevajo dela. Nadoknadili so zamujeno in že stopajo v korak s svojimi tovariši v tovarnah in delavnicah. Gradijo in obenem izboljšujejo svoje življenjske pogoje ter se hkrati sami izpreminjajo in postajajo naprednejši. Gradbišča pa niso več prostor ob robu življenja, kjer so kupi kameja, peska, malte in opeke. Gradbišča so postala tovarne novih stavb. Ob njih kipe v nebo žerjavi in dvigala velikani, tam pojo svojo pesem stroji, pesem v kateri so verze pozlatili gradbinci novega dne.

Veljavnost starih bankovcev po 500 din

Narodna banka SFRJ jemlje iz obtoka bankovce po 500 din, ki nosijo datum izdaje 1. maj 1946 in so rjave barve ter imajo podobo partizana. Iz prometa jih bodo vzeli v času od 1. junija do 31. avgusta 1963, od 1. septembra 1963 dalje pa ne bodo več veljali kot plačilno sredstvo. V naslednjih treh mesecih, to je do 30. novembra 1963, bodo podružnice NB te bankovce še zamenjavale na svojih blagajnah. — Še nadalje pa ostanejo v veljavi kot zakonito plačilo sredstvo bankovci po 1.000 din, ki so bili izdani 1. maja 1946, sive barve, s sliko poljske delavke, s snopom žita v roki.

Želimo čimbolj aktivno sodelovanje

Mladost! Teh pet soglasnikov in dva samoglasnika najboljše ilustrira našo današnjo anketo. Mladost, to je zanesljivost, zaupanje, ambicija, pesem; to so še vse ostale sestavine, ki ustvarjajo skladnost. Njeni današnji protagonisti so zrasi na pridobitvah burnih let velike bitke. Zrasi so sinovi tistih dni, ko sovražnik ni izbiral sredstev, da bi zatrl veliko človekovo idejo. Naša mladina se danes zaveda svoje vloge in se rada odzove slehernemu klicu. Da gradi. Da se uči. Da upravlja. Malone sleherni dan z velikimi črkami zaznamujemo nove uspehe. Iz dneva v dan, iz leta v leto. Priče smo skupnih akcij mladincev in njihovih tovarišev, ki trenutno nosijo sivo olivno uniforme naše armade, da bi se med svojim vojaškim rokom usposobili za morebitno obrambo svoje domovine.

Sodelovanje vojakov z mladino Novega mesta je iz dneva v dan večje. Pomagajo

drug drugemu. Odkrivajo skupno besedo za marsikatero vprašanja. To je bila tudi snov našega pogovora z nekaterimi mladinci in mladinkami in pripadniki garnizije JLA v Novem mestu. Zanimalo nas je njihovo sedanje sodelovanje, perspektive, načrti...

● Mladinec Uroš Dular: »Aktivnost v odnosu mladina — vojaki je za nas zelo pomembna. Doslej smo imeli stalne stike na športnem in zabavnem področju in podobno, vendar sodim, da moramo v prihodnje reševati to vprašanje bolj kompleksno; bistveno je, da najdemo najboljše metodo dela. Armada rekrutira v svoje vrste veliko število mladincev različnega sestava (razni poklici, razni kraji in običaji). Zato morajo mladinske organizacije, njihovi aktivni posvetiti temu vprašanju glavno pozornost. Najvažnejši »recept« mora ostati tudi vnaprej: čim bolj pogosto sestajanje v kakršni že obliki.«

● Vojak Miodrag Manić: »Kot dolgoletni aktivni član Zveze mladine sem imel dovolj priložnosti sodelovanja z vojaški garnizije v Svetozarevu, kjer sem se šolal in kasneje delal. Ze tedaj sem se prepračil, da je področje dela obeh organizacij zelo obširno: od skupnih manifestacij ob državnih praznikih, vzajemnih obiskov in srečanj na kulturnem in športnem polju do tovariških in iskrenih stikov mladincev in vojakov

ob sleherni priložnosti. Sedaj kot vojak — mladinec naše garnizije vneto želim, da do sedanjega sodelovanja še čimbolj razširimo. To pa nam bo uspelo le s pogostimi srečanji in skupnim obravnavanjem naše glavne tematike: vloga mladih v razvoju naše socialistične stvarnosti.«

● Predsednica občinskega komiteja Zveze mladine Novo mesto Lojzka Potrč:

»Komitej posveča veliko skrb vprašanju sodelovanja mladine in vojakov. Ze precej let sodelujemo v mnogih skupnih akcijah, vendar so bili vmes tudi objektivni vzroki, ki so zavirali uresničenje mnogih naših načrtov. Naše vodstvo je sklenilo v dogovoru z občinskim komitejem ZK in tovarišev iz komande garnizije, da septembra in oktobra letos izdelamo podoben načrt sodelovanja za prihodnje leto, s katerim bomo stopili pred letno konferenco mladine Novega mesta. Seveda pa bomo tudi nadaljevali s skupnim delom. Ze 23. junija bodo naši mladinci prvič sodelovali na tradicionalnem izletu mladine »Mladost nas družijo« v Kamniku. Ob tem zboru mladine iz sedmih občin Slovenije bo v naši skupini tudi deset mladincev — vojakov, med njimi tudi vojak Milan Zucarić, ki bo izpopolnil naš zabavni orkester. V načrtu imamo tudi druge akcije, kot so skupni plesni večeri na Loki, vendar o njih še ne moremo povedati nič natančnega, ker so

dogovori šele v teku. Mladina Novega mesta si želi čimveč podobnih srečanj in razgovorov.«

● Major Joakim Sovanj: »Komanda naše garnizije podpira vse akcije mladine s terena in naših vojakov, pa naj so dali pobude zanje eni ali drugi. Razen tega ima naša komanda svoj program sodelovanja, ki se je v minulih letih uveljavljal zlasti v manifestacijah ob državnih praznikih. Želimo pa, da ta srečanja preidejo okvire važnejših datumov in da postanejo osnovne naloge naših vodstev. Posebno nas navdušuje agilnost članov komiteja, ki se trudijo z vsemi močmi, da bi mladino čimbolj približali vojakom. Zlasti moramo poudariti njihovo nenehno skrb za mladince iz tega kraja, ki služijo svoj rok v drugih, oddaljenih krajih naše domovine, njihovo stalno dopisovanje in poročanje o delu na terenu. Takemu delu se moramo zahvaliti za naša številna skupna srečanja, kot je bila debata z delegati VII. kongresa mladine, razne delovne akcije, plesne zabave, srečanja v športu itd.«

● Mladinka Olga Kovič: »Povedala bom na kratko in — jasno. Začnja leta se je naše sodelovanje z vojniki zelo razvilo. No, ko se bomo otresli še enega, na srečo manjšega bremena konservativnih pojmovanj glede tega vprašanja, bodo naši stiki še pristnejši. Tovariški. Osebo bi rada čimveč govorila z vojniki in spoznala njihov poseben način življenja, njihove probleme. Zato morajo postati naši odnosi tesni, pristrčni, prežeti s svetlimi tradicijami naših očetov.«

Tekst in fotografije: Edo Pezzi

Major Joakim Sovanj: »Novomeški mladinski komitej daje zgledne spodbude...«

Lojzka Potrč: »Ze letos bomo sestavili načrt za sodelovanje v prihodnjem letu...«

Miodrag Manić: »Skupno rešujemo vlogo mladih v razvoju naše socialistične stvarnosti!«

Olga Kovič: »Se več tesnih, pristrčnih odnosov!«

Uroš Dular: »Čim pogostejša sestajanja!«

Izšla je 33. številka »Občana«

Na prvi strani prinaša list razgovor s predsednikom kranjske občinske skupščine pod naslovom Skladno nadaljevanje dela. Lojze Jakopič piše v obširnem članku Preskrba trga — rešljiv problem o slabi in dragi oskrbi potrošnih sredstev s kmetijskimi pridelki, Rozika Zigon o družbeni kontroli cen, Marko Kamenšek o principih moderne organizacije v statističnih delovnih organizacijah, Janko Herzog o stanovanjskih skladih v letu 1962. Stanko Plut ima v tej številki dva prispevka, in sicer: Isterjava stroškov za zdravstvene storitve in Organizirana nega bolnika. Inš. Vilma Pirkovič piše v članku Komunizem in

kultura o zglednem razvijanju kulturnih dejavnosti v občini Slovenj Gradec. Prispevek Upravljavci podjetja »Iskra« je izpod peresa Zvoneta Kržišnika, medtem ko Marko Jakše osvetljuje probleme šolstva na Dolenjskem. Članek Vinka Mikarja o urbani obnovi mesta se v tej številki nadaljuje. Razen navedenih člankov prinaša »OBCAN« pregled novih predsednikov in podpredsednikov občinskih skupščin v SR Sloveniji, nekaj statističnih podatkov o strukturi novih občinskih skupščin, glavne ugotovitve letne skupščine Stalne konference za oddih in rekreacijo in več drugih prispevkov.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Franc Luzar, član kolektiva Pionir, Novo mesto; Andreja Kočjaž, gospodinja iz Prečene; Ivanka Seničar, gospodinja z Malega Slatnika; Franc Vidrih, posestnik iz Smolenje vasi; Marija Vidrih, gospodinja iz Smolenje vasi; Jelka Klevišar, gospodinja iz Sel pri Ratežu; Fani Tekstör, gospodinja iz Sel pri Ratežu; Antonija Klemenčič, gospodinja iz Smolenje vasi; Francka Štefkovec, gospodinja z Malega Slatnika; Ana Klajder, gospodinja z Malega Slatnika; Anton Sliško, posestnik z Malega Slatnika; Marinka Smalc, Marija Založnik, iz tovarne zdravil Krka Novo mesto; Jože Krall, Vinko Rebzelj, Stanko Suklje, Franc Savrič, člani kolektiva Industrije motornih vozil v Novem mestu; Rezka Turk, član kolektiva osnovne šole v Novem mestu; Ivanka Kostevec, član kolektiva osnovne šole na Slatniku; Anica Cimerman, Marija Cveibar, Vida Volk, Ana Stukelj, Kristina Ostrončič, Vida Potočar, člani kolektiva splošne bolnice Novo mesto; Janez Veršič, plekar iz Dolnjega Suhadola; Antonija Sustarski, gospodinja iz Smolenje vasi; Vinko Varlec, član kolektiva splošne bolnice v Novem mestu.

Za zveznega poslanca so glasovali tudi pripadniki JLA v naših garnizijah. Potem ko so sodelovali v predvolilnem obdobju, so vojaki v nedeljo zjutraj prišli na volišče, ki so ga imeli znotraj svojih prostorov. Bil je pravi užitek gledati vesela, nasmejana lica volivcev, izmed katerih so mnogi tokrat prvič v življenju volili

Zaključek sejma »ALPE-ADRIA«

V nedeljo zvečer so v Ljubljani zaključili drugi mednarodni sejem obmejne blagovne izmenjave »Alpe-Adria«, na katerem je razstavljalo 109 italijanskih, 18 avstrijskih in 117 jugoslovanskih razstavljavcev. Sejem je obiskalo nekaj nad 46.000 ljudi, uspeh pa je bil večji kot lani. Na sejmu so sklenili številne kupčije na podlagi odobrenih blagovnih list in razpisnih sejemskih kontingentov.

Poseben poštni žig v Kostanjevici

V dneh 3., 4. in 5. julija 1963 bo pošta v Kostanjevici žigosala vse poštne pošiljke s posebnim spominskim žigom, v katerem je vrezan grb Dolenjskega kulturnega festivala. Zbiratelje znamk in žigov opozarjamo na izredno okusno izdelan načrt, ki ga bodo ob tej priložnosti lahko dobili v »dolenjskih Benetkah« — Kostanjevici na Krki.

Skoraj pet minut je tolkel z Mlačanovo roko ob mojo, potem s svojo lastno ob mojo in sicer zaradi posojila. Zmenili smo se, da se snidemo dan po Vernih dušah v Loki, da bomo delali pismo pri notarju, in dostavilo se je, da morata medtem o kupčiji molčati, če ne, imam pravico, da se skesam. Odšel sem takoj are pet sto goldinarjev, od katerih je Danijel odvezel dve sto goldinarjev kot njemu dano posojilo.

Cez nekaj časa, ko sta že bila odšla, je pomolil Danijel zopet svojo glavo v sobo: »Za pet sto si naju udaril, naj bo! Ali pozabiti ne smeš, da so izvzeta tri jareta, da jih bomo jedli na poti v Ameriko!«

»Dve jareti sta izvzeti, vsaj tako se je govorilo!« »Tri!« je tulil Danijel. »Ne bodi gluhi! Nikoli nisem drugače govoril! No, pa mi daj prisego!«

Tako me je opeharil za eno jare, ker nisem hotel delati sitnosti, ko smo delali v Loki pismo.

Ko je bilo vse v redu napravljeno in podpisano, sta jo onadva udarila v Kranj po potne liste, jaz pa sem jo krenil na Jelovo brdo.

X

Hodeč proti Jelovemu brdu sem se čutil čisto novega človeka: sedaj sem pravzaprav šele vedel, kaj hočem, pred dušo mi je bilo vse jasno in dvomi me niso več mučili. Sedaj sem bil s tisočermi vezmi prikovan na svojo slovensko zemljo in, če me ta ne bo živila, kdo me naj živi?

Tisto leto je bila čudovito lepa jesen in še v listopadu smo imeli gorko vreme.

Komaj sem napravil kakih dva tisoč korakov z Malenskega vrha, že mi je prihajal na uho ostri glas klepetajočih trlic. Pod vasjo je stala Presečnikova tarnica in brez dvojbe se je pri teh trlo. Kar pa se tice klepetanja, so se terice uspešno kosale s trlicami. Zadržje so sekljale, prve pa obrekovale: izpod trlice se je drobil pezdri, izpod jezikov teric pa nadrobno pretirala dobra imena sosedov in sosedinj!

Kakor že povedano, je bilo tisto leto izredno lepo, ne prej ne pozneje se ne spominjam, da bi se bil prve dni mesec a novembra lan sušil pri tarnici. To reč tisto leto se je sušil, in prav na Presečnikovi tarnici pod Jelovim brdom je delalo osem stariških devic in opravljale so svoj posel z nekakim koketnim pretiranjem, kakor je bilo — ne vem, iz kakega vzroka — v navadi pri trenju. Ali že tiste dni se ni sejalo toliko lana kot včasih, ko bi se bile našemu kmetu čudno, skoraj sramotno videlo, če bi ne bil pridelal svoje hodnične in praznje srage doma. Zatorej je zarod teric že tiste čase zamiral in le bolj stariškasto ženstvo je še umelo goniti trlice in z njimi pridelovati svinlate mehke plasti, ki so se potem skladale v povese. Ali manj ko jih je bilo, bolj so se terice zavedale svojega poklica in pri vsaki priliki si jih moral silno prositi, če si jih hotel dobiti na delo. Da je terica morala obilo in najboljše jesti, to se je posebej umelo!

Pri Presečniku se je trlo tisto popoldne in gospodar sam z velikim belim predpasnikom je sušil lan ter moral zastavljati vso pozornost, da se mu pri jami ni vnelo. Zenske so napravljale ropot s trlico in z jezikom, so obrale, vmes pa kaj rade spregovorile o možitvi in ženitvi. Vsaka bi se bila rada možila: bolj ko je bila stara, večje je bilo pozečenje! Ravno ko sem mimo prihajal, je spregovorila Zganjarjeva Urša: »Prvi, ki pride mimo, bo moj!«

Nič hudega sluteč se približam. Ze se je Urša zadržala:

»Janez, moj si!«

»Kaj boš z mano, vendar vidiš, da sem prestar zate!«

»Nič prestar, vzamem te, Janez, in če laziš po vseh štirih okrog! Pa še prav rada te bom imela.«

Nisem se hotel vdati:

»Govore, da imaš od hudiča hudoben jezik, Urša!«

»Ga mi boš pa na rajfel polagal!« Bilo je to željasto orodje nemškega pokolenja, s katerim so se trgale glavice od lanu, ali Uršin jezik — deni ga desetkrat na rajfel! — ne bi bil ukročen.

Tako sem postal žrtve dovtipa, kakor si ga terice rade privoščijo z moškimi, ki prihajajo mimo. Med smehom sem moral odriniti.

Urša je še vpila za mano: »Le nikar ne obupaj, Janez, boš precej priženil! Dva otroka že imam in oba ti prensem v hišo!« Sledil je krohot, da sem se bal, da bo kar tarnico razneslo!

Pri jami je sedel Boštjan ter dejal zadovoljno: »Med sršene si zašel! Pričakovali smo te pa šele o Božiču.« Na vprašanje, kaj dela mati, je pokazal na breg Karlovščice, kjer je prala pri tolmunu. Prinesli so južino, zato sva se lahko odpravila k perici.

Barba je radovedno vprašala: »Ali se ni kaj zgodilo, ko že danes prihajaš?« Z Boštjanom sedeva na skalo: »Nekaj se je zgodilo: Mlačanovo sem kupil!« Oba sta se začudila; Boštjan pa je pametno spregovoril:

»Devet tisoč si že dal, je gotovo vredno. Sedaj se pa vpraša, kdo ti naj gospodarji? Lahko je rečeno, sem kupil, obdelovanje je pa kaj drugega!«

Ponosno sem odgovoril:

»Sam bom gospodaril! Ne vem, čemu naj se ne preselim na Jelovo brdo!«

»No, pač —« je Boštjan še vedno dvomil, »nekaj mesecev se že dela na kmetih, potem bo pa vrag, ko ne bo ne mesa ne kofeta in ne belega kruha!« Bil sem užaljen. Odgovoril sem bahato:

»Belega kruha bo pač lahko, saj je plačano, a denarja mi še precej ostane!«

Slikar, grafik in kipar Jože Gorjup

Slikar, grafik in kipar Jože Gorjup je bil rojen 20. aprila 1907 v Kostanjevici. Gimnazijo je študiral v Novem mestu. Tu je dobil v mladostno razgibanem ozračju, ki je sledilo v prvih letih drugega desetletja v Novem mestu pod Jakopičevim okriljem prirejani umetniški razstavi, prve umetniške pobude in začel kipariti in grafično ustvarjati. Sodeloval je v rokopišnem glasilu dijaške organizacije »Prosveta«, »Zarja«, ki je izhajalo leta 1923 in 1924; leta 1925, zadnje leto njegovih študij na gimnaziji, pa je bil urednik novega nadstrankarsko orientiranega dijaškega literarnega glasila »Mlada misel«. največji vtis na njem naredil lirični ekspresionizem Božidarja Jakca, ki se je izrazil v lesorezno ilustriranih lastnih pesmih. Tako razporejen je prišel jeseni 1925 na umetniško akademijo v Zagrebu, kjer se je posvetil študiju kiparstva pri Kršiniću in posebno pri Meštroviću, čigar pobudam je ves zavzet sledil. Leta 1927 pa je odšel na akademijo v Firenci, kjer je nekaj let poprej študiral že V. Pilon. Tu se je posvetil slikarstvu in grafiki. Kot slikar se je naslonil predvsem na F. Careno, v grafiki pa na Celestina Celestinića, ki je bil tudi Pilonov učitelj. 1930 je opravil v Firenci diplomski izpit in se nasešil v Kostanjevici. Oženil se je s slikarico Francozino Marjetico Dufour in se začel uveljavljati v našem umetniškem življenju. Ze naslednje leto 1931 je ustvaril svoje največje delo poslikanje prezbiterja cerkve sv. Miklavža v Kostanjevici, ki je zelo uspeš-

no priznanje. Za to cerkev je ustvaril tudi pomembno, v tekmi z Meštrovičem oblikovano monumentalno podobo Križanega. V začetku 1932 je gnojitev nosne korenine povzročila, da je moral v bolnico v Ljubljano, kjer je za posledični operacije opolnoči 30. IV. 1932 umrl. Pokopali so ga v Kostanjevici.

Novica o njegovi smrti je v umetniškem svetu vzbudila žalostno zavest, da smo izgubili mnogo obetajočega umetnika, prav ko je dozoreval za prvo žetev.

Njegova umetniška zapuščina, s katero vas seznanja sedanja razstava, nas potrjuje v prepričanju, da nas je prezgodnja smrt oropala resnične umetniške osebnosti. Čeprav to delo ne prikrija likovnih vplivov, ki so ga oblikovali, kaže vseeno globoko umetniško doživljanje, ki se uspešno bori za ustrezne osebni likovni izraz. Gorjup je bil namreč izrazito pesniška narava, ki jo je likovno prebudil najprej ekspresionizem Boži-

darja Jakca, ki jo je iz intimnega doživljanja v trajnejšo monumentalno obliko vodil Meštrovičev zgled, renesančno vzdušje Firenc in Meštroviću v enaki meri sorodno razpoloženje Carre na ga je vodilo v deželo bukolinih idil, kjer ga je mamila globlja resnica življenja. Ob idili pa so zvenela tudi druga, časovno pogojena razpoloženja socialno kritičnega realizma, kar ga približuje Pilonu, obdrži pa v primeri s kraševsko trpkostjo Pilonovo še vedno prirajeno dolensko vedrost in čutimo, da je ta poteza verjetno bolj literarnega

izvora kakor globljeja osebne doživljanja.

V zadnjih letih življenja se je Gorjup uveljavljal na skupnih razstavah slovenskih umetnikov: 1929 je razstavljal na grafični razstavi v Firencah, 1931 pa na pomladanskih razstavah v Toulonu v Franciji in v Beogradu. Trajen spomenik njegovega tu prvič do skupnega izraza dozorelega razvoja pa je prezbiterijske cerkve sv. Miklavža v Kostanjevici, s katerim je zopet priboril stenski sliki v devetnajstem stoletju izgubljeno soglasje slikarje z arhitekturo.

Dr. France Stele

Jože Gorjup: SREČANJE (iz Gorjupove galerije v Kostanjevici na Krki)

SMRT GA JE POKOSILA NA TIROLSKI FRONTI

Zapisano po pripovedovanju vojnih tovarišev slovenskega pesnika Jožeta Cvelbarja iz Dolenje Prekope pri Kostanjevici

Bilo je nekako ob prehodu zime v pomlad, ko so se nekatere avstrijske čete premaknile s soške fronte na tirolsko bojišče. Tedaj je bil premeščen tudi 17. ljubljanski pešpolk — kranjski Janez — od Oslavije in Monte Gabriela ter Doberdoba s Soče v Tirole.

Takrat je prišel s svojimi vojnimi tovariši v tirolske Dolomite tudi dolenski pesnik, pisatelj in slikar Jože Cvelbar, doma iz Dolenje Prekope. Jože Cvelbar je tedaj doživljal svoje življenjsko

plazili po tleh, kakor bi se hoteli skrivati pred ostrimi vetrovi. Sem pa tja je raslo tudi nizko planinsko ščavje, ki je služilo ob napadih za zasilna zaklonišča.

Vojaki, ki so bili na teh položajih že v prejšnji zimi 1915/1916, so bili polni grozljivih pripovedovanj o silnih snežnih zametih, saj so bile po njihovih meritvah ponekod snežne plasti debele do 14 metrov.

bojne črte. Grozotno so se tresle gore in tedaj je uspelo Italijanom, kar se jim je le redko posrečilo, da so prešli bojno črto in so vdrli na Monte Cucco. Prišlo je do bojev od blizu in tedaj so pokale puške... Avstrijske čete so ob tem napadu utrpeli hude izgube. Italijani so zavzeli avstrijske rove le za kratek čas. Vsega so bili v avstrijskih rovih le kakih dvajset minut, potem so jih kranjski Janez spet vrgli s svojih položajev. V teh bojih na nož je dobil hud strel v trebuh tudi Jože Cvelbar.

O poteku bojev mi je pripovedoval preživeli Cvelbar. Jev vojni tovariš, dolenski rojak, takole:

Grozotne so bile žrtve, ki smo jih imeli ob tem spopadu v prvi polovici julija leta 1916. Poleg mene se je zrušil, zadet od strela, tudi prijatelj Jože Cvelbar. Strel je bil smrtonosen, italijanska puška ga je zadela v trebuh in mu razparala želodec in črevesje.

Poškodle so Cvelbarja zeljale. »Daj mi požirek vode,« je prosil. Vedel sem, da bi bil vsak

ga in ga prosil, naj potrpi, Jožeta Cvelbarja sta se pridala ga prevzame v roke bolničar. Sredi ognja se pač nihče ni upal na plano, čeprav so se čuli od vseh strani stoki in kriki težko ranjenih vojnih tovarišev...

Potem se je vojni hrup le malce umiril. Do ranjenega Jožeta Cvelbarja sta se prevlekla dva bolničarja s nosilci. Jožeta sta krvavega položila na nosila in ga, uporabljajoč zaklonišča med rušjem, odnašala v ozadje bojišča.

Ranjeni Jože je molčeval za požirek krepčilne pijače. Nekdo se ga je usmili in mu le ponudil svojo čutarico, čeprav je bilo to smrtno nevarno. Namesto v rešitev, mu je bila pomoč v nesrečo.

Kmalu zatem je umrl v hudih bolečinah. To je bilo 11. julija 1916. Slovenska književnost je tedaj izgubila nadarjenega pesnika in pisatelja. Zdaj je odšlo za Jožetom že precej preživelih vojnih tovarišev in spomini na tiste težke vojne dneve v tirolskih hribih ugašajo.

JOŽE ZUPANČIČ

Jože Gorjup: POPOTNIKA (lesorez — iz Gorjupove galerije v Kostanjevici na Krki)

jutro: na dan Prešernove smrti — 8. februarja — je bil star 21 let. Pa je moral že na drugo bojišče, v tirolske hribe, kamor je potoval s 7. četo II. bataljona 17. pešpolka.

Novo bojišče je bilo v višini kakih 2000 metrov, na Monte Cucco. V bližini je bila gora Monte Chieso, ki se je vzpenjala nad Monte Cucco. Vojaki so se ozirali tudi v goro, nazvano Dodici. To ime — Dvanajsta gora — je dobila zato, ker je padala njena senca v naselje pod hribom točno opoldne. Gorstvo je bilo polno kamnitih skladov, tu in tam so štrleli iz pečin ostanki starih macesnov, nizki borovci so se

NEW YORK — Statistično poročilo OZN za leto 1961, v katerem so podatki za 160 držav, navaja, da izide na leto največ knjig v Sovjetski zvezi, in sicer 73.999. Japonska izdeluje dvakrat več filmov kot Hollywood. V 12 letih se je proizvodnja časopisnega papirja povečala za 88 odst.

Tu so preživljali strašno zimo in strelji iz italijanskega orožja so redčili vrste avstrijskih čet.

Stotinja, kjer je bil Jože Cvelbar z nekaterimi svojimi dobrimi prijatelji, je štela okrog 180 mož. Namestila se je v nekaki prirodni jami, med skalnatimi stenami. Temu zaklonišču so vzdeli ime Pekel. Fantje in moške so si med kamnitimi stenami razpeli platnene šotore in tu preživljali odmore med posameznimi spopadi.

Jože Cvelbar je imel svoje mesto v kotičku te kamnite jame. Tu je razmišljal in e kljub ognju in napadom, strelom in grmenju granat našel še dovolj časa, da je zapisal kak verz in pesem ali napravil kako risbo. Bil je pač mlad in poln ognja in življenja, kljub vojni je služil Muzi.

Ko je prihajalo poletje, so se italijanski napadi množili. Nekega dne v juliju 1916 so Italijani spet naperili svoje številne topove na avstrijske

Priznanje Matiji Murku

Slovenska matica je ob 10-letnici smrti Matije Murka, znanega profesorja slovenske filologije v Gradcu, na Dunaju in v Lipskem ter profesorju južnoslovanskih jezikov in literatur v Pragi, izdala izbor njegovih najpomembnejših publicističnih prispevkov, v katerih je orisal mnoge slovenske in ostale južnoslovanske osebnosti, ki so v prejšnjem stoletju in v začetku našega delovale in veliko pomenile na področju beletrističnega ustvarjanja. Knjiga tega odkrivalca slovenske kulture in literarne preteklosti nosi naslov »Izbrano delo«, spremno besedo o Murku pa je napisal dr. Anton Slodnjak.

HOLLYWOOD — Znani hollywoodski režiser Anthony Mann namerava posneti na filmski trak tragično obdobje starega rimskega cesarstva, ki se je pričelo s smrtjo Marca Aurelija. Naslov filma bo »Padec rimskega cesarstva«, snemati pa so ga pričeli v Spaniji. Zgodovinski svetovalec je Willi Durant, znani zgodovinar, glavni igralci so Sophia Loren, Alec Guinness, James Mason, Stephen Boyd, Mel Ferrer in drugi.

BERLIN — Sir Laurence Olivier, ravnatelj novo ustanovljenega britanskega nacionalnega gledališča, je obiskal »Berliner Ensemble«, znano vrhodnobersko gledališko družino. Pozdravila ga je Brechtova vdova Helene Weigel.

Stane Jarm: Portret pesnika Jožeta Cvelbarja. Spomenik bodo odkrili pred pesnikovo rojstno hišo na Prekopi v nedeljo, 23. junija, ob treh popoldne v okviru IV. dolenskega kulturnega festivala v Kostanjevici

Jože Cvelbar:

Doma

Pozdravljena, deželica, ti njiva sladkih kmečkih rož, pa daj mi ti na grobek moj zasadi katero svojih rož!

Ne bo sadila mamica jih, ker bo tudi spala že, ne bodo jih, ker bodo v svet šle, rodne sestre moje.

Ne bo mi bratec moj na grob nikoli rož sejal — ah, po tujini, tam po črni dom zase belih rož iskal.

(16. januar 1912)

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

razpisuje

subskripcijo za IZBRANA DELA Conana Doylea v šestih knjigah

Conan Doyle je avtor klasičnih kriminalnih povesti, v katerih nastopa znameniti detektiv Sherlock Holmes.

Knjige bodo izšle v dveh serijah v mesecu oktobru in v decembru 1963. Naročnina za vseh šest knjig je 4500 din za broširano izdajo in 6000 din za izdajo, vezano v celo platno. Znesek lahko naročniki poravnajo v 6 mesečnih obrokih po 750 oziroma 1000 din, začevši z mesecem naročila.

Naročila sprejema

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE — LJUBLJANA, MESTNI TRG 26, IN VSE KNJIGARNE V SLOVENIJI DO 5. OKTOBRA 1963.

Milan Filipčić: REICHSTAG V PLAMENIH

23

Dimitrov: »Po tem zakonu imam pravico polemizirati z državnim tožilem in šele potem bom prešel na zaključni govor.

Gospodje sodnik, gospodje tožilci, gospodje branilci! Že na samem začetku tega procesa pred tremi meseci sem se kot obtožene obrnil s pismom na predsednika sodišča. V tem pismu sem izjavil, da obžalujem, ker so moje izpovedbe povzročale konflikte. Toda jaz odločno nasprotujem tolačenju, ki trdi, da je bilo moje vedenje namerna zloraba, ki trdi, da je bilo moje izpovedbe namerna zloraba, ki trdi, da je bilo moje izpovedbe namerna zloraba, ki trdi, da je bilo moje izpovedbe namerna zloraba...

Največjo pozornost povprečnih obiskovalcev letošnjega sejma so brez dvoma pritegnili novi izdelki naših tovarn namenjenih široki potrošnji. To velja predvsem za izdelke elektroindustrije, ki je prikazala nove vrste električnih in termoparatorov.

Čedalje več plina

Odkritje novih bogatih ležišč zemeljskega plina v naši domovini in gradnja novih plinovodov je spodbudila našo industrijo k proizvodnji raznih naprav na plinsko gorivo za industrijo in gospodinjstvo. Ena takih naprav je cenajša od drugih izvorov energije, zato pričakujejo, da se bo v bližnji prihodnosti njegova potrošnja močno povečala. Podjetje »Nafagas

Naročite DOLENJSKI LIST sorodnikom v tujini — hvaležni vam bodo za pozornost!

Novomeški maturanti so tudi letos ob zaključku šolskega leta priredili tradicionalen pohod skozi mesto, v katerem so nosili šolske rekvizite in predali ključce »mlajši« generaciji. Vsi jim želimo kar največ uspeha pri maturi! (Foto: Lojze Medle)

Popolnoma je jasno, da se sploh ne čutim vezanega na obrambni govor dr. Teicherta. Za mojo obrambo je pomembno samo to, kar sem do sedaj rekel pred sodiščem in samo to, kar bom sedaj povedal. Ne bi želel žaliti mojega partijskega tovariša Torglerja — menim, da ga že dovolj žali njegov branilec, toda moram odkrito povedati: raje vidim, da me nemško sodišče obsodi na smrt, kot da bi mi uspelo osvoboditi se s pomočjo obrambe, kakršno je dr. Sack podal za Torglerja.

Predsednik sodišča prekine Dimitrova: »Ni vaš opravek, da tukaj kritizirate.«

Dimitrov: »Priznam, da govorim ostro in surovo, toda moj boj in moje življenje sta prav tako ostra in surova. Moj način govora je odkrit in iskren. Navajen sem, da imenujem stvari z njihovimi praviimi imeni. Nisem advokat, ki po dolžnosti brani tukaj svojo stranko.

Branim se kot obtožen komunist.

Branim svojo lastno komunistično revolucionarno čast.

Branim svoje ideje, svoje komunistično prepričanje.

Branim smisel in vsebino svojega življenja.

Glejte, zakaj je tedaj vsaka izgovorjena beseda tukaj, pred sodiščem, tako rekoč kri moje krvi in pot mojega potu. Vsaka beseda je izraz mojega najglobljega ogorčenja proti krivičnim obtožbi, proti dejstvu, da se takšen protikomunistični zločin pripisuje komunistom.

Mene so čestokrat opominjali, da se obnašam neravno do nemškega Vrhovnega sodišča. To je popolnoma netočno.

Točno je, da je za mene kot komunista vrhovni zakon — program komunistične internacionale, a vrhovno sodišče — kontrolna komisija komunistične internacionale.

Toda zame kot obtožena je Vrhovno sodišče Reicha instanca, na katero se moram ozirati z veliko resnostjo, ne toliko zaradi tega, ker jo tvorijo sodniki s posebnimi kvalifikacijami, temveč zaradi tega, ker je to sodišče zelo važen organ državne oblasti, važen organ vladajočega družbenega reda — instanca, ki lahko nepreklicno obsodi tudi na smrt. Mirne vesti lahko rečem, da sem pred sodiščem in, sledeč temu, tudi pred javnostjo, v vseh stvarih govoril samo resnico. Kar se tiče moje partije, ki se nahaja v ilegalnem položaju, sem odklonil dati kakršnekoli izjave. Vedno sem govoril resno in z občutkom najglobljega prepričanja.

Predsednik sodišča: »Ne bom prenašal, da se boš iste tukaj, v tej dvorani ukvarjal s komunistično propagando. Vi ste ves čas to delali. Če boste v tem duhu nadaljevali, vam bom odvzel besedo.«

Dimitrov: »Energično moram protestirati proti trditvi, da sem imel propagandistične smotere. Lahko se smatra, da je moja obramba pred sodiščem imela nek propagandistični učinek. Dopusčam, da mo je vedenje pred sodiščem prav tako lahko služilo kot primer za obtožena komunistična. Toda to ni bil smoter moje obrambe. Moj smoter je, da ozviram obtožbo o tem, da naj bi imeli Dimitrov, Torgler, Popov in Tanev, kompartija Bolgarije in komunistična internacionala kakršnekoli delež pri požigu.

Domači tehnični dosežki

Kaj smo videli na VII. beograjskem mednarodnem sejmu tehnike

Pred kratkim je bil v Beogradu VII. mednarodni sejem tehnike. Po številu razstaviljavcev in razstavljenih izdelkov je bil ta doslej največji. Sodelovalo je 1230 proizvajalcev iz 27 držav. O samem sejmu tokrat ne bi pisali. Naj rečemo samo to, da je sejem pokazal sliko razvoja naše industrije, ki iz leta v leto kaže lepše uspehe tudi na področju tehničnih napredka. O sodobnih tehničnih dosežkih in nekaterih novih domačih izdelkih pa velja zapisati nekaj besed.

Največjo pozornost povprečnih obiskovalcev letošnjega sejma so brez dvoma pritegnili novi izdelki naših tovarn namenjenih široki potrošnji. To velja predvsem za izdelke elektroindustrije, ki je prikazala nove vrste električnih in termoparatorov.

Čedalje več plina

Odkritje novih bogatih ležišč zemeljskega plina v naši domovini in gradnja novih plinovodov je spodbudila našo industrijo k proizvodnji raznih naprav na plinsko gorivo za industrijo in gospodinjstvo. Ena takih naprav je cenajša od drugih izvorov energije, zato pričakujejo, da se bo v bližnji prihodnosti njegova potrošnja močno povečala. Podjetje »Nafagas

Naročite DOLENJSKI LIST sorodnikom v tujini — hvaležni vam bodo za pozornost!

Novomeški maturanti so tudi letos ob zaključku šolskega leta priredili tradicionalen pohod skozi mesto, v katerem so nosili šolske rekvizite in predali ključce »mlajši« generaciji. Vsi jim želimo kar največ uspeha pri maturi! (Foto: Lojze Medle)

Popolnoma je jasno, da se sploh ne čutim vezanega na obrambni govor dr. Teicherta. Za mojo obrambo je pomembno samo to, kar sem do sedaj rekel pred sodiščem in samo to, kar bom sedaj povedal. Ne bi želel žaliti mojega partijskega tovariša Torglerja — menim, da ga že dovolj žali njegov branilec, toda moram odkrito povedati: raje vidim, da me nemško sodišče obsodi na smrt, kot da bi mi uspelo osvoboditi se s pomočjo obrambe, kakršno je dr. Sack podal za Torglerja.

Predsednik sodišča prekine Dimitrova: »Ni vaš opravek, da tukaj kritizirate.«

Dimitrov: »Priznam, da govorim ostro in surovo, toda moj boj in moje življenje sta prav tako ostra in surova. Moj način govora je odkrit in iskren. Navajen sem, da imenujem stvari z njihovimi praviimi imeni. Nisem advokat, ki po dolžnosti brani tukaj svojo stranko.

Branim se kot obtožen komunist.

Branim svojo lastno komunistično revolucionarno čast.

Branim svoje ideje, svoje komunistično prepričanje.

Branim smisel in vsebino svojega življenja.

Glejte, zakaj je tedaj vsaka izgovorjena beseda tukaj, pred sodiščem, tako rekoč kri moje krvi in pot mojega potu. Vsaka beseda je izraz mojega najglobljega ogorčenja proti krivičnim obtožbi, proti dejstvu, da se takšen protikomunistični zločin pripisuje komunistom.

Mene so čestokrat opominjali, da se obnašam neravno do nemškega Vrhovnega sodišča. To je popolnoma netočno.

Točno je, da je za mene kot komunista vrhovni zakon — program komunistične internacionale, a vrhovno sodišče — kontrolna komisija komunistične internacionale.

Toda zame kot obtožena je Vrhovno sodišče Reicha instanca, na katero se moram ozirati z veliko resnostjo, ne toliko zaradi tega, ker jo tvorijo sodniki s posebnimi kvalifikacijami, temveč zaradi tega, ker je to sodišče zelo važen organ državne oblasti, važen organ vladajočega družbenega reda — instanca, ki lahko nepreklicno obsodi tudi na smrt. Mirne vesti lahko rečem, da sem pred sodiščem in, sledeč temu, tudi pred javnostjo, v vseh stvarih govoril samo resnico. Kar se tiče moje partije, ki se nahaja v ilegalnem položaju, sem odklonil dati kakršnekoli izjave. Vedno sem govoril resno in z občutkom najglobljega prepričanja.

Predsednik sodišča: »Ne bom prenašal, da se boš iste tukaj, v tej dvorani ukvarjal s komunistično propagando. Vi ste ves čas to delali. Če boste v tem duhu nadaljevali, vam bom odvzel besedo.«

Dimitrov: »Energično moram protestirati proti trditvi, da sem imel propagandistične smotere. Lahko se smatra, da je moja obramba pred sodiščem imela nek propagandistični učinek. Dopusčam, da mo je vedenje pred sodiščem prav tako lahko služilo kot primer za obtožena komunistična. Toda to ni bil smoter moje obrambe. Moj smoter je, da ozviram obtožbo o tem, da naj bi imeli Dimitrov, Torgler, Popov in Tanev, kompartija Bolgarije in komunistična internacionala kakršnekoli delež pri požigu.

z Novega Sada in beograjski »Petrologas« sta na posebni razstavi prikazali velike možnosti izkoriščanja plina v gospodinjstvu, obrti in industriji.

Domače sobne TV antene

Za sedanje, predvsem pa za bodoče lastnike televizijskih sprejemnikov, za urbaniste in vse tiste, ki jim je pri srcu podoba naših mest, je zanimiva razstava 20 sobnih televizijskih anten. Proizvedle jih je podjetje »Standard« iz Bosanske Gradiške, prikazane pa so bile na razstavnem prostoru »Jugoelektrik« iz Beograda. Razen domačih so te antene zainteresirale tudi poslovne ljudi iz ZDA, Kanade, Turčije in drugih držav. Pri posetkih na odseku za elektroniko pri Elektrotehnični fakulteti v Beogradu so pokazale odlične uspehe. Po predračunu bi bila cena te antene okoli 2000. dinarjev, toliko pa pogosto stane samo montaža navadne antene na streho.

Aluminijasti motorni vlak

Tovarni »Janko Gredelj« iz Zagreba se je predstavila s motornim vlakom iz aluminija. To je hkrati tudi prvi aluminijasti vlak v svetu, zakaj doslej so vsa prizadevanja v treh ali štirih državah za proizvodnjo aluminijastega vlaka ostala le pri poskusih. Vlak je sestavljen iz starih delov in lahko sprejme okoli 200 potnikov. Z majhno rekonstrukcijo pa je moč sestaviti več garnitur, ki bodo

Domači helikopteri

Tovarna avionov »Sokol« iz Mostarja, ki je te dni sodelovala na razstavi motornih vozil v Parizu z reaktivnim letalom tipa »Galeb«, o katerem smo slišali samo pohvalne besede, je na sejmu prikazala maketo transportnega helikopterja. Prvi domači helikopterji so že v izdelavi. Dobrodelni bodo predvsem kmetijstvu, s pridom pa jih bodo uporabljali tudi v drugih gospodarskih panogah.

Dekorativne zidne tapete

Grafično podjetje »Lipa Mila« iz Zagreba je med drugim prikazalo tudi zidne tapete za notranje ureditve stanovanj in poslovnih prostorov.

»Socialno zadovoljeni«

»Socialno zadovoljeni« je ime o prevelikih izdankah, ki jih morajo plačati delavci, ki so živi od socialne pravice.

»Socialno zadovoljeni« je ime o prevelikih izdankah, ki jih morajo plačati delavci, ki so živi od socialne pravice.

»Socialno zadovoljeni« je ime o prevelikih izdankah, ki jih morajo plačati delavci, ki so živi od socialne pravice.

»Socialno zadovoljeni« je ime o prevelikih izdankah, ki jih morajo plačati delavci, ki so živi od socialne pravice.

»Socialno zadovoljeni« je ime o prevelikih izdankah, ki jih morajo plačati delavci, ki so živi od socialne pravice.

»Socialno zadovoljeni« je ime o prevelikih izdankah, ki jih morajo plačati delavci, ki so živi od socialne pravice.

»Socialno zadovoljeni« je ime o prevelikih izdankah, ki jih morajo plačati delavci, ki so živi od socialne pravice.

»Socialno zadovoljeni« je ime o prevelikih izdankah, ki jih morajo plačati delavci, ki so živi od socialne pravice.

»Socialno zadovoljeni« je ime o prevelikih izdankah, ki jih morajo plačati delavci, ki so živi od socialne pravice.

»Socialno zadovoljeni« je ime o prevelikih izdankah, ki jih morajo plačati delavci, ki so živi od socialne pravice.

»Socialno zadovoljeni« je ime o prevelikih izdankah, ki jih morajo plačati delavci, ki so živi od socialne pravice.

»Socialno zadovoljeni« je ime o prevelikih izdankah, ki jih morajo plačati delavci, ki so živi od socialne pravice.

»Socialno zadovoljeni« je ime o prevelikih izdankah, ki jih morajo plačati delavci, ki so živi od socialne pravice.

»Socialno zadovoljeni« je ime o prevelikih izdankah, ki jih morajo plačati delavci, ki so živi od socialne pravice.

»Socialno zadovoljeni« je ime o prevelikih izdankah, ki jih morajo plačati delavci, ki so živi od socialne pravice.

»Socialno zadovoljeni« je ime o prevelikih izdankah, ki jih morajo plačati delavci, ki so živi od socialne pravice.

»Socialno zadovoljeni« je ime o prevelikih izdankah, ki jih morajo plačati delavci, ki so živi od socialne pravice.

»Socialno zadovoljeni« je ime o prevelikih izdankah, ki jih morajo plačati delavci, ki so živi od socialne pravice.

»Socialno zadovoljeni« je ime o prevelikih izdankah, ki jih morajo plačati delavci, ki so živi od socialne pravice.

»Socialno zadovoljeni« je ime o prevelikih izdankah, ki jih morajo plačati delavci, ki so živi od socialne pravice.

»Socialno zadovoljeni« je ime o prevelikih izdankah, ki jih morajo plačati delavci, ki so živi od socialne pravice.

»Socialno zadovoljeni« je ime o prevelikih izdankah, ki jih morajo plačati delavci, ki so živi od socialne pravice.

»Socialno zadovoljeni« je ime o prevelikih izdankah, ki jih morajo plačati delavci, ki so živi od socialne pravice.

»Socialno zadovoljeni« je ime o prevelikih izdankah, ki jih morajo plačati delavci, ki so živi od socialne pravice.

»Socialno zadovoljeni« je ime o prevelikih izdankah, ki jih morajo plačati delavci, ki so živi od socialne pravice.

»Socialno zadovoljeni« je ime o prevelikih izdankah, ki jih morajo plačati delavci, ki so živi od socialne pravice.

»Socialno zadovoljeni« je ime o prevelikih izdankah, ki jih morajo plačati delavci, ki so živi od socialne pravice.

rov. Nekateri turistični in gostinski objekti (hotel »Metropole« v Beogradu) jih že s pridom uporabljajo. Za zdaj se ne niso prav uveljavile zaradi tradicionalne uporabe običajnega beljenja, vendar ob hitrejši izgradnji stanovanj in družbenih objektov lahko pričakujemo, da si bodo slej ko prej utirile pot na tržišče, posebno se, ker omogočajo hitro čiščenje brez tistih zoprnih opravil, ki se jih naše gospodinjke najbolj boje ob vsakem beljenju.

Da smo prišli v železniškem prometu do sodobnih prevoznih sredstev, je potrdila tudi tovarna vagonov »Gosa«, ki je prikazala razen standardnih proizvodov še najnovejšo izvedbo, tako imenovane turistične vagona, katerih kupaže je prek noči moč preurediti za spanje, in vagona bifeje, ki se tudi precej razlikujejo od standardnih jedilnih vagonov.

Med izdelke, ki so pritegnili pozornost strokovnjakov in obiskovalcev, moramo šteti tudi novi proizvod zagrebškega podjetja »Jugomontaz«. To je štirisedezni motorni čoln, ki zmore z motorjem 125 KM 75 km na uro. Gliser je predvsem namenjen turizmu, cema pa se giblje od pol do milijona in pol dinarjev, kar je odvisno od njegove opreme.

Podjetje »Stanko Patunović« iz Niša je pokazalo napravo, ki je zvezno težilničen predalo so imenujejo ga sodelovalni timu 300 tisoč 21-letnih avstrijskih prevoznih sredstev, ki so jih med zadnje vojne dni izdelali. Med drugim je bilo moč videti še avtomatično parkirno na kolesih, ki v 24 urah pripravi 5500 kg kruha, in prevozno samopostrežno trgovino — izdelek TAM iz Maribora in Avtomontaze iz Ljubljane.

Zveza jugoslovanskih iznajditeljev je prikazala univerzalni mlin, ki melje žitarice in celo rude; avtomatsko ribiško palico, ki sama poskrbi, da se nalopnska vrvica avtomatično, ko riba zagrabl, napne in po potrebi odvlja; napravo za avtomatično odpiranje in projekcijo mikro posnetkov, ki omogoča, da se iz posnetega filma avtomatično izbere oštevilčeni posnetek in projektira na zaslonu 50-krat povečan; itd.

Med tujimi razstavljavci pa sta vzbujali največ pozornosti razstava »Medicina« in ZDA, kjer so se obiskovalci najbolj zanimali za napravo, ki pri vrtanju zob daje nepovzročajo nobenih bolečin, in japonska firma »Sony«, znana v svetu po proizvodnji kvalitetnih transistorjev, ki je na letošnjem sejmu prikazala nekoliko svojih modelov prenosnih in avtomobilskih televizijskih transistorjev.

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

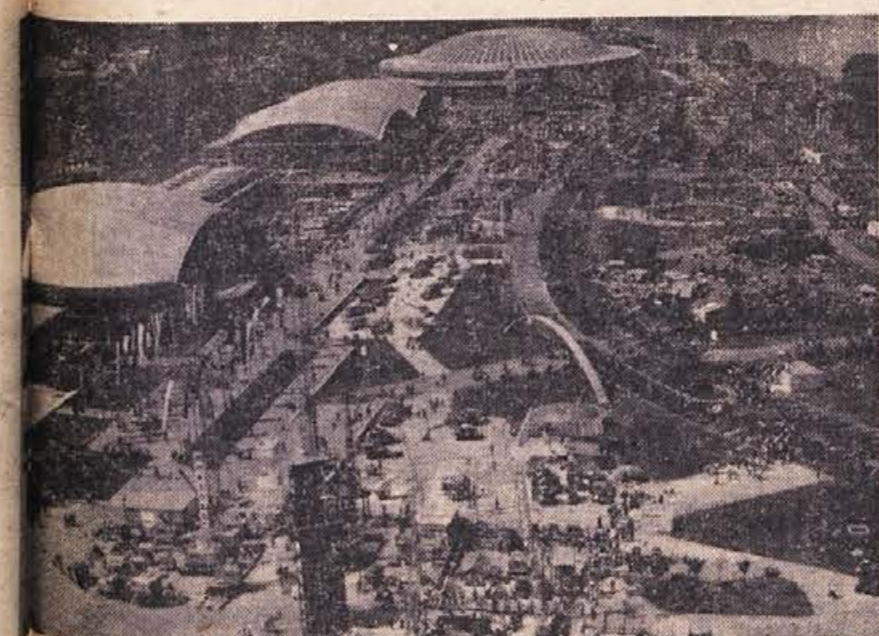
»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

»Vrni se, Peter, očka bi te rad spoznal!«

moderne prostore Beograjskega sejma in dela na prostem razstavljenih izdelkov naše težke industrije na letošnjem VII. mednarodnem sejmu tehnike

100.000 Židov ima na vesti

»Socialno zadovoljeni«

»Socialno zadovoljeni«

»Socialno zadovoljeni«

»Socialno zadovoljeni«

»Socialno zadovoljeni«

»Socialno zadovoljeni«

»Socialno zadovoljeni«

»Socialno zadovoljeni«

»Socialno zadovoljeni«

»Socialno zadovoljeni«

»Socialno zadovoljeni«

»Socialno zadovoljeni«

»Socialno zadovoljeni«

»Socialno zadovoljeni«

»Socialno zadovoljeni«

»Socialno zadovoljeni«

»Socialno zadovoljeni«

Letos 1 milijardo 750 milijonov naložb

V občini Brežice bodo letos vložili v gospodarstvo za približno 1 milijardo 750 milijonov dinarjev investicij. Občinski investicijski sklad bo k temu znesku prispeval nekaj več kot 200 milijonov dinarjev.

Največ investicij (okoli 600 milijonov) je namenjenih kmetijstvu. Prispevek občinskega investicijskega sklada za naložbe v kmetijstvu znaša 32 milijonov. Kmetijska začrta Brežice gradi hleve v Trnju, veljali bodo okoli 56 milijonov dinarjev. Za dograditev hlevov v Cerkljah in za agromelioracije pa potrebuje 34 milijonov. Letos bo zadruga odkupila po planu 174 hektarov zemljišč, v ta namen pa potrebuje okoli 43 milijonov dinarjev. Zadruga pripravlja program za razširitev vrtnarskega obrata zunanje proizvodnje. Obrat bo po razširitvi obsegal 50 hektarov zemljišč, za njega pa bodo potrebovali 112 milijonov dinarjev.

Kmetijsko gozdarsko podjetje v Brežicah bo letos vložilo 288 milijonov v kmetijsko proizvodnjo. Za gradnjo hlevov in ostalih gospodarskih poslopij v Vrbinu potre-

bujejo 105 milijonov, 183 milijonov dinarjev pa za odkup zemljišč, agromelioracije in komunalne naprave (pred-

OBVESTILO

Obveščamo prebivalce mesta Brežice, da bo v času od 22. do 29. junija v mali dvorani Prosvetnega doma razgrnjen program urbanistične ureditve mestnega naselja Brežice s priporočilom, da si ga prebivalci ogledajo in dajo svoje pripombe.

Prebivalce Brežice vabimo hkrati na predavanje o urbanistični ureditvi mestnega naselja, ki bo v torek, 25. junija, ob 19. uri. Predaval bo inž. arhitekt Karel Filipčič, projektant urbanističnega programa.

OBCINSKA SKUPSCINA BREZICE

vsem ceste) na kmetijskih obratih.

Letos bo v občini Brežice odkupljenih okoli 570 hekta-

rov zemljišč. Doslej je odkupljenih 170 hektarov, pripravljajo pa predloge za nove arondacije. Prvi predlog za zaokroževanje 16 hektarov v Vrbinu je že izdelan. S tem bo Vrbinu že z doslej podružbljenimi zemljišči predstavljala zaključeno 300-hektarsko površino. Drugi predlog bo z zaokroževanjem zajel na Čateškem polju novih 20 hektarov, podružbljena zemljišča pa bodo tam dosegla 60 hektarov površin. Pri dosedanjem podružbljanju zemljišč niso naleteli na socialne probleme.

V industrijo, ki je po vrednosti investicij letos na vrsti druga, bo vloženi 543 milijonov dinarjev. Občinski investicijski sklad bo prispeval 37 milijonov dinarjev. Sredstva bodo porabljena za rekonstrukcijo tovarne pohištva v Brežicah in za zaključna investicijska dela v opekarni v Brežicah.

Za promet je letos namenjenih 41 milijonov dinarjev, občina pa prispeva od tega 12 milijonov. Največ teh sredstev bo porabilo podjetje »Prevoza« v Brežicah za nakup transportnih sredstev: avtobusov in kamionov.

V obrt bodo vložili letos 40 milijonov občina bo prispevala v ta znesek 20 milijonov. Sredstva so namenjena preureditvi klavnice v Brežicah, ki naj bi s to naložbo postala sodobno urejen obrat.

Preostane še turizem, v katerega bo letos in prihodnje leto vloženi 532 milijonov dinarjev. Skupna udeležba občine in OLO Celje znaša 266 milijonov dinarjev, letos pa bo občina prispevala za preureditev Cateških Toplic 100 milijonov dinarjev.

BREŽIŠKE DROBTINE

»Moje življenje je lepa knjiga, katere list se je zopet obrnil.« je naslov literarnega večera, ki so ga naštudiralci dijaki in dijakinje III. letnika brežiške gimnazije pod vodstvom prof. Ksenije Borovič. Dijaki so nekatera dela francoskega pesnika Apollinaira prevedli sami in jih recitali v slovenščini, nekaj recitacij pa so izvedli v francosčini. Prvič so nastopili pred poslušalci na domači šoli, zatem so gostovali v Vidmu-Krškem, te dni pa so imeli javni literarni večer v Brežicah.

NEDOVOLJENA TRGOVINA

F. M., kmet iz Dečnih sel, in njegov sin sta mislila, da bosta s prodajo motorjev več zaslužila kot z delom na domači kmetiji, ki ima 18 ha zemlje. Sin je odšel v Nemčijo, tam kupoval motorna kolesa in jih pošiljal domov očetu, ta pa jih je spravil v denar. Tako sta prodala tri motorje. Prvega je vzel neki kupec na Globokem, drugega sta prodala v Arnova sela, tretjega pa na sejmu v Zagrebu. Sodisce je ugotovilo, da pri vsem delu, ki sta ga imela z nakupom in prodajo motorjev, premoženjske koristi nista imela in sta potem takem zastojni trgovala. Kljub temu pa se to ne sme in vse spride na dana. Zaradi kaznivih dejanj, ki sta jih storila že pred dvema letoma, sta se zagovarjala pred brežiškim sodiščem, ki ju je obsodilo: F. M., očeta, na 35.000 din denarne kazni, sina, ki se je medtem že vrnil, pa na 45.000 din denarne kazni.

Tudi ta primer kaže, da je bolje, če se kmet ukvarja z zemljo in na njej skuša čimveč zaslužiti, kot pa če se loti nedovoljenih poslov.

Partizanski pohod prek Bohorja na Ložce

Organizacija Zveze borcev iz Artilje je 9. junija priredila partizanski pohod iz Artilje in Brežic prek Bohorja na Ložce. Pohoda se je udeležilo okoli 150 ljudi iz Artilje in Brežic, ki so se do Globokega

BREŽIŠKE VESTI

pri Senovem popeljali z avtobusi in osebnimi avtomobili, nato pa nadaljevali pohod peš po 4 ure dolgi poti do Lože. Med udeleženci so bili tudi učenci artiljske esmentke. Obiskali so vse znane partizan-

Nekaj trenutkov pred otvoritvijo: še malo, pa bodo sodobno urejeno špecerijsko trgovino trgovskega podjetja KRKA v Brežicah napolnili prvi kupci

SODOBNO, LEPO IN NADVSE POTREBNO!

13. junija je kolektiv trgovskega podjetja »Krka« iz Brežic slovesno odprl močno potrebno, sodobno urejeno trgovino.

13. junija so kmalu po 9. uri dopoldne, potem ko je bila v prisotnosti domačih predstavnikov občinske skupščine in političnega vodstva opravljena skromna slovesnost, napolnile novo, sodobno urejeno špecerijsko prodajalno trgovino podjetja »Krka« prve gospodinjice. Čeprav je brežiška trgovska mreža že močno modernizirana, ni manjkalo občudujočih vzklikov. Kolektiv je v preureditvi prodajalne vložil 13 milijonov dinarjev lastnih sredstev, ki jih je ustvaril največ tako, da se je odpovedal delitvi presežka dohodkov. Nova prodajalna je opremljena s hladilnim pultom, z električno mesoreznicjo, blago je razstavljeno po sodobnih kovinskih policah, izložbena okna so vsa v steklu, izložba pa predstavlja vsa trgovina, ki bo osvetljena vsa noč. Kupcem bodo v prodajalni na voljo prehrabeni izdelki, gospodinjne potrebščine in delikatesno blago, odprta pa bo neprenehoma od 7. ure zjutraj do 8. ure zvečer.

Kolektiv trgovskega podjetja »Krka«, ki šteje 102 člana, je v prvem četrtletju presejal z ustvarjenim prometom dinamični plan tako v prodaji na drobno kot v prodaji na debelo. Do konca aprila so imeli v prodaji na drobno 267 milijonov dinarjev, v prodaji na debelo pa 296 milijonov dinarjev prometa.

Letos imajo v načrtu manjše preureditve v 16 poslovalnicah na podeželju in v Brežicah. V ta namen bodo porabili 3 milijone. Tudi to so lastna sredstva kolektiva. V poslovalnicah v Lenartu, Trebažu, Dečnih selih, Sromliah, Globokem, Pišciah, na Bizeljskem, v Stari vasi, Dobovi, Jesenicah, Obrežju, Veliki Dolini in v Brežicah bodo s tem zneskom popravili pode, preplestali izložbe, popravili opremo in podobno.

Obiskujte domače planinske postojanke!

Partizanski pohod prek Bohorja na Ložce

Organizacija Zveze borcev iz Artilje je 9. junija priredila partizanski pohod iz Artilje in Brežic prek Bohorja na Ložce. Pohoda se je udeležilo okoli 150 ljudi iz Artilje in Brežic, ki so se do Globokega

ske kraje, spomenike in prizorišča spopadov ob poti. Povsed, kjer so se ustavili, so artiljski učenci predvajali kratek kulturni program, v katerem so s pesmijo in recitacijo podoživljali spomine na revolucijo. Pohoda se je udeležilo več znanih borcev, med njimi Franci Zorko iz Artilje, ki je bil pobudnik pohoda, Tone Račič iz Brežic in Jože Verstovšek iz Pišec. Vseskozi so udeležencem pripravovali spomine, jih spodbujali na poti, ki je bila zlasti za nekatere starejše tu in tam naporna, ter jim tovariško pomagali, kjerkoli je bilo potrebno. Najdlje so se ustavili ob spomeniku 23 padlim partizanom v Jelšah na Bohorju. Ko so artiljski učenci odšli nekaj pesmi in po deklamaciji

je spregovoril Tone Račič. Preživeli borci spopada na Jelšah, ki se je odigral 22. in 23. marca 1944, tovariš Jože Verstovšek iz Pišec je prisotnim z živo besedo opisal potek bitke.

Najbolj ganljivi trenutki pohoda so bili na Ložci ob vodnem koritu, pri katerem je padlo 6 partizanov. Borec Alojz Zupan-Tine je pretrpljivo opisal spopad. Udeleženci pohoda so se vrnili domov polni lepih vtisov, preživeli so lepo nedeljo v hribih in gozdovih, zato so sklenili, da se bodo takšnih pohodov še udeleževali. Zlasti šolska mladina pa se je na najbolj neposreden način seznanila z mnogimi dogodki iz revolucije in spoznala prizorišča bojev iz NOB.

BREZISKE NESREČE

Miha Borošek, kmetovalec iz Bukovja, se je z vinjekom useljal v levo nogo; Pavao Katušič, kmetovalec iz Brodca, si je pri padcu z lestve zlomil desno nogo; Ivana Vidmarja, kmetovalca iz Kapel, je bronil vol; Vladimir Jankovič, vojak iz Novega mesta, si je pri padcu poškodoval hrbet;

Nova vozila brežiškega „Prevoza“

Kolektiv transportnega podjetja »Prevoza« iz Brežic je že pred tremi leti spoznal, da so stara, izrabljena vozila veliko breme, ki doprinaša manj kot veljajo vzdrževanje in popravila. Pogumno so se lotili nakupa novih transportnih vozil in so kljub velikim težavam svoj prevoznik park obnovili. Knjigovodstvo budno spremlja dohodke, ki jih ustvarja vsako vozilo, ter stroške za vzdrževanje in popravila. Sproti izločajo iz prometa vse kamione, ki porabijo več, kot doprinašajo. Tudi letos je v letnem načrtu, ki so ga osvojili organi samoupravljanja in ves kolektiv, pri potrošnji sredstev namenjen precejšen delež obnovi razpoložljivih transportnih sredstev.

Do srede junija letos so kupili 1 nov avtobus, 5 FAP-ovih 7-tonskih vozil in 1 pri-

kolico. Ta nakup jih je veljal 63 milijonov dinarjev. Ni šlo lahko, čeprav so odšteli le 30 odst. tega zneska, ostalo pa so dobili kot kredit od tovarne, ki vozila izdeluje; odločili pa so se kljub temu.

V prvem tromesečju letošnjega leta so uresničili 23 odst. zastavljenega letnega plana, po katerem bodo letos s prevozi in ostalo dejavnostjo ustvarili 350 milijonov dinarjev vrednosti. Podjetje vzdržuje 4 avtobusne proge iz Brežic proti Ljubljani, 3 avtobusne proge na Bizeljsko, eno na Senovo (na tej progi vozita dva avtobusa, ker morajo zaradi neuporabnega krškega mostu potniki peš čez in se na drugi strani prekrcajo v drug avtobus), 2 avtobusni progi na Pišce, 2 avtobusni progi v Bregno, 2 krat na teden pa vozi avtobus v Sromlje.

Čeprav je v prvem tromesečju zaradi zime navadno v prometu mrtva sezona, so v letošnjem prvem četrtletju, ki je huda zima močno prizadela zlasti cestni transport, uresničili plan boljše kot v lanskem prvem četrtletju. Lani so brez uslug tujih prevoznih podjetij uresničili do 31. marca le 22 odst. letnega plana. V tem času so lani s tujimi uslugami pri prevozih ustvarili 7 milijonov 900 tisoč dinarjev vrednosti, letos pa samo 1 milijon 200 tisoč dinarjev. Posredovanje prevozov drugim prevoznikom podjetjem je letos prevzelo transportno podjetje iz Ljubljane. Uresničenje plana v pr-

vem tromesečju je toliko bolj ugodno, če upoštevamo, da se pretežni del cestnih prevozov odpre šele v drugi polovici leta in da postane najvažnejši na jesen.

Upravni prostori podjetja so v tuji stavbi. Ker plačujejo precejšnjo najemnino in ker so preveč oddaljeni od garaž in mehanične delavnice, so se odločili kupiti eno izmed stavb v tamkajšnji okolici. Zaradi slabo vzdrževanih cest je letos opaziti veliko večje stroške vzdrževanja vozil. V prvem četrtletju letos so porabili 4 milijone in pol dinarjev več za avtomobilske plašče in dali za 5 milijonov dinarjev več za popravila vozil kot v enakem razdobju lanskega leta.

Na brežiškem trgu je bilo preteklo sredo kar dovolj izbire. Prodajali so češnje po 120 din, borovnice po 200, sladko smetano v skodelicah po 70, jagode po 240, jajca po 26, fižol po 200, krompir po 80, grah po 120, solato po 80, zelje po 60 ter gobe v kupčkih, za dobro pest velikih, po 20 din. Za slike v okvirjih, ki so predstavljale vile, pokrajine in portrete otrok, ni bilo pravega zanimanja, kar kaže na dober okus brežiških gospodinj.

Nedeljske volitve: več kot je bilo pričakovati!

Nebo, ki je v jutranjih urah, tam okoli šestih zjutraj, ko so prvi volivci hiteli na volišča, bilo brez oblaka, se je kmalu nato pooblačilo. Naselja ob naši poti pa niso bila zato nič manj slovesna: v zastavah, v mlajih in brezah, v zelenju in cvetju, v geslih, ki so pozivala na volitve in v prazničnem razpoloženju. Pot nas je tokrat vodila najprej v sevniško komunjo: iz Sentjanža v Krmelj, od tam v Sevnico, nato v Impolco, potem v Videm-Krško in v Brežice. Nič krajša ni bila kot na dan občinskih volitev pred tremi tedni in vendar krajša: ni se namreč kazalo ustavljati v obrobnih zasekih in v voliščih po vaseh, ker je bila udeležba povsod že v dopoldanskem času izredna!

Začnimo v Sentjanžu, kjer smo se ustavili najprej. Dve vitki brezovi debeli, oviti s trakovi, nosita napis »VOLISČE«. Obrazi članov obeh komisij se raztegnejo takoj po pozdravu in vprašanju, kako je z udeležbo, v nasmeh. Ura je blizu desetih dopoldne. In odgovor? Prisluhnite:

— Do zdaj je volilo 75 odstotkov vseh volivcev! — Lahko so ponosni in nasmejani. Povedo še, da bodo do dveh popoldne prav gotovo končali.

V Krmelju je volišče v upravni stavbi Metalne, Velika, svetla soba na koncu hodnika, vsa v zastavah, v rožah in zelenju. Oba volilna odbora sta zbrana za skupno mizo — Koliko? vprašujemo že v prvi sapi.

Ob desetih dopoldne je udeležba 92-odstotna, — pove eden izmed članov odbora, ne da bi dvignil glas, skromno, kot da je to samo ob sebi umevno. Med prvimi volivci sta bila zjutraj na volišču zakonca Papež. Običajno ju, saj stanujeta v bližini volišča. Franc Papež je upokojen rudar, rojen leta 1879, njegova žena Marija pa je letnik 1894. Oba sta še bistra, živahna in tudi šegavosti jima ne manjka. Stara korenina Papež je nekaj časa mežikal, nato pa povedal:

— Veliko knapovščine sem dal skozi! V Kočevju, v Leobnu v Nemčiji, v Trbovljah in tu v Krmelju sem ga kopal. Penzija je še kar, ne smem se po-

hvaliti, kar to ni navada upokojencev... (Pri tem se je zvito nasmejal). Tudi volil sem velikokrat, bog vedi kolikokrat, nisem štel. Tako rad, kot volim zdaj po vojni, pa nisem nikdar prej. Zato sva z ženo že zgodaj zjutraj, čeprav jih imava oba skupaj čez 150 na hrbtu, odšla na volišče.

Na svidenje, Papežev oče, mi moro naprej. V Impolci so kočali že ob pol osmih zjutraj. Volili so vsi upravičenci. Varovanci doma onemoglih so bili med prvimi na volišču in so vsi do enega izpolnili svojo državljansko dolžnost. V razgovoru s predsednicama obeh volilnih odborov tovarišicama Majdo Golčar in Anico Mlakar ter ostalimi člani odbora smo izvedeli:

— Predvolilne priprave so bile dobre in temeljite. Polovica volivcev je iz Doma onemoglih, drugo polovico pa sestavljajo zunanji prebivalci. Ljudje zaupajo našemu vodstvu, ponosni so na mednarodni ugled Jugoslavije, svoje glasovnice pa so oddali tudi zato, ker so vedeli, da hkrati glasujejo za socializem in mir v svetu.

V občini Sevnica je bila ob 9. uri zjutraj, ko so prejeli prva poročila z volišč, 48-odstotna udeležba. Ob 8. uri zjutraj so že prispela poročila, da so s 100-odstotno udeležbo končala volišča v Impolci, v Šmarčni in Selcah, na Krsinjem vrhu, ob 9. uri pa v Dol. Brezovem, v Arhem itd. Sevnško vol-

Z zadnjih volitev v Cerkljah ob Krki: ljudje so že v zgodnjih jutranjih urah čakali na voliščih, da bi čimprej izpolnili državljansko dolžnost (Foto: Baškovič, Brežice)

SPODNJE

Na življenje ni mogoče gledati samo skozi dinar

Prvega zbora mladih občanov v Brežicah 14. junija popoldne v Domu kulture so se poleg več kot 30 mladincev in mladink udeležili tudi kandidata za zvezna zbora Boris Ziherl in Zvone Dragan ter predstavniki občinskih političnih in družbenih organov. Tovariš Zvone Dragan, ki je tudi predsednik okrajnega komiteja ZMS okraja Celje, je uvočoma pozdravil mlade občane brežiške občine. Rekel je med drugim, da je mladina v brežiški komuni veliko prispevala k razgibanemu predvolumnemu vzdušju in resničnemu demokratičnemu razpoloženju. Na kratko je prikazal naš zelo hiter družbeni razvoj, kar je ponazoril z nekaterimi številkami. Govoril je tudi o negativnih pojavih in napakah, ki jih je potrebno odločno preganjati, čeprav so malenkostne v primerjavi z uspehi. Govorec o rotaciji v našem sistemu, je poudaril, da se z njo še bolj odpirajo možnosti vsakemu občanu, zlasti pa mladim, da se vključijo v družbeno samoupravljanje. Za uveljavlja-

nje v našem družbenem sistemu pa ni dovolj, da je človek mlad, temveč je potrebno, da se izkaže v delu. Naglasil je, da je samo delo merilo za priznanje in mesto v družbi. Ponekod posamezni mladi ljudje gledajo na življenje preveč lahko in samo skozi dinar, premalo pa, kako se ta dinar ustvarja. Mladim bi se morali v čim večji meri vključevati v komunalno samoupravljanje, mladinska organizacija pa naj bi bila sestavni del komunalne samouprave.

Po uvodnih besedah tovariša predsednika in poslanca Dragana, sta on in tovariš Ziherl odgovarjala na vrsto pisemnih vprašanj, ki so jim jih predlagali mladi občani. Eno od vprašanj je bilo, kako bo urejeno pri nas kreditiranje študija na visokih šolah. Tovariš Dragan je pojasnil, da se o tem veliko razpravlja, niso pa, vsaj v naši republiki ne, še izoblikovana enotna stališča. Prevladuje, naj bi bilo kreditiranje neka dopolnilna oblika štipendiranja oz. izobraževa-

nja. Na vprašanje, kako je z zaposlitvijo strokovnjakov tistih strok, ki jih je že sedaj preveč, je tovariš Dragan odgovoril, da je to res problem za nekatere stroke. To pa zaradi premajhnega načrtnega usmerjanja v poklice. Na drugi strani pa je namreč močno pomanjkanje strokovnega kadra za vrsto dejavnosti, med drugim tudi v šolstvu. Menil je, da bi se moralo izobraževanje kadrov uskladiti z družbenimi potrebami. V večji meri se bodo morali strokovnjaki vključevati tudi neposredno v proizvodnjo.

Tovarišu Ziherlu so mladi občani zastavili troje vprašanj, od katerih sta dve prav tako zadevali zaposlovanje mladih ljudi, tretje pa pojav, da mladi odhajajo v tuje države. Zanimalo jih je, kako naši državni organi ocenjujejo ta pojav emigracije. Tovariš Ziherl je med drugim rekel, da je treba tudi na ta pojav med mladino gledati objektivno in človeško. Razlogi, ki vodijo mladino pri tem, so kaj različni, vendar

je teh spričo naglega družbenega razvoja pri nas vsak dan manj. Pred kratkim se je srečal s takimi ljudmi v državah Južne Amerike in se prepričal, da je pri njih mnogo domotožja, nemalo tudi razočaranja. Prenekateri bi se rad vrnil, pa ni denarja za pot.

Mladi občani so oba kandidata (sedaj že poslanca) toplo pozdravili in se jima zahvalili za odgovore in pojasnila. To je bil hkrati tudi prvi stik predsednika OK ZMS z mladimi občani brežiške občine, ki je bil vsakakor koristen.

Trgovsko podjetje v Sevnici je že pričelo preurejati prostore poslovalnice na trgu, v kateri je vedno velik vrvež. Prav kmalu se bo spremenila v pravcato blagovno hišo

Proizvodnjo bo treba pospešiti

Uresničitev letnega programa v sevniki komuni ni bila konec aprila letos v nobeni izmed glavnih gospodarskih panog razveseljiva. Zaradi objektivnih, pa tudi subjektivnih vzrokov so v mnogih obratih dosegli manj, kot bi lahko.

Industrija je namesto 33,3-odstotne izpolnitve planskih nalog do 30. aprila uresničila le 26,8 odst. proizvodnje. Največ so dosegli delovni kolektivi v »Liscia« kjer so do tega roka uresničili že 45,5 odst., in v »Jutranjska«, kjer so uresničili 46,6 odst. letnega plana. Proizvodnja v »Mizarski produktivni zadrugi« sicer ne dosega dinamike (18,7 odst. letnega plana), vendar je takšno stanje opravičljivo, ker je letos predvidena precej večja proizvodnja na račun rekonstrukcije, ki bo z novimi zmogljivostmi stekla šele v drugi polovici leta, ko bodo brez težav nadoknadili zamujeno.

Do konca aprila so najmanj dosegli v obratu »Metalne« v Krmelju — samo 12,6 odst. letnega plana. Temu so največ krive prepozno nameščene ogrevalne naprave in novi proizvodni dvorani, kjer so v letošnji hudi zimi zaradi mraza do konca marca delali le z največjo težavo. Kolektiv upa, da bo zamujeno v prihodnjih mesecih nadoknadil. Precej boljše je v Jugotanimu, kjer so svojo obveznost prekoračili in do konca aprila uresničili 37,7 odst. letnega plana. »Jugotanim« je našel tržišče, dobro prodaja svoje izdelke tudi na zunanjem tržišču, še vedno pa ima precej težav s surovinami, zlasti s taninskim lesom boljših vrst, ker je dotok slabši kot v prejšnjih letih. V Kopitarni so uresničili 29,2 odst. letnega plana, ne-

kaj zaradi slabe oskrbe s surovinami, nekaj pa tudi zaradi kadrovske težave. S predvideno rekonstrukcijo tega obrata bo treba kar najbolj pohiteti.

Nekoliko boljše je stanje v trgovini, ki je ustvarila 31,4

miko. V trgovini so sicer prvi meseci leta po prometu šibkejši od ostalih, vendar so trgovski kolektivi v prejšnjih letih kljub temu v prvi polovici leta dosegali boljše uspehe.

Skopa ocena proizvodnje v prvih štirih mesecih letošnjega leta opozarja, da bo treba napeti vse sile, da bi planske naloge za leto 1963 uresničili. Letos že tretje leto opozarjamo na to, da morajo kolektivni dinamiko plana dosegati že v prvem četrtletju, ker se »ho-ruk« v zadnjem tromesečju ne obnese najbolj. Videti je, da se letos zlasti v sevniki industriji niso dovolj potrudili. Brez dvoma je bila zima huda in je povzročila precej težav, vendar je bila zima povsod, ni pa imela takšnih posledic kot prav v sevniki komuni.

Urbanistični program Sevnice bo kmalu v javni razpravi

Osnutek urbanističnega načrta Sevnice je pripravljen, o njem pa so razpravljali že vsi pristojni družbeni organi — sveti in komisije prejšnjega ObLO Sevnica. Računajo, da bo osnutek dan v javno razpravo že v začetku druge polovice letošnjega leta. Največ težav bo brez dvoma z lokacijo novega sevniskega mostu, ker so zanj trije predlogi. O tem vprašanju pričakujejo tudi največ razprave. Po prvem predlogu, ki je, kot vse kaže, najcenejši, bi novi most gradili tik ob dosedanjem železniškem. Zdaj je sicer res malo od-

daljen, vendar pa se Sevnica širi proti Smarju in to v prihodnosti ne bi bila posebna težava. Po drugem predlogu naj bi gradili most nekje med domom Partizana in Galskim domom. Ta načrt bi zahteval okoli 600 milijonov dinarjev, ker bi bilo treba graditi nadvoz ali podvoz zaradi ceste in železnice. Tretji predlog pa si zamišlja gradnjo tam, kjer stoji dosedanji most. Takšna rešitev bi veljala okoli 300 milijonov dinarjev.

V Sevnici zidajo šolo

Podjetje Pionir iz Novega mesta je v začetku junija pričelo v Sevnici graditi novo šolsko poslopje. Predračunska vrednost stavbe je 240 milijonov dinarjev. Do 15. decembra mora biti po pogodbi poslopje dograjeno do strehe. Letos bodo porabili za gradnjo približno 93 milijonov dinarjev. Sredstva za gradnjo v letošnjem letu so zagotovljena, upajo pa, da bo tudi za dograditev, ki je predvidena v prihodnjem letu, medobčinski sklad za investicije v šolstvu zagotovil dovolj sredstev. Če bo šlo vse po sreči, se bo v novem šolskem poslopju, ki bo Sevnico rešilo velikih težav s poukom v osemletki (zdaj poteka v treh neprimer- nih šolskih stavbah) pričel pouk prihodnje jesen.

Najstarejši pišečki volivec Karel Ogorevc, star 87 let, ni zamudil volitev; vnuk ga je pripeljal na volišče z motornim kolesom. Staro in mlado je povsod hitelo izpolniti državljansko dolžnost

Ne jezite se, če ga v trafiki zmanjka: DOLENJSKI LIST si naročite na svoj naslov!

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Anton Pegam, delavec iz Hrastja, si je pri padcu s kolesa poškodoval levo nogo; Jozefa Prah, gospodinja iz Broda, si je pri padcu s kolesa poškodovala glavo; Alojza Gabrona, kmetovalca iz Stare vasi, je nekaj piličo v lice; Milan Strojnik, uslužbenec iz Dobrave, si je pri padcu z motorja poškodoval levo roko; Andreja Zmavca, kmetovalca iz Ste-re vasi, je krava brcnila v trebuh; Anico Zibert, hčer delavca iz Gor-Skopce, je krava brcnila v glavo.

V prihodnjih dneh bo stekel ROTO II v Vidmu-Krškem

Veliki napori kolektiva Tovarne celuloze in papirja iz Vidma-Krškega ter vse videmsko-krške komune bodo v prihodnjih dneh kronani z uspehom. S poizkusno proizvodnjo bo pričel nov papirni stroj »Roto II«, kot ga nazivajo v tovarni. Montažna delala so pričela pospešeno potekati šele v sredini marca, zaradi zakasnelih dobav uvoznih delov pa so se malce za- vlekla. Novi stroj, ki bo v vsaki minuti izdelal 500 metrov časopisnega papirja ali 140 ton na dan (pri delu v treh izmenah), bo potreboval prav tolikšno delovno posadko kot prejšnji, ki ima manj- šo zmogljivost. Skupna investicija je veljala okoli 5 in

Prva številka »NAŠEGA OBČANA«

Kot mnoge druge organizacije SZDL je tudi občinski odbor SZDL v Sevnici izdal junija svojo prvo številko »Našega občana«. O pomenu organizacijskega glasila je napisal članek predsednik Obo SZDL Dušan Brelih.

»Občana« obravnava še naslednje: Izredno veliko udeležbo v občini na občinskih volitvah 94,6 odst., obisk kandidata za zvezni zbor tov.

Sergeja Kraighereja, sejo nove občinske skupščine, ustavnega načela pri delu na terenu. Občan predstavlja bralcem člane občinske skupščine, piše o mladini in volitvah ter o tekmovanju krajevnih organizacij SZDL.

V prihodnji številki bo posebna rubrika »Občan sprajuje«, kjer bodo navedeni odgovori na najrazličnejša vprašanja, ki jih bodo stavili občani. Glasilo želimo mnogo uspeha. S. Sk.

Proslava 100-letnice RK v Loki

Osnovna organizacija RK v Loki pripravila svečanost v počastitev 100-letnice mednarodne organizacije RK. Proslava bo 30. junija popoldne v Prosvetnem domu. Popoldne bo koncert loškega godalnega kvarteta v parku Doma počitka, zatem pa bo kulturni program. Glavna točka sporeda bo pravljica igra Franja Roša v štirih slikah »Desetnica Alenčica«. Predstave se bo udeležil tudi avtor, ki živi kot upokojeni profesor v Celju. Na pomemben kulturni dogodek občane že zdaj opozarjamo.

V vsako našo družino domači tednik Dolenjski list!

POROČEVALEC KOMUNE VIDEM-KRŠKO

jard 200 milijonov dinarjev na skoraj 12 milijard dinarjev. O velikem pomenu novega papirnega stroja za gospodarstvo v komuni pa tudi v SFR Jugoslaviji bomo obširneje poročali v prihodnji številki.

šče v Galskem domu je ob 11.20 uri popoldne zabeležilo 94-odstotno udeležbo.

Na občinskem volilnem štabu v Vidmu-Krškem vlada vedro razpoloženje. Ob 9. uri popoldne je bila v občini dosežena 51-odstotna udeležba, zdaj, ko so prejeli druga poročila, ob 11. uri pa je volilo 70,9 odst. vseh volivcev. Izmed skupno 109 volišč je do 11. ure

dopolde s 100-odstotno udeležbo končalo 19 volišč. Najboljši volilni rezultat ima v dopoldanskih urah volilna enota št. 16, ki zajema senovski predel, Videm-Krško in levi breg Save. Tu je do 11. ure volilo 83,9 odst. volilnih upravičencev. Gredeč se ustavimo na volišču v Vidmu-Krškem, v prostorih DOZ:

— Pravkar smo končali! Od 193 vpisanih volivcev je 13 upravičencev od-

sotnih, 4 volivci pa so volili s potrdili. Ob 12.30 uri beležimo 100-odstotno udeležbo in bomo pravkar odposlali zaključno poročilo! — Tako so nam povedali člani obeh volilnih odborov na tem volišču. Vedri in razpoloženi so še dodali, da med obema volilnima odboroma (med onim za republiške in onim za zvezne volitve) ni bilo nobene »fovsarijke«... Ko smo vprašali o vzrokih za tako lep volilni uspeh, pa je bil odgovor kaj hitro pri roki:

— Volivci poznajo poslance, ki so jih obiskali. Poznajo jih že od prej, pa tudi v predvolilnih pripravah so jih obiskali in se z njimi pogovorili. Zaupajo jim. Vedeli so, da volijo svoje republiške in zvezne kandidate in da hkrati s tem dajejo svoj glas za ugled Jugoslavije v svetu, za njeno miroljubno politiko in za mir med narodi.

Ob 13. uri smo prispeli v Brežice. Predsednika občinske skupščine tov. Milana Sepetavca srečamo pred občinsko stavbo.

— Uspeh je izreden! 44 volišč je po poročilih končalo s 100-odstotno udeležbo. Prav gotovo pa jih je več. Tako je povedal na hitro, ker se je odpravil na kosilo. V občinskem štabu zvemo, da je ob 12. uri od 17.583 volivcev volilo 14.526, udeležba v občini je torej 82-odstotna. Med prvimi so volitve opravili s 100-odstotno udeležbo volivci na Bizeljskem, v Bizeljski vasi, v Veliki Dolini in Gregorcih.

Tako kot na zadnjih volitvah so se v Krški vasi postavili tudi tokrat

POSAVJE

„Najprej sedemletni gospodarski načrt!“

● Preteklo je pol meseca mandatne dobe nove občinske skupščine. V tem času se je stanje, ki je nastalo po razpustu prejšnjega ObLO, že normaliziralo, aktivnost, ki se je za trenutek ustavila na mrtvi točki, pa se spet nadaljuje. Tudi novi predsednik skupščine je že sredi ustvarjalnih načrtov.

● Nedvomno bi bilo zanimivo zbrati mnenja in izjave glede nadaljnega dela slehernega odbornika, kakor tudi njihove odgovore glede lastnega angažiranja v splošna prizadevanja ter pripravljenosti za reševanje mnogih starih in novih problemov, ki bodo začeli prihajati na dnevne redke seje.

● Z odbornikom in predsednikom občinske skupščine v Trebnjem tovarišem Ivanom Goletom smo se pomenili zlasti o vprašanih, ki zadevajo delo skupščine v letu 1963.

Tovariš predsednik, za nimalo bi nas, kako ste po aktualnosti razdelili probleme, ki jih bo morala občinska skupščina reševati na letošnjih sejah?

— Vsekakor je treba reševanje gospodarskih problemov postaviti na prvo mesto. Zdi se mi, da bo najvažnejša naloga, ki nas na tem področju čaka, izdelati 7-letni gospodarski načrt.

Druga naloga je, da izgradimo tovarno plastične embalaže in jo proti koncu leta spustimo v pogon; tretja naloga je, da spodbudimo gospodarske organizacije, da v tem letu dokončajo rekonstrukcijsko dejavnost, pri čemer letos ali prej; menim, da bi morale letos pričeti z rekonstrukcijo še tovarna šivalnih strojev »Mirna«, destilacija »Dana« in obrat »Iskra« v Mokronogu.

Kaj je predvideno v kmetijstvu, kaj v industriji? Nameravate sprejeti kako novo zamisel za kompleksno reševanje gospodarskih in drugih nalog?

— Kmetijska zadruga v Trebnjem ima v načrtu, da prične že letos graditi 1000 stojišč za živino in dve skladišča za krompir. Razen tega bo odkupila od zasebnih lastnikov okrog 800 ha kmetijskih površin. Obdelovalne površine socialističnega sektorja se bodo na ta način znatno povečale, to pa zahteva povečanje strojnih zmogljivosti za obdelavo. Kmetijska zadruga je v ta namen že naročila stroje (traktorje in ostalo). Vsekakor pa nalog brez podpore ostalih činitelj ne bo mogla zadovoljivo opraviti. Menim, da se bo morala vprašanja kmetijstva v veliki meri posvetiti tudi občinska skupščina. Naloga so tu še dosti večje, kot se sicer zdi. Predvsem bo potrebno kmetijstvo krepiti glede na naravne pogoje, ki so v naši občini zelo dobri.

Ker na tej zemlji najbolj uspeva krompir, bo potrebno predvsem ustvariti pogoje za čim večji hektarski donos tega pridelka. Krompir pa bo moral biti kot doslej tudi industrijski predelovali. Na Mirni že imamo obrat »Gredov«. Da bi dosegla največji učinek in povsem služila svojemu namenu je potrebno, da naredimo program za povečanje njenih zmogljivosti. Obrat bo treba čimprej rekonstruirati.

Kar se tiče industrije, imam naslednje pripombe: trenutno največji problem je v zvezi s tovarno šivalnih strojev. Kolektiv ima sicer vse pogoje za razvoj — to do-

kazujejo tudi naročila, ki jih je več kot preveč, ne more pa dobiti kreditov za rekonstrukcijo. Naša skupščina bo morala temu vprašanju posvetiti največjo pozornost in se za kredite potegovati vse dotle, dokler jih tovarna ne bo dobila.

Tudi destilacija »Dana« ima glede na majhne prostore precej težav v proizvodnji. Podjetje bo treba rekonstruirati.

TREBANJSKE NOVICE

Rekonstrukcije pa bodo morale povečati proizvodne prostore tudi v mladim in uspešnem podjetju »Kemo-oprema«. Zaradi objektivnih težav tega vprašanja letos ne bo možno resneje načeti in bo moralo bržčas čakati rešitve prihodnjega leta.

Naj odgovorim še na drugi del vprašanja!

Kakšnih novih zamisli trenutno še nimamo, pričakujemo pa, da bo reševanje zadev bolj učinkovito, kot je

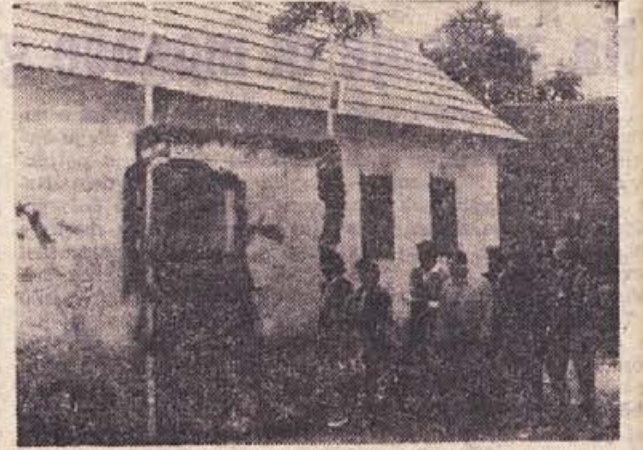
bilo doslej. Na eni izmed prihodnjih sej bo morala skupščina sprejeti sklep, naj se za vse gospodarske organizacije naredijo analize o njihovi rentabilnosti in nadaljnjem razvoju. Na ta način bo prišlo v nekaterih gospodarskih organizacijah do občutne prelomnice. Taki posegi, če tako imenujemo ukrepe na podlagi sklepov so nujni, da bo proizvodnja res sodobna. Razumljivo je, da bomo sprejeli le take sklepe, ki jih bo mogoče izvajati.

Kako se ho moral po vašem mnenju pripraviti občinski aparat, če bo hotel naloge dobro opraviti? Potrebno je, da občinski aparat kot najvišji izvršni organ skupščine izdelava svoj delovni program, sam aparat pa bomo morali izpopolniti z dobrimi strokovnimi kadrom. Da ne bo kritik s strani občanov, pa naslednja pripomba: vsak občinski uslužbenec se mora zavedati, da je na delovnem mestu zaradi občanov, torej dela v njihovo in splošno korist. Bolj kot druga leta v preteklem obdobju pa bodo morali delati razni sveti in komisije, ki bodo imenovani kot pomoč občinski upravi oziroma izvršnemu organu občinske skupščine.

Kako naj bi po vašem mnenju delala skupščina? Kaj si želite od odbornikov?

Predvsem bi želel, da bi v skupščini vsak odbornik delal z osebno zainteresiranostjo in s posebnim poslušom za probleme občanov, ki jih zastopa. Se pravi, da lahko največje uspehe pričakujemo le tedaj, če bodo v razpravi na sejah sodelovali vsi odborniki in s predlogi, mnenji in

pripombami nakazovali rešitve. Vendar pa bo moral biti vsak odbornik seznanjen tudi s posameznimi vprašanji. Celotna problematika mu bo morala biti na dlani. V ta namene bomo najmanj pet dni pred sejo skupščine vsem odbornikom poslali celotno sejno gradivo. Potem bomo lahko pričakovali, da bodo predlogi res dobri, uporabni. Z razpečevanjem gradiva odbornikom pred sejo ne bomo samo omogočili plodnih razprav, dosegli bomo predvsem, da bodo seje kratke, jedrnat, učinkovite.

Dva mlaja in vhod, okrašen z zelenjem. Kmečka hiša v Bogniški vasi pri Trebnjem, v kateri je bilo volišče tega oddaljenega kraja, je bila ozaljšana kot nevesta. Med mlajema napis »Glasujemo za mir in socializem!« Volivci so že v zgodnjih jutranjih urah v skupinah prihajali na volišče

L. Z.

Na Trebelnem v jeku tekmovanja

Hitimo mimo spomenika v gozdliču nad Trebelnim, kjer je bila leta 1942 ustanovljena Gubčeva brigada. Junaki iz Gubčeve, ki ste padli, in vi, ki se živite: prebivalci hribovskih kmetij iz okolice Trebelnega, ki so vas v času revolucije vedno sprejemali kot svoje, vas tudi danes, na dan volitev, niso pozabili. V njihovih srcih še vedno živi spomin na vas, na partizansko pesem in harmoniko, na strele in na laje psov, ki so v noči oznanjali, da se približuje partizanska kolona. V vaših okoli Trebelnega je danes veselo, mlajti kipe kvišku, smrečice so pred hišami, na njih plapolajo zastave. Tako je kot pred leti v letih 1942 do 1945. Volitve so danes in to je praznik.

Pred okrašenjo stavbo na Trebelnem, v kateri ima svoj

sedež krajevni volilni štab, so že pred sedmo uro zbrani člani štaba: Ciril Bukovec, Franci Sever, Lojze Videčnik in drugi.

— Ob osmih zjutraj pričakujemo prvih poročil o 100-odstotni udeležbi na nekaterih voliščih — tako povedo.

— 15 volišč je na našem območju, same hribovske, partizanske vasi. Štiri izmed njih: Brezovica, Velike Strmice, Gornje Zabukovje in Drečji vrh so napovedala tekmovanje voliščem čateške volilne enote.

V Bogniški vasi, rojstnem kraju narodnega heroja Franca Kreseta-Cobana, kamor smo se odpravili, nas že od daleč pozdravi visok mlaj, vrhu katerega plapolajo trobojnica. Pred voliščem sta dve smrečici, obe v travkih, ki šelestijo v vetru. Vhod v staro kmečko hišo je ves v zelenju, dvorišče pometeno in poliščeno, kot se spodobi za praznik. V veliki kmečki izbi je za dolgo mizo zbranih 12 ljudi. Vsi člani obeh volilnih odborov in njihovi namestniki so na volišču. Obe skrinjici sta v zelenju, med njima je pogrnjena zastava.

— 52 volivcev je v seznamu, 34 jih je že volilo, ostale pa pričakujemo vsak čas. K ma-

si so šli. — Tako pripoveduje Čobanova sestra. — Ob 9. uri bomo najpoznejše končali, nobenih težav ne bo.

Nato se razplete pogovor. Vaška pota jih žulijo. Premalo sredstev daje občina v ta namen. Ko bi jim vrnil vsaj eno četrtno tistega, kar vplačajo v obliki gozdnih taks, pa bi bile njihove poti takšne, da bi bilo veselje voziti po njih. Če se pojavi bolezen, zdravnik ne more do njih, v te »jamrovce«, kot pravijo sami. Tudi kmetijska zadruga bi se lahko zanje bolj zanimala. Mlatilnico bi radi. Ni delavcev, litostroj avtobus pobere vse mlade sproti.

Polja tod okoli so vzorno obdelana. Napredno kmetijstvo je prodrlo tudi sem. Ne dajo se Trebeljčani, trudijo se loviti korak s časom in razvojem. Ko se vračamo skozi Trebelno nazaj, je ura osem. Na volišču na Trebelnem je volilo že 46 odst. upravičencev. Za prvimi ovinki, na poti iz Bogniške vasi proti Trebelnemu, smo srečali skupino volivcev iz Bogniške vasi, ki so, kot smo pričeli, kmalu nato opravili svojo državljansko dolžnost in prispevali, da njihov konec v tekmovanju s Čatežem ni bil zadnji.

Statut — še vedno trd oreh?

Kaže, da gospodarske organizacije posvečajo premalo pozornosti izdelavi statutov. Doslej je osnutek statuta v trebanjski občini izdelalo le podjetje »Kemo-oprema« v Trebnjem. Več gospodarskih organizacij pa ni prišlo dalje od formiranja ustrezne komisije. Spričo tega lahko nastane nevarnost, da se ponovi praksa ob izdelavi pravilnikov, pri čemer so se mnoga podjetja zgledovala pri najrazličnejših vzorcih in marljivo prepisovala, kar so videla pri drugih.

Na plenumih občinskega sindikalnega sveta v Trebnjem so že večkrat opozorili, naj nikar ne odlašajo s pripravo in izdelavo statutov delovnih organizacij. Tak plenum je bil tudi ob koncu preteklega meseca, udeležili pa so se ga razen članov plenuma predsedniki sindikalnih podružnic ter upravnikov in direktorji delovnih kolektivov. Ob izjavah predstavnikov podjetij v razpravi so ugotovili, da so postali statuti v gospodarskih organizacijah že kar postranska stvar, trenutno nepomembna in nevedna globljega razmišljanja. Spričo velike zaposlenosti vseh sposobnih kadrov v predvolilni in volilni akciji bi bilo to deloma opravičljivo. Glede na to, da o statutih (in ustavnosti sploh) govorimo že nekaj mesecev, pa se zdi, da kakršna koli neodgovornost na račun trenutne neaktualnosti vprašanja ne bi smela zavrti občega prizadevanja pri reševanju tega vprašanja. Nehote se namreč vsiljuje domneva, da je tudi tu prevladalo mišljenje: ne biti prvi, ampak čakati, da bomo videli, kako bodo drugi... Čakanje pa lahko zavre slehernega zdrave pobude. Toda koga čakati, ko pa si moramo izdelati obliko (statut) po svoji meri! Kakati zato, da bomo lahko marljivo prepisali napake, ki jih bo nekdo drug napravil, ali čakati zato, ker se bojimo, da bi ne prišli prvi v zobe; ali napoved čaka zaradi tega, ker nimamo sposobnega kadra in pridemo s prepričevanjem najhitreje do tega, kar se zahteva od zgoraj? Vsak pritrđni odgovor na ta vprašanja bi darskih organizacij oziroma imenovanih organov, ki so v teh organizacijah prvenstveno zadolženi za statut. Vprašamo se, kako bodo te organizacije reševale ostala vprašanja (perspektivni razvoj, razvoj zmogljivosti, vprašanje kadra, proizvodnja), če ne bodo izpolnjevale nalog v sklopu splošnega družbenega prizadevanja!

Da bi delovne organizacije hitreje prišle do statutarnih osnutkov, je ObSS v Trebnjem ponudil po-

moč. Ta pomoč bi bila predvsem pravne narave, namenjena pa zlasti manjšim podjetjem, ki nimajo dovolj lastnega sposobnega kadra. Dejstvo, da do sredine junija pomoči ni zaprosila še nobena gospodarska organizacija, pa samo potrjuje, kar smo trdili prej, namreč da je razen čakanja značilna tudi nezainteresiranost, ko pa je statut samo uresničena ustava s posebnim poudarkom na stremljenju za vedno boljše počutje proizvodnje in upravljalca? Na splošno pa večina gospodarskih organizacij še ni resno razpravljala o statutih, kolikor se ni v delu komisij za statute premaknilo v zadnjem času. Poleg »Kemo-opremes« so se prve pravne osnutke statuta začele že v tovarni strojev »Mirna«, kovinskem podjetju v Trebnjem in destilaciji »Dana«.

Občinski sindikalni svet v Trebnjem meni, da bo treba te dni, ko bo volilna aktivnost pojenjala, ponovno opozoriti gospodarske organizacije na sodloženo vprašanje.

Oporoko je ponaredila

T. H. iz Trebeža je umrl moč in ji zapustil okoli 2 ha posestva. Polovica tega je bila še prej njena last, polovica pa bi se morala po njegovi smrti razdeliti med njo in pokojnikovima sestrama, s katerima pa se niso razumeli.

Preden je umrl, je mož hotel napraviti oporoko, s katero bi vse premoženje zapustil ženi, in sta zaradi tega že šla v Brezice po nasvet, smrt pa ga je prehitela in tega ni napravil.

Po moževi smrti je T. H. sama napisala oporoko — sebi v prid — in podpisala rajnega moža. To ponareditev hitilo pa so odkrili in se je morala zaradi tega zagovarjati pred sodiščem v Novem mestu, ki je je obsodilo na 3 mesece zapora, pogojno za 2 leti.

Posebna komisija za statute, ki so jo imenovali pri ObSS, bo obišla slierno delovno organizacijo, manjšim podjetjem pa bo nudila tudi konkretno pomoč. Pričakujemo torej, da njeno prizadevanje ne bo nalezelo na gluha ušesa in da bodo pač vsi poskušali nadoknaditi to, kar so zamudili iz takih in drugačnih razlogov in »razlogov«.

Na cesti ni nikoli dovolj previdnosti!

Letos se je s tovarnjakom vozil iz Zagreba proti Ljubljani Stjepan Zdušić. Bilo je megleno in na cesti je bil led. Pred njim je vozil tovarnjak cestnega podjetja, ki je sipal pesek in vozil zelo počasi. Zdušić je nekaj časa vozil za njim, nato pa ga je hotel prehiteti. Zapeljal je nekoliko v levo, vtem pa je zagledal naproti prihajajoči avtobus. Ni kazalo drugega, kot da je nekoliko zavrl, pri tem pa ga je zaneslo in je zaprt avtobusu pot. Tudi sofer avtobusa je zmanjšal brzino, ko je zagledal tovarnjak, ki prehitiva, vendar se je kljub temu zaletel v tovarnjak, ki je sipal pesek, in se nato prevrnil. Oba soferja sta bila pri nesreči teže poškodovana, na vozilih pa je bila precejšnja škoda.

V tem primeru je bilo krivca pravzaprav težko najti. Obravnava pred sodiščem v Novem mestu je pokazala, da je nesreče deloma zakrivili Stjepan Zdušić, ker ni bil pri vožnji v takem vremenu skrajno previden. Računski bi moral na to, da ga pri zaviranju, na katerega mora biti sofer vedno pripravljen, lahko led zanesel. Njegova krivda je bila kljub hudi nesreči razmeroma majhna, ker je bil glavni krivec ledena cesta, zato ga je sodišče, upoštevaje vse to, kaznovalo le s 4 meseci zapora, pogojno za dve leti.

Nesreča na gasilski veselici

V Ločah je bila lani avgusta gasilska veselica, kjer se je zbralo precej domačinov. Popoldne okoli petih, ko so se zabava že lepo odvijala, se je s svojimi sifcišci pripeljal na veselico tudi ALOJZ KEZMAN iz Maloga Obeša. Verjetno se mu je na veselico zelo mudilo, ker je s precejšnjo hitrostjo s ceste zavil na dvorišče, kjer je bila zabava in vse polno ljudi. Pri tem

je podrl 4-letnega Marjana Katiča, ki se je ob poti igral, in mu zlomil nogo.

S tem je Kezman zakrivil hudo prometno nesrečo, ki jo je pred kratkim obravnavalo novomeško sodišče. Sodisce mu je prisodilo 10 mesecev zapora, pogojno za 3 leta. Če bo prišlo do civilne pravde glede stroškov in bolečin, pa bo najbrž moral odrediti še nekaj tisočakov.

Poglej tudi na desno!

Sofer kanjarskega rudnika Junez Vajs je nekega dopoldneva peljal 7-tonski kamion, naložen s premodom, na črnomajsko postajo. Ko je pripeljal iz rudnika do ceste Vitulica—Crnomelj, je moral v ostem zavoju priti na cesto. Pogledal je v levo, in ko je videl, da z vinskih strani ni nikogar, je korajžno zapeljal na cesto ter zadel v vprego Franca Lamuta, ki jo je v isti smeri peljal pred njim. Tovarnjak je zadel v zadnji del voza in ga z volom in voznikom vred potisnil v breg. Lamut je oblesel nesvesten in je pri nesreči dobil hudo telesno poškodbo.

Če bi se sofer tovarnjaka, preden je pripeljal na cesto, dobro pripravil, da na obeh straneh ni ovire,

bi do nesreče ne prišlo. Zaradi tega je bil na zatožni klopi novomeškega okrajnega sodišča, ki mu je kot krivcu hude prometne nesreče prisodilo 8 mesecev zapora, pogojno za 2 leti. Razen tega zahteva od njega Komunalni zavod za socialno zavarovanje 250 tisočakov, zaradi česar pa teče še civilna prava.

Zaletel se je v tovarnjak

Lani septembra se je v Arnovem selu pripetila prometna nesreča, pri kateri je bil Jože Krošlj tako poškodovan, da so mu morali v bolnišnici odrezati nogo.

S tovarnim avtomobilom je po cesti peljal Stefan Zver in pred križiščem zavijal v levo, da bi šel v Mrzlak po breskve. Za njim je vozil z motorjem Milan Krošlj, zadaj pa je sedel Krošljev Jože. Motorist je hotel s precejšnjo brzino tovarnjak prehiteti prav takrat, ki je oni že zavijal v levo, zato se je vanj zelel in povzročil hudo prometno nesrečo.

Okrajno sodišče v Novem mestu, ki je la primer obravnavalo, je spoznalo Milana Krošlja za krivega in ga obsodilo na 1 leto zapora, pogojno za 3 leta.

Prekupčevanje s kosilnicami

A. S., kmet iz Dol. Skopje, se je s sinom, ki je šel za zaslužkom v Nemčijo, dogovoril, da bosta trgovala s kosilnicami, za katere je bilo veliko zanimanje, odkar je prepovedan uvoz avtomobilov. Sin je v Nemčiji res kupil dve kosilnici za 320 in 350 mark, ju poslal domov, oče pa ju je prodal. Ena je šla na Hrvaško za 265.000 din, druga pa v Vel. Malence za 140.000 dinarjev. Razen tega je A. S. posejdoval nakup kosilnice tudi s stri-

ca iz sosednje vasi, ki mu je sskor mandirala iz Amerike 80 dolarjev. Prekupčevanje s kosilnicami pa ni dovoljeno, zato je brežiško sodišče obsodilo A. S. na 35.000 din denarne kazni in povračilo 18.000 dinarjev, ki jih je pri obeh kosilnicah zaslužil. Če bi čes, ki ga je uporabljal za ureditev listin s carino in prodajo kosilnic, porabil doma za delo na kmetiji, ki ima 14 ha zemlje, bi nedvomno zaslužil še več...

Še boljše kot na prejšnjih volitvah!

Po nepopolnih podatkih se je nedeljskih volitev poslanec v republiško in zvezno skupščino v novomeški občini udeležilo 90,2 odstotka ljudi od 30.570 volilnih upravičencev. V primerjavi z udeležbo na minulih volitvah odbornikov v občinsko skupščino je bil tokrat dosežen še večji napredek, ki je predvsem odraz vedno večje zavesti naših delovnih ljudi, na drugi strani pa so bile tokrat opravljene mnoge pomankljivosti pri samih tehničnih izvedbi in seveda pripravi volitev.

V več krajih občine so ljudje svojo državljansko dolžnost opravili že v zgodnjih jutranjih urah. Tako je do osme ure na voliščih te občine volilo 26,4 odstotka volivcev, uro kasneje pa že 41,4 odstotka ali 12.663 volivcev. Po poročilih, ki so jih prinesli kurirji, so do te ure na posameznih območjih volili takole:

— v Novem mestu 53,3 odst., Sentiernju 32,2 odst., Brusnicah 58,8 odst., Skočjanu 16,0 odst., Šmarjeti 36,8 odst., Otočcu 16,2 odst., Mirni peči 19,4 odst., Straži 42,9 odst., Dol. Toplicah 43,9 odst., Žužemberku 37,4 odst., in Hinjah 30,7 odstotka.

Ob dvanajstih se je udeležba znatno spremenila, saj so se v več krajih že pripravljali, da volitve zaključijo, a z nekaterih volišč pa so ob tem času tudi že poslali poročila, da je ob toliko in tolikoodstotni udeležbi volitev konec. Posamezni kraji so se tedaj odrezali z naslednjimi odstotki:

— Novo mesto 85,2, Sentiernju 70,7, Brusnice 85,4, Skočjan 36,0, Šmarjeta 62,4, Otočec 62,5, Mirna peč 62,5, Straža 91, Dolenjske Toplice 93,8, Žužemberk 71,2 in Hinje 69,9.

Popoldne so volili le še zamudniki. Medtem ko so volilne komisije ponekod oziroma na področjih posameznih krajevnih uradov že delale zaključna poročila o izidu volitev, so drugod volili še tisti, ki so bodisi iz opravičenih ali neopravičenih razlogov odlašali, tako da so ob 17. uri lahko dobili naslednje rezultate o volilni udeležbi:

— v Novem mestu je volilo 92,8 odstotka volilnih upravičencev, v Sentiernju 90,5, Brusnicah 93,5, Skočjanu 73,5, Šmarjeti 86,4, Otočcu 89,1, Mirni peči 85,0, Straži 94,9, Dolenjskih Toplicah 95,5, Žužemberku 88,6 in Hinjah 83,5 odstotka.

To pa je tudi končni izid v teh krajih. Kolikor ti še nepopolni podatki držijo, je uspeh več kot zadovoljiv, medtem ko bi bil vrstni red po najboljši udeležbi približno enak kot na prejšnjih volitvah v občinsko skupščino. Seveda so se tudi tokrat najbolj izkazali volivci topliškega, straškega, brusniškega, novomeškega in sentiernjskega okoliša, ki so volili več kot 90-odstotno. Nikjer pa ni rečeno, da so okoliši, ki imajo skupaj najslabši izid, tudi absolutno na zadnjem mestu, saj so se nekateri kraji v teh okoliših izkazali celo s 100-odstotno volilno udeležbo.

Topliška dolina se je izkazala

Iz Dolenjskih Toplic poročajo, da je bilo za nedeljske volitve v republiško in zvezno skupščino izredno zanimanje. Vseh 13 volišč je bilo okrašenih, medtem ko so volivci kar tekmovali, kdo bo prej glasoval. Volišča so bila odprta že ob 6. uri. V Dolenjskih Toplicah so prvi volili uslužbeni zdravilišča. Do 8. ure je tukaj volilo že nad 200 volilnih upravičencev. Volitve pa so najprej (že ob 6.30) s 100-odstotno udeležbo zaključili v Poljanah. S tako udeležbo so do 10. ure končali volitve še na šestih voliščih.

Obisk v »Standardovem skladišču«

Za učence Ekonomske srednje šole je bila velika novost uvedba seminarja v reden urnik II. letnika. Ko smo dobili dobrega predavatelja tov. Jarnoviča, ki nas je seznanil s knjigovodstvom v praksi, nas je pretekli teden popeljal v skladišče »Standard«, kjer nam je skupaj s tov. Hrovatom razložil poslovanje skladišča. Razkazala sta nam tudi vse blago, ki ga ni bilo malo.

Z zanimanjem smo si ogledovali lepo urejeno skladišče in njihovo kvaliteto blago. Z obiskom smo bili zelo zadovoljni, zato se vsem, ki so nam ga omogočili, zahvalujemo.

Razredna skupnost II. a ESS

ZBOGOM, ŠOLA!

»Osnovna šola Katja Rupena« v Novem mestu je imela pretekli ponedeljek zvečer zaključno svečanost. Akademije v Prosvetnem domu so se udeležili številni starši in prosvetni delavci. Dvorana je bila prepolna, čeravno je bila tokrat vstopnina, kar dolej pri šolskih akademijah ni bil običaj.

Svečanost je bila namenjena učencem in učenkam osmih razredov, ki letos zapuščajo osnovno šolo. Oni so sedeli na balkonu, kjer so kot častni gostje spremljali program. Nekaj izmed njih, ki so vsa leta šolanja nastopali, pa je moralo tudi tokrat na oder.

»Zbogom, šola« — je bil naslov prireditve in zborne recitacije Severina Salija, ki je bila otvoritvena točka sporeda. Zatem je nastopala folklorna skupina, skupina deklet z ritmičnimi vajami in recitatorica Nada Miričič. Velik uspeh pa so dosegli učenci nižjih razredov s prizorčkom »Pionirski praznik«.

V drugem delu programa so nastopali pevski zbori. Poslušalci so jih nagradili z navdušenim ploskanjem, zlasti pa gostjo z gimnazije Marjetko Skok, ki je imela solo vložek in ga je reš lepo zapela. To točko sporeda so morali ponavljati.

Ravnateljica Nada Gostič je zaključne besede spregovorila.

OBVESTILO KINA »K R K A« V NOVEM MESTU

Ker so se zadnje čase ljudje pritoževali glede rezervacij kino vstopnic, obveščamo prebivalstvo, da rezervacije sprejemamo samo od 11. do 13. ure na telefon št. 21-210 ali osebno v pisarni (v Domu ljudske prosvete). Rezervacije so samo za kolektive, sindikalne podružnice in podobne skupine, vendar le za nad 15 vstopnic. Za posamezne vstopnice pa je treba plačati 5 din pribitka na redno vstopnico. Opozarjamo tudi na to, da uslužbeni kina niso upravičeni sprejemati rezervacij, zato se nanje ne obračajte. Za nedeljske predstave pa rezervacij ni! Istočasno opozarjamo vse starše, da ni dovoljen obisk kino predstav otrokom pod petimi leti starosti, četudi so v spremstvu staršev.

Izjeme so izrecno samo mladinske predstave.

Rekordna sezona v Šmarjeških Toplicah

Letošnja sezona v Šmarjeških Toplicah se je kljub črnim napovedim pričela z velikimi obeti. Promet v maju in juniju je veliko večji, kot je bil lansko leto. Videti je, da bodo letos ustvarili takšen promet, kot ga že zlepa niso.

V nedeljo, 9. junija, je bil izreden obisk turistov. Vhod v zdravilišče je bil dobesedno zatrpan z vozili, saj je ob dovozni cesti in pred zdraviliščem parkiralo kar 300 osebnih vozil. Kot kaže, bodo parkirni prostori težava tako dolgo, dokler ne bo Vodna skupnost Dolenjske pričela z regulacijo Topliščice, ker bodo šele nato levo od vhoda lahko uredili dovolj velik parkirni prostor.

Za stalne kopalce, goste iz Novega mesta in bližnje okolice je zdravilišče uvedlo novost: popust pri vstopnicah za kopanje v odprtem bazenu. Vsak, kdor kupi 10 vstopnic (uporabi jih lahko kadarkoli), plača vstopnico po 100 dinarjev, in ne po 150, kolikor je sicer cena.

Pri njih še ni konca leta

Konec šolskega leta se bliža z naglimi koraki. Vrata šolskih poslopij se bodo zaprla in mladina in vzgojitelji bodo odšli na počitnice.

Tudi v otroškem vrtcu V. de Tomšičeve v Novem mestu je pretekli petek bilo nekako tako. Ljubka prireditve naših malčkov naj bi pokazala, da gre šolsko leto h kraju. Dejanje pa v tej ustanovi ne poznajo konca šolskega leta ne običajnih šolskih počitnic, saj je tu večer vrvež in večno žgolenje srčkanih malčkov, otročkov naših delovnih mamic, ki so zaposlene v raznih podjetjih in ustanovah. In tri tovarišice vzgojiteljice imajo vse leto polne roke dela.

Na tej otroški prireditvi, ki

ji je prisostvoval celotni šolski odbor in precej mamic — škoda, da jih ni bilo več — so nastopali otroci v raznih prizorih, s peljem in deklamacijami, posamezno in v skupinah. Celoten nastop je bil zelo srčkan. Vodstvo vrtca je ob tej priliki uredilo tudi ljubko razstavo otroških ročnih del in risb. Bilo je kaj videti! V veliki učilnici so bili predmeti razstavljeni na mizicah na policah in po stenah. Človeku se zdi skoraj nemogoče, da so to res izdelale otroške ročice tako rekoč iz samega odpadnega materiala, koščkov ovaga, lesa, papirja, plastičnih mas, škalic, pločevine, glin in celo iz koptinih zamaskov in konzervnih škalic. Nekateri predmeti so izdelani s prejšnjim odkusom in spretnostjo. Med izdelki so drevesa, vlaki, pohištvo, glasbila, lutke, pokrivala, posoda, živali in ljudje. Po stenah se vrstijo risbe, akvareli, pa tudi lepenske. Material zanje: semena, zlasti bučno, slama, papir, žaganje in podobno.

Ko obiskovalec gleda vse to, nehote pomisli: kdo so tisti, ki so vodili roke otrok? Za vse to gre priznanje trem tovarišicam vzgojiteljicam. Z razstavo so pokazale, kako dobro poznajo otroke in kako so jim otroci pri srcu. Za vse njihovo požrtvovalno delo se jim je vpricho nazočih mater v imenu šolskega odbora zahvalila predsednica tov. Slavica Ciglarjeva ter jim čestitala.

Vrtec obiskuje veliko števil

lo otrok. Stavba vrtca je nujno potrebna razširitve, za kar pa stalno primanjkuje denarnih sredstev. Rešeno tudi še ni vprašanje lastništva. Stavba je izpostavljena propadanju. Potrebna bi bila nujna popravila. Vodstvo vrtca se je obrnilo že na več strani za pomoč. Razumevanja je še kar dovolj, le finančnih virov ni.

Zdi se, da bi bilo prav, če bi se za vrtec pozanimala tudi naša podjetja, zlasti tista, ki zaposlujejo delavke, katerih otroci so deležni vgoje v vrtcu. Saj imajo podjetja vendar korist od tega, če imajo delavke svoje otroke pod skrbnim nadzorstvom v vrtcu. V Novem mestu imamo že kar precej takih podjetij, vendar se razen SGP PIONIR in kolektiva tovarne »NOVOTEKS« še nobeno ni spomnilo vrtca. Občinski ljudski odbor pa naj bi od lastnika odkupil hišo, v kateri je vrtec, in poskrbel vsaj za najnujnejša popravila.

Po podatkih Narodne banke je bilo ob koncu marca na hranilih knjižnicah 167,2 milijarde dinarjev, medtem ko je bilo lani v istem času 136 milijard dinarjev prihrankov.

Devet makedonskih mest bo letos dobile avtomatske telefonske centrale. Razen Skoplja, kjer montirajo centrale s 6000 številkami, bodo dobili telegrafске in telefonske centrale z nekaj tisoč številkami še Kočane, Strumica, Djevdelija, Bogdanci, Negotino, Kicevo, Debar in Radovič. Za modernizacijo telefonskega in telegrafskega omrežja v Makedoniji so doslej porabili okrog 800 milijonov dinarjev.

TEČAJ ZA SNAŽILKE

Zavod za napredek gostinstva in gospodinjstva v Novem mestu se je zaradi velikega zanimanja pri podjetjih in zavodih očiščil organizirati tečaj za snažilke. Tovaršice, ki delajo na teh mestih in so se svojemu delu priučile same, se bodo lahko na tečaju seznanile s pravnimi ravnanjem z različnimi gospodinjstvi aparatami, učile se

bodo negovati sobne rastline, uporabljati čistilna sredstva in pripomočke ter vzdrževati in čistiti gospodinjstvene stroje. Tečaj se je začel v ponedeljek, 17. junija, in bo trajal 14 dni. Stroški tečaja znašajo okoli 2.500 din na osebo, krijejo pa jih delovne organizacije, ki bodo imele od pravnega ravnanja s stroji precejšnjo korist.

»Nihče ni učen padel z neba.« — ta pregovor velja tudi za uporabo in ravnanje z gospodinjstvenimi stroji. Tovaršice na fotografiji so se tega naučile na tečaju, ki ga je organiziral novomeški Zavod za napredek gostinstva in gospodinjstva

Na Vinici pri Šmarjeti pred dvanajsto!

O poteku volitev smo prejeli dopis tudi iz Šmarjete. Sporočajo, da so volitve izredno uspele na Vinici in v Orešju, kjer so se občani že prej domenili, da bodo zaradi popoldanskega dela na travnikih in v vinogradih volili do 12. ure. Svojo obljubo so Vinici tudi izpolnili, saj je bil zadnji glas oddan še pred pol dvanajsto, volitve pa so zaključili ob 97,2-odstotni udeležbi. V drugih vaseh pa so izidi nedeljskih volitev naslednji:

V Griču so končali ob 15. uri, volilna udeležba pa je

bila 86,3-odstotna. V Orešju je do 17. ure volilo 97,5 odst. ljudi. Lepe uspehe so dosegli tudi v Zburah (98,2 odst.), Dol. Kronovem (96,4 odst.) in Belj cerkvi (92,3 odst.). Drugod je bila udeležba manj kot 90-odstotna. V Radovljici je volilo 89,5 odst., Družinski vasi 87,3, Brezovici 81,4, Šmarjeti 80,1, Šmarjeških Toplicah 74,3 in Zalovičah 72,5 odst. volivcev. Na teh volitvah so bili rezultati veliko boljše kot pred tremi tedni. Seveda so se najbolj izkazali Vinici in nekatere okolišne vasi.

Novomeška kronika

V Novem mestu so zadnje čase podjetja preuredila že precej lokolov, po njihovem zgledu pa so se začeli ravnati tudi privatniki. Tako je brivec Falkner na Glavnem trgu te dni prebrazil lokal in ga tudi na zunaj uredil, kar spet pripoveda k lepši podobi in urejenosti našega mesta.

Na otroškem igrišču za novo pošto so vsa igrala polomljena. Gučalnice so take, da bi bilo bolje, ko bi jih odstranili, ker so v sedanjem stanju prava sramota. Raven zelenega plevela, ki ga skoraj ni moč polomiti, ni niti ena naprava v redu, da bi jo lahko otroci uporabljali. Če upoštevamo, da je to igrišče edino v našem mestu, ki ima nekaj tisoč prebivalcev in otrok, opravičila skoraj ni...

Na Loidi je še vedno vse po starem. Podirto kopališče sameva brez doboda v vodo, prostor ni urejen in tam, kjer je bil nekod droban pesek, se bohoti plevel. Sploh nudi kopališče kaj žalostno sliko. Čeravno smo že večkrat v imenu bralcev opozarjali na to, da bi bilo treba kopališče do sezone urediti, še vedno ni bilo nič storjenega...

Novomeščani radi hodijo v kino, zlasti pa imajo radi akcij.

KINO KRKA, predvaja:

21., 22., 23., 24. in 25. junija ameriški film v barvah in kinemaskopi »SALOMON IN KRALJICA IZ SABA«
Režija: King Vidor. Igrata: Yul Brynner in Gina Lollobrigida.
26. in 27. junija ameriški film »TARZANOVA BORBA ZA ŽIVLJENJE«

Prekratki filmi. Pred kratkim igrani film »Rimska suznja« si je ogledalo 4315 gledalcev, za njim je imel rekorden obisk znani film »Prodajalka vijolice« s 3310 gledalci, zatem pa se zvrstijo filmi »Črni narodnik« s 3290, »Alamo« — I. del s 3216 in Traper Kelly z 2936 obiskovalci.

V torek, 18. junija, so se na novomeški gimnaziji začeli zaključni izpiti za dijake IV. letnikov. Letos je 31 »maturantov«, če rečemo po starem, ki bodo ta teden pred izpitnim odborom pokazali, kaj so se naučili. Tokrat je predsednik izpitnega odbora prof. Uroš Kraigher, urednik mladinske založbe »Kondora« iz Ljubljane.

Novomeški živilski trg je bil pretekli ponedeljek zelo dobro založen in tudi cene so precej popustile. Solato so prodajali po 10 din glavico ali po 70 din kg, jagode po 300 din, borovnice po 200 din liter, jajca po 28 din, mleko po 50 din, stari krompir po 40 din, novi krompir po 100-140 din, češnje po 100 din, peso v šopkih po 50 din, grah po 100 din kg, gobe po 350 din kg, sirčke po 10 din in fižol po 200 din kg. Pozornost kupcev so vzbudile ženske bluze s tričetrtinskimi rokavi; prodajali so jih po 1600 din in tudi dražje, do 2000 din. Bile so lepe in mnogo cenejše kot v trgovinah.

Gibanje prebivalstva: rodili sta: Minka Glavič iz Trdinove 3a — deklico, Ivanka Može iz Ljubljanske 20 — deklico. — Poročili so se: Andrej Mojstorič, upokojenec z Brega 4, in Friderika Weble, gospodinja iz Dilančeve ulice; Jurij Pestner, frizer iz Adamičeve 4, in Ana Muič, uslužbenka iz Trnovca. — Umrla je Karolina Grašič, uslužbenka s Ceste komandanta Staneta 32, stara 60 let. — Ponesrečili se je Franc Zelenikar, pek iz Šmihelske ceste 6, ki ga je podrl kolezar in mu poškodoval glavo.

Pionirsko prvenstvo (N. m.) v atletiki

Novo mesto : Medvo-
de 68:60

Na nedavnem občinskem zboru Partizana je načelnik tov. Danilo Kovačič izročil najmarljivejšemu veslaču tov. Tonetu Dolinšku diplomu in nagrado za nesebično žrtvovane prostovoljne ure pri gradnji veslaške galeje

O veslanju in veslačih

Veslanje je eden najbolj zdravih načinov krepitev telesa, a po besedah veslačev tudi eden najlepših. Malo je telesnih vaj, ki se lahko tako prilagodijo človeškimi fizičnim zmoglostim in vremenskim razmeram. Toda veslanje ni samo zabava in razvedrilo, to je tudi šport.

Pri oceni vplivov veslanja na telo, so na prvem mestu gotovo zdravstveni razlogi. Veslanje krepi mišice, vpliva na delo notranjih organov, posebno srca in pljuč, osvežuje živčni sistem, na splošno močno povečuje odpornost organizma proti boleznim.

Najkoristnejše je veslanje v dobi pubertete in po štiridesetih letih, ko začne človekova življenjska sila padati. V dobi pubertete veslanje zelo dobro vpliva na delo srca in dišave, ker si s tem harmonično razvijajo mišice, širijo prsni koš, krepijo srce in pljuča, večajo apetit, postajajo odpornejši proti prehladu in raznim vnetjem, da o drugih stvarih, ki jih pridobijo (okretnost na vodi, smelost, odločnost, discipliniranost itd.), niti ne govorimo.

Veslanje ni šport, namenjen ozkemu krogu izbranih in nadarjenih tekmovalcev, ampak najširšim slojem. Krka nudi idealne pogoje za razvoj tega zdravila športa. Že vrsto let obstaja pri TVD Partizan ve-

slaske sekcija. Trenutno je v Novem mestu petnajst aktivnih veslačev, od tega pet deklet. Njihova želja pa je, da bi veslalo več pionirjev, ker je najlažje vzgojiti dobre veslače, če redno trenirajo še od mladih nog. Čeprav jih je samo petnajst, se lahko pohvalijo s lepimi uspehi. Posebno se je leta 1960 izkazal Jože Markovič, ki je bil državni in republiški mladinski prvak v skitu, leto prej pa je osvojil v isti disciplini drugo mesto v državi in prvo v republiki.

Njihova oprema je precej skromna. Imajo sicer pet čolnov (dva četverca, dva skifa in en double scull), toda samo eden je tekmovalni. Trenirajo trikrat na teden, najmarljivejši pa vsak dan. Za treniranje so si napravili samiznarijo pri imenu največji veslač tov. Dolinšek — galejo, na kateri lahko istočasno trenirajo osem veslačev. Njihova velika želja je dobiti double scull gladke gradnje, primeren za tekmovanje. V načrtu imajo zgraditev novega splava in ruširitev oz. preureditev prostorov za suhi zimski trening. Junija nameravajo prirediti regato, na katero bodo povabili vse slovenske klube in veslaške klube iz Zagreba in Karlova.

Dobre volje jim ne manjka, zato jim želimo, da bi z uspehom uresničili vse svoje načrte, posebno pa, da bi pri teletih k sodelovanju čimveč pionirjev. M. P.

Kvalifikacije za SN ligo

Pred približno 400 gledalci sta se 16. junija v Crnomlju srečali v povratni tekmi nogometni moštvi »Bele krajine« in »Sava« iz Tavnca. Rezultat 1:0 za goste. Vreme je bilo idealno za igro.

Nogometniški Bele krajine, ki se že četrtič potegujejo za vstop v SN ligo, so pričeli srečanje zelo nervozno. Domačini so hoteli na vsak način zmagati, toda gostje so igrali »bunkerski« sistem, ki ga na Crnomlju niso znali razbiti. Mreža gostov je ostala nedotaknjena. Igra je bila v prvem polčasu nezanimiva, počasna in tehnično zelo slaba.

V drugem polčasu smo prič-

Na pionirskem atletskem prvenstvu Novega mesta, ki je bilo te dni, so se v glavnem zbrali pionirji novomeške osnovne šole »Kataja Rupena« in pionirji iz Šmihela, razen teh pa so tekmovali tudi ostali. Pogrešali smo nekaj atletov, ki so bili že večkrat uspešni na tekmovaljih, zlasti na zadnjem pionirskem atletskem mnogoboju.

Najboljši so bili naslednji:
60 m — pionirke: 1. Stangelj 9,6, 2. Bogataj 9,2, 3. Brodar (vse Šmihel) 9,5;
60 m — pionirji: 1. Kocjančič (Šm) 8,4, 2. Novak (Nm) 8,4, 3. Matoh (Šm) 8,6;
60 m — starejši mladinci: 1. Ferič (učit) 9,2; 2. Redek (ESS) 9,5;
100 m — mlajši mladinci: 1. Vidmar (ESS) 12,8;
100 m — člani: 1. Ostanek (ESS) 12,6, 2. Zaman (učit) 12,7;
60 m — članice: 1. Šavorn (učit) 9,4;

Zaletel in Špilar v državni reprezentanci

29. in 30. junija bo v Sofiji atletski dvoboj med reprezentantima Bolgarije in Jugoslavije. Za naša je najbolj razveseljivo to, da nas je v reprezentanci dva mlada atleta — naša rojaka — Zaletel in Špilar, ki sta začela športno kariero v Novem mestu. Zaletel je v letošnji sezoni v teku na 100 m in v skoku v daljino dosegel nekaj izrednih uspehov. Priključil se je našemu največjemu atletskemu kolektivu Kladivarju v Celju in tako dobil možnosti za še uspešnejši razvoj. Drugi naš stopnik Špilar pa trenutno služi kadrovski rok in je med najboljšimi metalci kopja v Jugoslaviji.

Zato ni presenečenje, da se je zvezni atletski kapetan Račić odločil, da v reprezentanco za to pomembno srečanje uvrsti oba mlada talentirana atleta. Tako bo Zaletel teklen v štafeti 4 x 100, Špilar pa bo poleg državnega rekordarja Miletića metal kopje. Obeha atletoma želimo veliko uspeha in upamo, da bosta z uspehom zastopala naše barve. —ol

ŠAHOVSKÉ NOVICE

NOVO MESTO : CRNOMELJ 6,5:1,5

V okviru medobčinskega prvenstva dojenjskega tekmovalnega področja sta se srečali v Crnomlju moštvi Novega mesta in Crnomlja na 8 deskah. Čeprav so se domačini dobro upirali, so Novomeščani slavili veliko zmago. Rezultat je bil kar 6,5:1,5. Posebni rezultati dvoboja (pravenavedni so igralci Novega mesta): Penko : Ivanovič 1:0, Sitar : Vidovič 1:0, Radovanovič : Zlogar remi, Bartolič : Peša 1:0, dr. Golač : Malerjič 0:1, Tisu : Zunič 1:0, Kranjc : Vanovič 1:0, Matjašič : Gradašević 1:0.

BRZOTURNIR ZA JUNIJ

Ker se je društvenega brzoturnirja za junij udeležilo veliko število igralcev, je bilo igrano predtekmovalje v tri skupinah, najboljši pa so se uvrstili v finale. V finalu je zmagal Penko s 4,5 točke pred Sitarjem (3), Bartolijem, Finkom in Tisujem (po 2,5) ter Isteničem (brez točke).

SE O VELENJU

Poročali smo že, da je na prvem delavskem šahovskem festivalu v

Velenju premagala reprezentanca Dolenjske Primorske z 31:19. Moštvo Dolenjske je imelo igralce iz Brezice, Crnomlja, Novega mesta, Senovega, Trebnjega in Vidma-Krškega. Pa tudi sicer je bilo zastopanih veliko sindikalnih podružnic, ker so bili v večini primorci v ekipi po en ali dva igralca iz ene sindikalne podružnice.

Od 50 igralcev reprezentance je bilo Novomeščanov 27, iz Vidma-Krškega 7, Crnomlja 6, Brezice 4, Senovega in Trebnjega 3. Najuspešnejši so bili igralci iz Crnomlja, ki so dosegli rezultat 6:0, nato iz Vidma-Krškega (4,5:2,5) ter Novega mesta (16,5:10,5).

Malokdo ve, da so igralci Dolenjske rešili ljubljansko reprezentanco katastrofalnega poraza z Mariborom. Ljubljance bi morali nastopiti na 100 deskah, imeli pa so v Velenju samo 88 igralcev. Dolenjska reprezentanca jim je nato posodila 12 rezervnih igralcev, ki so nabrali 4,5 točke, čeprav jih je 6 igralo na 28. do 34. deski. Končni rezultat dvoboja Maribor : Ljubljana je bil tako 55:45.

Slavko Sitar

Šolska vodstva!

Poskrbite, da bo sadna akcija čimbolj uspela. V času počitnic bodo zrele borovnice, jagode, češnje. Se pred zaključkom šolskega leta naredite načrt za organizirano nabiranje cenjenih in zdravih sadežev! S tem boste obogatili šolske malice.

Zavod za napredek gostinstva in gospodinjstva Novo mesto

SUROV BOROVNICEV SOK

3 litre borovnic, jagod ali druge jagodičje, 2 litra prekuhane in ohlajene vode, 4 dkg vinske kisline in na liter tekočine 1 kg sladkorja.

Jagodičje zmečamo, prilijemo vodo in dodamo vinsko kislino ter pustimo stati 48 ur — medtem nekajkrat premešamo. Nato precedimo skozi krpo, zmerimo sok, dodamo sladkor in mešamo toliko časa, da se sladkor stopi. Nalijemo v čiste steklenice, zavežemo s čisti krpani (ne s celofanom ali zamaški, ker po pripravi približno 14 dni vre) in shranimo na suh, temen in zraven prostor.

BOROVNICEV SOK NA SOKOVNIK

5 kg borovnic, 1 kg sladkorja, vroč sok nalijemo v pogrete steklenice, dobro zamašimo ali zavežemo z dvojnimi celofanom.

BOROVNICEV KOMPOT

5 kg borovnic, 1 kg sladkorja, 5 gr konzervana.

V kozici s celim ločdem damo plast prebranih in opranih borovnic in potresemo s sladkorjem ter to ponavljamo, da porabimo vse. Kozico postavimo na vročo štedilnikovo ploščo, da hitro zavre. Posodo medtem večkrat potresemo, da se borovnice ne prismojijo in ne primejo dna. Približno v 8 minutah pustite sok in postanejo rdečkaste. Nato jih odstavimo, dodamo konzervan. Se vroče nalijemo v pogrete steklenice, zavežemo z dvojnimi celofanom ali gumijastimi zamaški. Ohlajene steklenice shranimo na suh, zraven in temen prostor.

ČESNJE V NAVADNIH KOZARCIH

5 kg češenj — hrustavk, 1,5 kg sladkorja, pol litra vode, 2 dcl ruma ali šganja, 5 g konzervana.

Vodo in sladkor zavremo, dodamo del opranih češenj. Ko zavro, jih pobremo in pogrete kozarce. Tako prevremo vse češnje, tekočino odstranimo, dodamo alkohol in konzervan, še vroče nalijemo v kozarce in takoj zavežemo.

ČESNJE V PATENTNIH KOZARCIH

3 kg češenj, 1 liter vode, 30 do 50 dkg sladkorja.

Vodo in sladkor prevremo. Češnje operemo, odcedimo in nalijemo v patente kozarce. Zalijemo s ohlajeno sladkorno rastopino, zapremo in kuhamo 25 minut pri 90 stopinjah C (to je takrat, ko začne šumeti).

V nekaterih panogah so pionirji dosegli dobre rezultate, vendar so v tekih na kratke proge rezultati slabi. Morali bodo več vaditi nizki start, če bodo hoteli kaj več doseči, kajti uspeh v atletiki je mogoče samo z vztrajno in načrtno vadbo. J. G.

Atletski tečaj za vzgojo mladih metalcev

Med glavnimi počitnicami bo v Novem mestu na zletnem stadionu od 1. do 15. julija tečaj za mlade metalce krogla, diska, kopja in kladiwa. Vodil ga bo znani atlet Igor Penko. Tečaj za metalce bo vsak dopoldan od 9. do 11. ure. Vabimo mladino, da se ga udeleži v čim večjem številu.

Pričetek bo v ponedeljek, 1. julija, ob 9. uri na zletnem stadionu. Kdor se bo prijavil, bo moral tečaj redno obiskovati.

Tečaj za metalce bo gotovo mnogo koristil pri razvoju atletike v Novem mestu. Če bo med mladino več zanimanja za atletske tečaje, bomo že letošnjo jesen organizirali tudi tečaje za teke in skoke. J. G.

Dve novi balinarski igrišči: na Dobu pri Mirni in na Drski

14. junija so na Dobu pri Mirni odprli novo balinarsko igrišče, ki ga je zgradil balinarski klub »Debenca«, v katerem so vključeni uslužbenici iz Doba. To je res lep objekt in ustreza mednarodnim predpisom. To je prvo športno balinarsko igrišče v trebanjski občini. Ob tej priložnosti je bil tudi ustanovljen občni zbor novega balinarskega kluba »Debenca«, ki se imenuje po hribu nad Dobom, znanem iz NOB.

Ob tej priložnosti so marjivji domači balinarji povabili balinarsko reprezentanco Novega mesta, ki je odigrala z njimi dve tekmi. Novo mesto je nastopilo v postavi: Hren, Sturm, Bratož, Vovko in Štalcer. Ekipa Novega mesta je pokazala lepo tehnično igro, tako da so se domačini lahko mnogo naučili. Novo mesto je obe igri z lahkoto dobilo, rezultat pa je bil 13:0 in 13:3. To je bila za domačine prva tekma po mednarodnih pravilih ter s kovinskiimi krogli.

Nekaj dni prej pa je bil v Trebnjem ustanovljen občni zbor balinarskega kluba »Trebnjes«, ki je preloženica za trebanjske balinarje. Do sedaj so balinali samo po gostinah in na prejšnjih igriščih, društvo pa si je zadalo nalogo, da združi vse balinarje v klub, ki bo zgradil novo balinarsko igrišče, ustrezno mednarodnim predpisom. Njihova in naša želja je, da bi jim prisloščili na pomoč tudi ObLo Trebnje. V novi klub se je prijavilo dvajset novih članov, ki bodo z udarniškim delom pomagali pri gradnji

Zadnja košarkarska tekma v spomladanskem delu je privabila na asfaltno igrišče na Loki okoli 500 gledalcev, ki so ves čas temperamentno spodbujali nastopajočo domačo ekipo. K odmoru so igralci iz Medvode odšli z dvema točkama v dobri, v drugem delu pa so domači rezultat kmalu izenačili. Novomeščanom se je posrečilo izrabiti nepazljivost gostov in so s točnimi strelci od daleč bliskovito povedli za 12 točk in si v zadnjih minutah utrdili zmago, ki so jo gledalci navdušeno pozdravili.

Gole so dali za domače: Setina I. 6, Setina II. 12, Petrič, Kopač 14, Knoll 6, Bele 18, Jereb, Blažič, Goleš 2, Špihal 10.

Za Medvode so dosegli gole: Bešter 8, Knific I. 4, Jeraj 21, Zaletel 19, Knific II. 2, Jesih 4, Kavčič, Plešec 2, Sirena.

Tekmo je dobro sodil sodnik Gerželj iz Ljubljane.

—al

Podjetje »Avtotehna« iz Zagreba se je odločilo, da bo v tej turistični sezoni dajalo v najem osebne avtomobile v poslovne in turistične namene. V ta namen je podjetje nabavilo 40 novih avtomobilov.

balnišč. Radi bi, da bi še do jeseni odprli novo igrišče.

15. junija je marjivji balinarski klub Poštar iz Novega mesta na Drski odprl novo balinarsko igrišče. Igrišče sta otvorila podpredsednik ObZTK Novo mesto tovarniški kapetan Zivkovič in direktor PTT tov. Rome Dragica, ki je prezerala trak in vrgla prvo kroglo. Otvoritev je bila združena s pokalnimi turnirjem, ki se ga je udeležilo pet novomeških ekip.

V predtekmovalju sta se najprej srečala Pionir in Zeleznicar. Zeleznicarju je uspelo revanširati se za mnoge poraze v lanskem letu. V drugi tekmi je imel Borac precej dela z drugo ekipo Pošte, vendar je na koncu le zlomil odpor borbenih domačinov in se z zmago plasiral v finalni del tekmovalja, ki je bil v nedeljo.

V finalni del se je uvrstila tudi prva ekipa Poštara brez boja. Tu je Poštar s lahkoto premagal Borca z rezultatom 13:5, prav tako pa tudi Zeleznicar Borca s 13:2. Tako je odločala, kdo bo zmagovalce pokalnega turnirja, ravno tekma med Poštarem in Zeleznicarjem. Poštar je imel zmago že v šepu, saj je vodil že 12:8. Vendar je na koncu le zmagal Zeleznicar 13:12. Za zmago je prejel lep pokal v trajno last.

Člani Poštara pa so dobili lepo igrišče, ki ga bodo lahko pridno izkoriščali za zabavo, razvedrilo in šport.

(en)

PREPREČUJMO ZOBNO GNILOBO!

(PONATIS KNJIŽICE UNIV. ASISTENTA DR. MITJE BARTENJEVA »PREPREČUJMO ZOBNO GNILOBO« - IZDAL GLAVNI ODBOR RDEČEGA KRIZA SLOVENIJE)

Zato je skrajno neprimerno, da nekateri starši otroke strašijo z zobozdravnikom. Mnogokrat se namreč dogaja, da otrok, komaj prvič v zobni ordinaciji, že v čakalnici na ves

med nosečnostjo in v času dojenja.

1. Preprečevanje rahitisa.
2. Redno čiščenje zob.
3. Fluoriranje zob.
4. Zdrava prehrana — omejitev ogljikovih hidratov.
5. Temeljito žvečenje in grizenje hrane.
6. Sistematični pregledi zob in redno popraviljanje.
7. Odprava ortodontskih anomalij.
8. Redna posvetovanja z otroškim zdravnikom in zdravnikom splošne prakse.

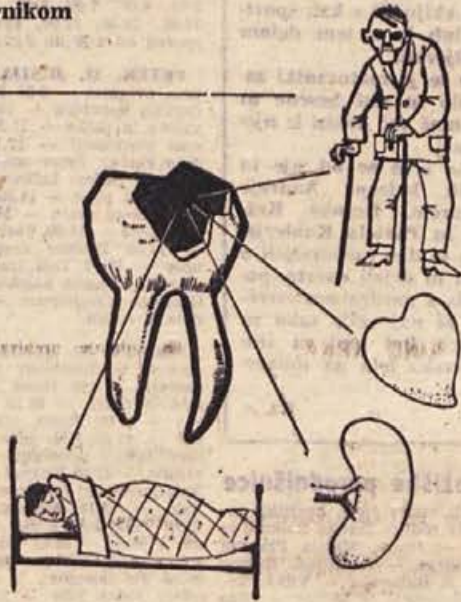

glas vpije: »Ne injiciraj!« — »Ne klešč!« — »Ne svedra!« Le kdo je lahko otroku vcepil strah pred temi rečmi, če ne starši? Kako ne-spametno ravna! Proti temu se moramo odločno boriti!

Če zdaj vse skupaj na kratko povzamemo, bi naše prizadevanje v boju proti zobni piškavosti, tej najbolj razširjeni bolezni, lahko strnili v naslednjih devet smernic:

1. Predporodno varstvo:
 - a) pravilna prehrana nosečnice,
 - b) redno uživanje fluorkalcija

Bolan zob je po navadi žarišče za najrazličnejša obolenja v človekovem telesu; od tu se lahko širijo bolezenske krali v srce, ledvica, sklepe in drugam. Zato je naša prva dolžnost: redno popraviljanje obolenih zob, vsaj vsakih 6 mesecev pa je potreben tudi nabrien pregled vsega zobovja. Da sodi k temu še redna vsakodnevna nega zobovja, ni treba posebej poudarjati! Preprečajmo zobno gnitoba, socialno bolezen naše-ga časa!

PRED MATURO

Dijakinja IV. letnika brežiške gimnazije **MARJANCA PODGORŠEK** se te dni poslavlja ob dijaškega življenja. Štiri leta je hodila v gimnazijo in se vsak dan vozila v šolo z avtobusom iz Globokega, kjer je doma. Kljub temu je izdelala s prav dobrim uspehom in je bila, kot smo zvedeli, med najboljšimi v razredu. Vprašali smo jo, kako ji je pri srcu te dni, ko se pripravlja na maturo, in kakšne načrte ima za naprej:

Dokler smo imeli pouk, ni bilo dosti časa za študij maturitetnega gradiva tako, da sem šele zadnje dni začela intenzivneje študirati. Za diplom-

sko nalogo sem si izbrala zemljepisno temo »Skandinavske dežele. Moj brat učitelj je namreč tam počival in prinesel domov precej fotografij in prespektov, ki so me tako navdušili, da sem se odločila za to temo. Sičér pa sem optimist in mislim, da bo tudi pri usnem delu kar šlo.

Na vsak način bom študirala na univerzi, verjetno germanistiko, ker me najbolj veselji. Prvo leto me bodo vzdrževali starši, kasneje pa bom skušala dobiti štipendijo. Tudi ostalih 28 sošolcev in sošolk ima veselje za nadaljnji študij, vendar vsi na univerzo ne bodo mogli, če ne bodo dobili štipendije.

Najtežje bo slovo od tovarišev, ker smo se vedno tako lepo razumeli. Zadnji dan šole smo organizirali poslovilni večer na Trški gori pri Krškem. Prav lepo smo se zabavali. Po maturi pa nameravamo prirediti maturitetni izlet po Jugoslaviji, obiskali bomo Beograd, Ohrid, Dubrovnik, od tam pa se bomo z ladjo peljali na Reko. Ta izlet nas bo precej stal. Nekaj denarja nam je ostalo od maturantskega plesa, nekaj smo ga zaslužili s trganjem koruze na posestvu v Vrblini, nekaj so nam dali občina in nekatera podjetja, po 1000 din pa bomo prispevali sami.

Ker sem se vsa leta gimnazijskega študija ukvarjala s športom — tekmovala sem v rokometu, košarki in odbojki — se bom skušala tudi v Ljubljani vključiti v kak športni klub in s tem delom nadaljevati.

Tu se je maturantki zakladilo in niti besede ni bilo moč več dobiti iz njenih ust.

Zato sem se od nje in njenih kolegov Andreje Gregorčič, Branke Kežman in Pavleta Koblerja, ki so ta dan razpravljali o izletu in delali načrte, poslovala s pozdravom »srečno«, ki naj velja tako za maturo, kot tudi za študentovska leta na univerzi.

Ra.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Ivanka Subotič iz Cerklj, Ivana, Marija Pintarič iz Bilejskega — Andrejko, Ružica Vogrinec iz Bukovskega — Vilka, Terezija Klemenčič iz Mrtvic — Stanislava, Nada Drobnič iz Venča — Dušana, Rozalija Zupan iz Ledin — Mihaela, Marija Oštir iz Kraške vasi — Stanka, Antonija Novak iz Ključa — Alenka, Ana Novak iz Vukovskega sela — Vlada.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 21. junija: Alojzij Sobota, 22. junija: Ahae Nedelja, 23. junija: Kresnica Ponedeljek, 24. junija: Janez Turek, 25. junija: Jaroslav Sreča, 26. junija: Gruda Četrtek, 27. junija: Ema

ZAHVALE

Zveza slepih v Novem mestu se zahvaljuje Giti Gošnik iz Novega mesta za 5000 din, ki jih je poklonila naši organizaciji namesto venca na grob pokojne Karoline Grašič.

Otroški vrtec »Vide Tomšiča in otroški vrtec Kandija se zahvaljuje občinski zvezi DPM za poklonjenih 10.000 din namesto venca na grob Karolini Grašič. — Iskrena hvala!

KUHOGLASJE

KOVASKO orodje je napredaj v zelo dobrem stanju. — Naslov v upravljalni listi (3170-63).

MANJSE POSESTVO z novo hišo v mirnem kraju okoli Brezice prodam zaradi bolezni. Ivanka Cizelj, Bukovec 66, p. Brezice.

MOTORNKOLO »Garellia 70 cm, prevoženih 10.000 km, ugodno prodam. Franc Povh, Senovo 71.

SPALNICO iz orehovega furnirja prodam. Ogled od 16. do 18. ure. Bandelj, Novo mesto, Nad milni 21.

AVTO »Steyers prodam za 300.000 dinarjev. Turk, Mesarija—predejava, Novo mesto.

KUHINJSKO OPREMO prodam. — Ogled v nedeljo in ponedeljek. — Muzilovic, Novo mesto, Jerebova ulica 20.

MOTOR DKW 75 cm proda Hrastar, Novo mesto, Gubčeva 23.

OBLAGE TAL iz polivinila, podolita, linoleja, terragume itd. solidno obloži Ivan Veber iz Mrzle tuše, p. Velika Loka. V interesu naročnika je posvetovanje z mignoj glede priprave tal in materiala.

VEC SAMSkih SOB potrebuje »Farmis«, obrat »Krkas«, v Novem mestu. Ponudbe sprejema splošni sektor podjetja.

ZDRAVILISCE ROGASKA SLATINA: bolezi jeter (zlatenica, vnetja) zdravi rogaški »DONAT« vrellec. Posvetujte se z zdravnikom! Donat dobite v Novem mestu v trgovinah podjetja »Hmeljnika in Vidmu-Krškem v trgovinah podjetja »Resaa«.

KINO

Brestanica: 22. in 23. junija mehiški barvni film »Pesem upornikov«, 26. junija italijanski film »Pogumno dejanje«.

Brezice: 21. in 22. junija ameriški film »Osamljeni so hrabri«, 23. in 24. junija ameriški barvni film »Pustolovščine mladega človeka«, 26. in 27. junija ruski barvni film »Človek dvoživka«.

Crnomelj: 21. in 23. junija ameriški barvni film »Gusarski«, 25. in 26. junija nemški film »Satan mami z ljubenzljos«.

Dof. Toplice: 22. in 23. junija ameriški film »Ni imena na naboju«, Kostanjevica na Krki: 23. junija mehiški barvni film »Pesem upornikov«, 26. junija nemški film »Rdeči krog«.

Metlika: 22. in 23. junija angle-

ški barvni film »Safir«, 26. junija italijanski film »Nevarne žene«, Mokronog: 22. in 23. junija italijanski film »Ana iz Brooklyna«, Novo mesto — Krka: od 21. do 25. junija ameriški barvni film »Salamon in kraljica iz Sabev«, 26. in 27. junija ameriški film »Tarzanova borba za življenje«, Semič: 23. junija jugoslovanški

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATICNI URAD SEMIČ
V maju je bil izven bolnišnične rojen en deček.
Poročila sta se: Anton Polutnik, pekovski pomočnik iz Bohinjske Bistrice, in Milena Golobič, gospodinjstva pomočnica iz Stare Loke.
Umrli so: Jože Kočevar, kmet iz Nestopljive vasi, 77 let; Ana Mavsar, učiteljica iz Omote, 81 let; Ana Malenšek, učiteljica iz Matin, 68 let; Jože Strukelj, kmet iz Trebnjega vrha, 52 let.

MATICNI URAD CRNOMELJ
V maju je bila izven bolnišnične rojena ena deklica.
Poročili so se: Jurij Mašič, kmet, in Marija Sierk, poljedelka, oba iz Sodevc; Jože Jakljevič, uslužbenec iz Meljke, in Jožeta Dolar, študentka iz Crnomolja; Jože Strukelj, delavec iz Pugalca, in Angela Jakše, pletilja iz Sel pri Otovcu; Anton Lakner, uslužbenec iz Bistrice, in Antona Ilenič, pletilja iz Dobilje; Jože Peganc, uslužbenec iz Crnomolja, in Terezija Sus, pletilja iz Rodin; Franjo Ivekovič, delavec iz Vinokovo, in Jožeta Mihelič, brivka iz Crnomolja; Mile Culjat, inž. agronomija iz Gračca, in Sidonija Abramovič, učiteljica iz Spanovca.
Umrli so: Janez Strik, posestnik iz Kočevja, 56 let; Jože Gregurič, upokojenec iz Dobilje, 82 let; Janez Butala, kmet iz Butorjara, 85 let; Leopold Jerman, ključavničar iz Crnomolja, 69 let; Franciška Zagar, upokojenka iz Crnomolja, 68 let.

MATICNI URAD NOVO MESTO
V času od 10. do 17. junija je bilo rojenih 18 dečkov in 19 deklic.
Poročili so se: Alojz Justin, uslužbenec, in Josipina Robič, uslužbenka, oba iz Semiča; Anton Meznarič, delavec iz Dol. Polja, in Terezija Spec, delavka iz Gor. Straže; Anton Pirc, delavec iz Vel. Podljubna, in Vida Drenik, delavka iz Ljubljane; Anton Golob, kmet s Sel pri Sentjerneju, in Ivana Lenčič, poljedelka iz Simalče vasi; Janez Malenšek, delavec iz Stenrupeta, in Franciška Gričar, delavka iz Hrastovce.

Umrli so: Marija Cvelbar, gospodinja iz Dol. Prekope, 59 let; Franciška Vojsk, upokojenka iz Zabe vasi, 69 let; Janez Penca, kmet iz Smolenje vasi, 80 let.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Rozalija Drenik iz Velikega Cirnika — Boženo, Amalija Kastelic iz Vrha pri Ljubnem — Jožica, Alenka Meznarič iz Metlike — Mojca, Julijana Blaznik iz Skrovniča — Jožeta, Anica Kovačević iz Konec vasi — Božo, Milena Zupančič iz Češnjice — Adolfa, Antonija Stopar iz Orehovca — Jožeta, Mira Radovan iz Trebnjega — Boža, Gabrielja Orešnik iz Murnice — Viktorja, Cirila Župpec iz Budjanje vasi — Jožka, Antonija Progar iz Hmeljščca — Franca, Pavi Resetič iz Groblj — Jožica, Marija Drenik iz Jablana — Danijelo, Justina Klevišar iz Crnomolja — Bogdana, Pani Rahne iz Gotine va-

si — Jožeta, Marija Pavličič iz Hrasta — Jožeta, Marija Kulovec iz Semiča — Viktorja, Ivanka Jakšič iz Rakovnika — Draga, Marija Kotar iz Spodnjih Vodal — Pavlo, Jožica Kastelic iz Zabe vasi — Alenka, Franciška Bukovec iz Petan — Mihaela, Marija Dravinc iz Ragovega — Ireno, Ana Zagorc iz Mihovega — deklico, Marija Kukman iz Velike Buče vasi dečka, Marta Umek iz Pljavice — deklico, Franciška Turk z Zajčjega vrha — deklico, Marija Rožič iz Simebela — dečka, Vera Jakopič iz Crnomolja — deklico, Amalija Kastevec iz Straže — dečka, Antonija Benedik iz Mihovce — deklico, Danica Bevc iz Dibenca — dečka, Marija Uhan iz Dolnje Nemške vasi — dečka, Angela Plut iz Jame — Jožka.

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: Alojz Jaketič, vnuk posestnika iz Zilj, je padel s poda in si poškodoval glavo; Janeza Kasteleca, traktorista iz Srebrniča, je stisnil traktor, poškodovan ima levo nogo; Marija Butala, hči posestnika iz Dobilje, se je z gnojnicami vilami zbodla v desno nogo; Alojzija Cajnar, hči posestnika z Vrha, je padla po stopnicah in si poškodovala glavo in roke; Terezija Jarm, žena posestnika iz Krušnega vrha, je padla in si zlomila desni gleženj.

RAZPISI

Razpis Pekarne in slaščičarne v Novem mestu

Pekarna in slaščičarna v Novem mestu sprejme kvalificirane pekovske pomočnike z odsluženim vojaškim rokom.

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST

da nas je za vedno zapustil ljubljani mož, očka, stari očka, brat

HUDVIK FERLIČ

iz Novega mesta
Pokopali smo ga v sredo, 26. junija, ob 16. uri popoldne na novomeškem pokopališču.
Zaluzjoči: žena Marija, hčerka Simona in sin Ludvik z družinama, sin Janez in hčerka Mariči, nečak Milan in ostalo sorodstvo.

POSUŠALCI ČESTITAJO IN POZDRAVLJAJO

— 15.30 V torku na svideže — 17.05 Koncert po željah poslušalcev — 18.10 Odmevi z gora... — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Pojo jugoslovanški pevci zabavne glasbe — 21.30 Srečni večer.

SREDA, 26. JUNIJA: 8.55 Pisani svet pravljic in zgodb — 9.25 Pepce v sredo dopoldne — 10.30 Človek in zdravje — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.15 KN: inž. Jože Colnarič: Dosedanje izkušnje pri rekonstrukciji vinogradov — 12.25 Domači napravi za prijetno opoldne — 13.30 Fragmenti iz Webrovega »Carostrelca« — 14.05 Ob zvokih zabavne glasbe — 15.15 Petindvajset minut ob glasbenem avtomatu — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Promenadni koncert — 18.45 Ljudski parlament — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Panorama zabavnih melodij — 21.05 Skupni program JRT, studio Zagreb.

ČETRTEK, 27. JUNIJA: 8.32 Pojela Lola Novakovič in Rafko Irgolič — 9.35 Malo instrumentov, veliko glasbe — 10.15 Odlomki iz slovenskih oper — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.15 KN: inž. Ivo Jelacina — inž. Albin Stritar: Razgovor o študiju živinoreje na biotehniški fakulteti — 13.25 Domači napravi za prijetno opoldne — 13.30 Zabavni potpuri — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Če želite, zaplešite! — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Sovjetski violiništi, 2. oddaja — 18.10 Turiščna oddaja — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in naprevov — 21.00 Izročila 20. stoletja — 22.15 Skupni program JRT, studio Sarajevo.

Obvestilo Glasbene šole

Vpisovanje starih in novih učencev v vse oddelke glasbene šole za šolsko leto 1963-64 bo od 26. do 30. junija 1963 od 9. do 12. ure v tajništvo šole, kjer se dobe tudi

NESREČE

Padec pri Drnovem

16. junija sta se po avtomobilski cesti peljala z motorjem Alojz Pirc kot voznik in sopotnik Vinko Turšič. Pri Drnovem je Pirc nenadoma zapeljal na desni banki, ko pa je hotel zaviti spet na sredino ceste, je motor zaneslo. Padel je in zdrsnil po cesti še kakšnih 50 metrov. V nesreči je bil laže poškodovan le Turšič.

Mopedist pobegnil

16. junija je mopedist Peter Smajdek z Vrha pri Birčni vasi pred gostinjo Petra Badovinca na Jugorju podrl Šilpa Klariča, delavca Cestnega podjetja iz Novega mesta. Po nesreči je Smajdek pustil moped in nezavestnega Klariča na mestu nesreče ter se kasneje sam prijavil postaji LM v Novem mestu. Klariča so hitro prepeljali v novomeško bolnišnico.

Pri Dobruški vasi 6 poškodovanih

16. junija je po avtomobilski cesti z osebnim avtomobilom potovalo šest ljudi iz družine Vladimira Pirša iz Zagreba. Le-ta je tudi šofiral. Očitno pa ni dobro poznal ceste, zato je pri Dobruški vasi kar zanemarljivo krnilo in ogledoval, kje se gre proti Novemu mestu. Ta nepazljivost pa je voznika in potnike precej drago veljala. Vozilo je krenilo s ceste in se ustavilo pri odločnem kanalu. Škoda je na njem za okrog 100.000 din, vsi potniki pa so bili laže poškodovani.

Brez človeških žrtev pri Lešnici

13. junija se je na avtomobilski cesti pri Lešnici zgodila huda prometna nesreča, ki pa na srečo ni terjala človeških žrtev. Tovornjaku, ki ga je vozil Nikola Medenović, je razkleso zrakoval, zato je vozilo zaneslo v stran na levo polovico ceste.

prijavnice za vpis. Prijavnice morajo biti kolkovine s 50 din državnih takse.

Sprejemni izpiti za novovpisane učence bodo v ponedeljek, 1. julija, ob 9. uri v sobli št. 1.

Opozorjamo vse starše in učence, da po tem roku ne bo mogoč vpis in opravljanje sprejemnega izpita.

Obvestilo

Centene stranke obveščam, da sem se preselil iz Bršlina na Drsko v novo hišo in se priporočam. — ANTON SAJE, KROJAC.

Prehitevalo sta hkrati

9. junija se je zgodila prometna nesreča na avtomobilski cesti pri Ivančni gorici. V koloni so vozili Osman Ibršević in Aleksander Ilić s tovornjakoma ter voznik osebnega vozila Slavko Trošt iz Ljubljane. Trošt se je odločil, da bo oba prehiteval, v tem trenutku pa je začel Ibrševića prehitevati tudi Ilić. Trošt se je umaknil v skrajno levo, pri čemer pa je prišlo do nesreče, v kateri se je poškodovale predvsem osebni avtomobil. Škoda na njem so ocenili na 200.000 din.

Dvakrat pri Karteljevem

9. junija je z avtomobilske ceste pri Karteljevem zapeljal voznik tovornjaka Anton Starčič iz Ilirsko Bistrice. Starčič je med vožnjo naspal, na srečo pa ni bilo težjih posledic.
12. junija pa je nesreča doletela inž. Marka Kosa, na odcipu proti Novemu mestu pri Karteljevem. Kos je s preveliko hitrostjo zavil z avtomobilske ceste, podri je dva smernika in se zapeljal po naspilu. Na avtomobilu je škoda za 80.000 dinarjev.

Na Plitvicah so odprli nov hotel »Bellevue«

Zgrajen je v neposredni bližini hotela »Plitvice«. V izgradnjo so investirali 215 milijonov dinarjev, na voljo pa bo 138 ležajev in 90 sob.

V prvih 4 mesecih letošnjega leta je zagrebško gospodarstvo prvič ustvarilo večji izvoz od uvoza, in to za 25 odstotkov celotne vrednosti.

Uvoz je bil v tem času za 31 odstotkov manjši kot v istem obdobju preteklega leta.

Ob bridki izgubi dragega sina in brata

JOŽETA KLAJRA iz Gornjega Suhadola

se zahvalujemo vsem, ki so nam ob njegovi smrti stali ob strani in ga v tako velikem številu spremlili na zadnji poti. Posebno se zahvalujemo za udeležbo in venco vodstvu in članom PGD Novo mesto, industrijskim gasilskim društvom NOVOTEKS, KRKA in ZELEZNICAR, PGD Gabrje in PGD Brusnice, kolektivom Zeleznine, Krke in ELE iz Novega mesta, vaščanom in vsem, ki so kakorkoli počastili njegov spomin.

Oče, mati, brat in sestre

ISKRENA ZAHVALA

ob nenadomestljivi izgubi moje ljubljene žene

KARLINCE GRAŠIČ

vsem za izrečeno globoko in iskreno sožalje, darovalcem tolikega in tako lepega cvetja, ki ga je pokojna žena neizmerno rada imela, vsem, ki ste ji v tolikšem številu izkazali najlepšo poslednjo čast, pevcem, godbi, posebno pa še organizaciji ZB in skrbnim ženam za njihovo prizadevanje ob zadnjem slovesu. Posebno zahvalo izrekam tudi vsem trem govornicam, ki so prikazale trnovo pot pokojne žene od otroških let dalje do tedaj, ko jo je smrt iztrgala iz toplu urejenega družinskega koticika.

Vsem iskrena hvala!

Zaluzjoči mož Ivan

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Metlika, Novo mesto, Sevnica, Trebnje in Videm-Krsko

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rja Bačar, Miloš Jakopec, Drago Kastelic in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 20 din — Letna naročnina 800 din, polletna 450 din; plačljiva je vnaprej. Za tuzemstvo 1800 din — Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 406-11-808-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 5 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Casopisno podjetje »DELO« v Ljubljani